

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
ČETVRTA SEDNICA
PRVOG REDOVNOG ZASEDANJA
Četvrti dan rada
27. april 2018. godine

(Sednica je počela u 10.10 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PRESEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Četvrte sednice Prvog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2018. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuju 72 narodna poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da su u sali prisutna 93 narodna poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Obaveštavam vas da su sprečeni da sednici prisustvuju sledeći narodni poslanici: Marija Obradović, Aleksandra Tomić, Dubravka Filipovski, Elvira Kovač, Žarko Obradović, Aleksandar Stevanović, Aleksandar Šešelj, Muamer Bačevac, Milena Bićanin i Vladimir Marinković.

Prelazimo na tačke 1–13. dnevnog reda (nastavak zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa):

- PREDLOG ODLUKE O USVAJANJU GODIŠNJEG PLANA UPOTREBE VOJSKE SRBIJE I DRUGIH SNAGA ODBRANE U MULTINACIONALNIM OPERACIJAMA U 2018. GODINI,
- PREDLOG ODLUKE O UČEŠĆU PRIPADNIKA VOJSKE SRBIJE U MULTINACIONALNIM OPERACIJAMA U 2018. GODINI,
- PREDLOG ZAKONA O VOJNOM OBRAZOVANJU,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ODBRANI,

- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VOJSCI SRBIJE,
- PREDLOG ZAKONA O PROIZVODNJI I PROMETU NAORUŽANJA I VOJNE OPREME,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPOTREBI VOJSKE SRBIJE I DRUGIH SNAGA ODBRANE U MULTINACIONALNIM OPERACIJAMA VAN GRANICA REPUBLIKE SRBIJE,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VOJNOJ, RADNOJ I MATERIJALNOJ OBAVEZI,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BEZBEDNOSNO-INFORMATIVNOJ AGENCIJI,
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA O RAZUMEVANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE DRŽAVE IZRAEL U VEZI SA VOJNOM, ODBRAMBENOM I ODBRAMBENO-INDUSTRIJSKOM SARADNjom,
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA O RAZUMEVANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE GRČKE O SARADNJI U OKVIRU ATINSKOG MULTINACIONALNOG STRATEŠKO-POMORSKOG KOORDINACIONOG CENTRA (*AMSCC*),
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE SRPSKE O SARADNJI U OBLASTI VAZDUHOPLOVSTVA,
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE RUMUNIJE O SARADNJI U OBLASTI ODBRANE.

Reč ima narodni poslanik Nataša Mihailović Vacić.

Izvolite.

NATAŠA MIHAILOVIĆ VACIĆ: Hvala, predsedavajući.

Koleginice i kolege narodni poslanici, predstavnici Vlade, ministre sa saradnicima, pred nama je predlog izmena i dopuna Zakona o upotrebi Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama van granica Republike Srbije, takođe i Godišnji plan upotrebe Vojske za 2018. godinu i Predlog odluke o učešću pripadnika Vojske Srbije u konkretnim multinacionalnim operacijama u 2018. godini.

Verujem da postoji široka saglasnost među poslanicima u ovoj skupštini u vezi sa izmenama i dopunama Zakona opisanim u članu 1. koji kaže da je učešće pripadnika Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama u skladu sa nacionalnim, bezbednosnim, odbrambenim i spoljnopoličkim interesima Republike Srbije. Dalje se kaže u članu 2. da

Narodna skupština, na predlog Vlade, donosi odluku o učešću pripadnika Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama, oko čega, verujem, takođe postoji najšira moguća saglasnost narodnih poslanika u ovom domu.

Nadam se, ministre, da Centar za multinacionalne operacije Generalštaba Vojske Srbije ima u vidu Rezoluciju 1325 Saveta bezbednosti UN „Žene, mir i bezbednost“, kao i zaključak Vlade iz maja prošle godine, kada je usvojen i Nacionalni akcioni plan za tu rezoluciju za period od 2017. do 2020. godine. Nadam se da to imate u vidu kako u pogledu priprema pripadnika multinacionalnih operacija tako i u pogledu realizacije same operacije.

Što se tiče obima angažovanja pripadnika u multinacionalnim operacijama, Godišnjim planom za 2018. godinu predviđeno je učešće do sedamsto pripadnika Vojske Srbije i jedanaest pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova u osamnaest multinacionalnih operacija, plus u civilnim misijama EU i humanitarnim operacijama, kako je to planom predviđeno. Verujem da njihov značaj za interese Republike Srbije uveliko premašuje značaj troškova predviđenih za multinacionalne operacije, koji iznosi oko 2,3 milijarde dinara.

Ovom prilikom, zbog vremena kojim raspolazem, akcentovaću samo jednu od nekoliko multinacionalnih operacija u kojima po prvi put učestvuju pripadnici naše vojske, a to je operacija UNDOF na Bliskom istoku. Apelovala bih na ozbiljnost i kvalitet u pripremi pripadnika Vojske za upućivanje na poziciju vojnog posmatrača, odnosno oficira za vezu u toj operaciji UN, imajući u vidu bezbednosnu i ratnu situaciju u Siriji, nestabilnost na Golanskoj visoravni i u južnom Libanu, pošto se i u samom planu ističe izuzetna političko-bezbednosna složenost i napetost, kao i dugogodišnja sukobljenost Sirije i Libana sa Izraelom i opasnost po pripadnike Misije UN od strane radikalnih terorističkih grupa.

Verujem da zajedničke vojne vežbe koje je Vojska Srbije imala sa mnogobrojnim stranim vojskama unapređuju njenu interoperabilnost, osnažuju njenu kompatibilnost i razvijaju sposobnost još efikasnijeg učestvovanja u multinacionalnim operacijama, što opet samo po sebi podupire i nacionalne, odbrambene, bezbednosne i spoljnopolitičke interese Republike Srbije. Baš kao što mislim da je korisno uvećavati broj vojnih vežbi sa raznovrsnim stranim vojskama, naročito onim najopremljenijim, najiskusnijim i najobučenijim, isto tako mislim da specifičnost koja proizlazi iz vojne neutralnosti Srbije otvara dodatnu mogućnost za aktivnije, obimnije, ako hoćete i promišljenije, i još intenzivnije učešće Vojske Srbije u multinacionalnim operacijama ukoliko one podrazumevaju, razume se, doprinos ostvarenju interesa i ciljeva Republike Srbije.

Stoga, kako ne vidim ništa sporno u predloženim izmenama i dopunama Zakona o upotrebi Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim

operacijama van granica Srbije, podržacu u danu za glasanje ovaj predlog, kao i moje kolege iz Poslaničke grupe SDPS. I ne samo taj, već i Predlog odluke o učešću pripadnika Vojske Srbije u konkretnim multinacionalnim operacijama, kao i Godišnji plan upotrebe Vojske Srbije za 2018. godinu. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Zvonimir Stević.

Izvolite.

ZVONIMIR STEVIĆ: Poštovana predsednice, poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolege poslanici, odmah na početku da kažem da će Poslanička grupa SPS u danu za glasanje podržati set predloženih zakona, kao i bilateralne sporazume.

U okviru današnje rasprave o paketu zakona iz sektora odbrane osvrnuću se na učešće naših snaga u međunarodnim mirovnim operacijama, na predlog zakona kojim se reguliše učešće naše zemlju u ovim operacijama, na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vojnoj, radnoj i materijalnoj obavezi i na neke bilateralne sporazume.

Srbija ima dugu tradicija učešća u mirovnim misijama. Naši „plavi šlemovi“ više od pola veka učestvuju u međunarodnim mirovnim misijama UN, a kao evropska zemlja učestvujemo i u misijama EU. Mirovne misije UN odobrava Savet bezbednosti, koji im daje pun legitimitet i garant je neutralnosti ovih misija. Neutralnost je osnova njihove uspešnosti u uspostavljanju mira i rešavanju konflikata u kriznim područjima širom sveta. Takođe, angažovanjem naših snaga odbrane u multinacionalnim operacijama EU i u okviru zajedničke bezbednosne i odbrambene politike Republika Srbija se integriše u važnu oblast aktivnosti EU i istovremeno jača svoje bezbednosne kapacitete na putu ka članstvu u Evropskoj uniji.

Učešće pripadnika Vojske Srbije u multinacionalnim operacijama važan je element spoljne politike Republike Srbije, koji svakako doprinosi da se u odnosima sa državama članicama Ujedinjenih nacija i Evropske unije Srbija tretira kao ravnopravan partner. Danas je u svetu, nažalost, mnogo kriznih područja čije konflikte same države ne mogu da reše, tako da multinacionalne operacije predstavljaju centralni oblik međunarodnog reagovanja na mnogobrojne konfliktne situacije u državama ili između država.

Srbija poklanja dužnu pažnju učešću u multinacionalnim operacijama kao obliku međunarodne vojne saradnje. Posebno treba istaći izuzetan kadrovski potencijal pripadnika naših vojnih snaga koji učestvuju u međunarodnim misijama, o čijoj edukaciji i regrutovanju brine Centar za mirovne operacije Generalštaba Vojske Srbije.

Danas su u Srbiji na delu njene teritorije, a to je Kosovo i Metohija, prisutne mirovne misije Ujedinjenih nacija (KFOR) i Evropske unije (Euleks), koje imaju za cilj da obezbede uslove za miran i normalan život svih građana na KiM ali i stabilnost u celom regionu Zapadnog Balkana. Moramo da verujemo da

međunarodne misije na Kosovu i Metohiji mogu da ostvare zadatke zbog kojih su poslate i da budu statusno neutralne.

Inače, pravni osnov za učešće naših snaga jeste Zakon o upotrebi Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama, čije izmene i dopune su pred nama. Njihov cilj je da se postupak donošenja neophodnih odluka za učešće u multinacionalnim operacijama učini još efikasnijim. Tako će, prema ovim izmenama, Narodna skupština od sada donositi odluku o učešću u multinacionalnim operacijama van granica Republike Srbije koja nije vremenski ograničena, umesto da, kao dosad, svake godine donosi godišnji plan. Vlada bi, na osnovu odluke Narodne skupštine o učešću u multinacionalnim operacijama, donosila svake godine plan realizacije učešća Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama za narednu godinu.

Takođe, ovom odlukom Narodna skupština bi odlučila u koje multinacionalne operacije se mogu uputiti pripadnici Vojske Srbije, a bio bi preciziran i ukupan broj pripadnika Vojske Srbije koji u njima mogu biti angažovani. Takva odluka bi važila do isteka mandata multinacionalne operacije ili do eventualnog povlačenja pripadnika Vojske Srbije pre isteka mandata multinacionalne operacije, o čemu takođe odlučuje Narodna skupština.

Jedna od ključnih novina je i to da će učešće Vojske Srbije u multinacionalnim operacijama biti zasnovano i na spoljnopolitičkim prioritetima i interesima Republike Srbije za svaku konkretnu multinacionalnu operaciju. Ovo smatramo dobrim zakonskim rešenjem jer spoljnopolitički prioriteti i ciljevi Srbije treba da budu sagledani prilikom odlučivanja o učešću u određenim multinacionalnim operacijama.

Danas Narodna skupština treba da ratifikuje četiri bilateralna sporazuma iz oblasti odbrane, bezbednosti i vazduhoplovstva. Izdvojio bih Memorandum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Srpske o saradnji u oblasti vazduhoplovstva, kojim se osnažuje saradnja naših dveju država zasnovana na Sporazumu o uspostavljanju specijalnih paralelnih odnosa Republike Srbije i Republike Srpske iz 2006. godine, kao i na tradicionalno prijateljskim odnosima. Ovaj memorandum odnosi se na više aspekata saradnje u oblasti vazduhoplovstva, počev od obuke letaćkog osoblja, školovanja pilota, održavanja i remonta vazduhoplova. Ovaj sporazum je izraz obostrane želje da se stalno unapređuje saradnja sa Republikom Srpskom.

Poštovane kolege poslanici, poštovani gospodine ministre, ja dolazim sa Kosova i Metohije. Znamo da je naša vojska garant mira, bezbednosti, slobode i zaštite teritorijalnog integriteta i suvereniteta Republike Srbije, međutim, na ovom delu teritorije države Srbije imamo specifičnu situaciju, odnosno prisustvo Misije UN, a ja bih rekao protektorat od strane UN.

Zarad javnosti, a zbog zabrinutosti našeg naroda za bezbednost na Kosovu i Metohiji, pitao bih ministra sa saradnicima – kakva je saradnja naše vojske sa pripadnicima KFOR-a i Euleksa? Duboko sam ubeđen, ako je ta

saradnja na zavidnom nivou, to je jedini garant za bezbednost svih građana na prostoru Kosova i Metohije. Da podsetim javnost i sve nas, sporazumi koje smo potpisali preciziraju pod kakvim uslovima i kada naša vojska i oružane snage mogu da deluju na prostoru Kosova i Metohije. Jer, do sada, u mnogim kritičnim situacijama oni su se ponašali kao posmatrači, kao što se nedavno desilo prilikom hapšenja direktora Kancelarije za Kosovo i Metohiju Marka Đurića.

Nama ostaje da se nadamo da će međunarodne snage obezbediti sigurnost i bezbednost srpskog i ostalog nealbanskog življa na prostoru Kosova i Metohije. Takođe smatram da će Ministarstvo odbrane učiniti sve zarad sigurnosti i bezbednosti srpskog naroda na Kosovu i Metohiji i da će se saradnja sa međunarodnom misijom na Kosovu i Metohiji odvijati u interesu svih građana na ovoj teritoriji.

Na kraju da ponovim da će Poslanička grupa SPS podržati predloženi paket zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Miletić Mihajlović.

MILETIĆ MIHAJLOVIĆ: Poštovana predsednice Narodne skupštine, poštovani ministri i saradnici u Ministarstvu, kao poslanik Poslaničke grupe Socijalistička partija Srbije svakako ću i ja, zajedno sa kolegama, glasati za predložene odluke i zakone iz oblasti odbrane koji su danas na dnevnom redu.

Ja ću izneti nekoliko rečenica i stavova u vezi sa zakonom o vojnom obrazovanju. Važeći zakon, koji je dosad važio, donet je 1994. godine kao Zakon o vojnim školama i vojnim naučnoistraživačkim ustanovama. On je donet od strane Savezne skupštine Jugoslavije, ali je važio i za vreme državne zajednice Srbije i Crne Gore, a zatim je važio u Republici Srbiji nakon proglašenja Srbije kao samostalne države. Njegov rok svakako je istekao, a Srbija kao ozbiljna država, koja ima zaista slavnu tradiciju u odbrani zemlje i onome što je njena vojska i bogata istorija, zaslužuje svakako da se u ovoj oblasti ustanovi i donese nov zakon, što činimo sada.

Pozicija vojnog obrazovanja je specifična. Zakonom o odbrani Republike Srbije propisano je da Ministarstvo odbrane obavlja poslove koji se odnose na razvoj vojnog obrazovanja i vojne naučnoistraživačke delatnosti u odbrani zemlje. Takođe, Zakonom o odbrani propisan je postupak usklađivanja vojnog obrazovanja sa opštim obrazovanjem i sistemom obrazovanja u Republici Srbiji.

Naravno da ima mnogo dodirnih tačaka i usklađenosti između onoga što je sistem obrazovanja u Srbiji i onoga što je specifičnost vojnog obrazovanja, tako da se može smatrati da je vojno obrazovanje ipak integralni deo opšteg sistema obrazovanja u našoj republici. Bilo bi pogrešno i nemoguće da se u vojnom obrazovanju primenjuju isključivo zakoni iz sistema obrazovanja kao što su Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ili Zakon o visokom obrazovanju, jer vojno obrazovanje sadrži niz posebnosti koje podrazumevaju i donošenje novih zakona i propisa.

Naša tradicija u oblasti vojnog školstva je impresivna i bogata. Recimo, vredno je pomena i važno za javnost, da narod to zna, odnosno da ljudi znaju, da je prva stražarska škola, a to je preteča Garde, osnovana ukazom kneza Miloša Obrenovića 1830. godine, znači pre 188 godina, u Požarevcu. Za datum utemeljenja našeg vojnog školstva ipak se uzima 1850. godina, kada je knez Aleksandar Karađorđević naložio formiranje Artiljerijske škole, koja je vremenom prerasla u Vojnu akademiju.

Naša slavna istorija u oslobađanju i odbrani zemlje predstavlja svakako osnovu i temelj vojne nauke, vojne strategije i taktike, koje se izučavaju i danas na visokoškolskim ustanovama u našoj zemlji, ali i na prestižnim vojnim akademijama i ustanovama u svetu kao što su francuski „Sen Sir“, ruski „Frunze“, američki „Vest Point“ itd.

Prisetimo se da je Živojin Mišić načinom raspoređivanja trupa, taktikom i preciznim odlukama, zapisano je u istoriji, održao lekcije ne samo austrougarskoj vojsci već i generacijama budućih oficira. Pobjeda na Kolubari osvojena je manevrom unazad; reč je o defanzivnoj taktici, i posle povlačenja do Kolubare i okolnih planina usledio je kontraudar.

Drugo, proboj Soluskog fronta u stranim udžbenicima se takođe izučava i navodi kao primer borbe u kojoj je motiv bio presudan faktor za pobjedu. Zadojeni željom da se što pre vrata u otadžbinu, naši vojnici su u soluskom proboju povelili juriš savezničke vojske. Komandant savezničkih snaga general D' Epere prepoznao je motiv Srba i dao im ključnu ulogu u jurišu na Kajmakčalan.

Veoma je važno da se to kaže i da se učini jedna promocija junaštva i tradicije i poveže s onim što je danas postojeće stanje u našoj vojsci i onim što treba da bude vojno obrazovanje zarad neke slavne budućnosti naše vojske i odbrane naše zemlje. Brojni su primeri mudrog ratovanja i u drugim bitkama, u Prvom svetskom ratu, takođe i u Drugom svetskom ratu, a svakako ima i dobrih primera u onome što je naša vojska uradila 1999. godine u borbi protiv NATO alijanse. Podaci koji nam govore da su mnoge države školovale svoje vojne kadrove u našim vojnim ustanovama potvrđuju činjenicu visoke vrednosti našeg vojnog obrazovanja.

Time ću i da završim, s napomenom da ćemo mi svakako glasati i za ovaj zakon i za druge tačke dnevnog reda na ovoj sednici. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima Vesna Ivković.

Izvolite.

VESNA IVKOVIĆ: Poštovana predsednice, poštovani ministri sa saradnicima, poštovane kolege poslanici, govoriću danas o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o odbrani. Moje kolege iz poslaničke grupe govorile su o ostalim zakonima iz ovog paketa.

Sistem odbrane Republike Srbije je deo ukupnog sistema nacionalne bezbednosti koji ostvaruje nacionalne bezbednosne interese, a to su, pre svega, zaštita suverenosti, nezavisnosti i teritorijalne celovitosti Republike Srbije, zaštita bezbednosti države i njenih građana, očuvanje mira i bezbednosti u regionu i svetu. Pritom bih podvukla naše strateško opredeljenje – to je vojna neutralnost, koja obuhvata i saradnju i partnerstvo sa državama i međunarodnim organizacijama u oblasti bezbednosti i odbrane u svetu.

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona, kako navodi predlagač, jeste potreba da se otklone problemi i nedostaci uočeni u primeni propisa kojima se uređuje sistem odbrane, ali i potreba usaglašavanja sa promenama u pravnom sistemu Republike Srbije.

Ovim zakonom se dopunjuje i precizira delokrug poslova Ministarstva odbrane; zatim, omogućava se osnivanje budžetskog fonda za potrebe obezbeđenja sredstava za finansiranje funkcionisanja i unapređenja službe traganja i spasavanja vojnih vazduhoplova i razvoj sposobnosti Vojske Srbije. Ovim predlogom ustanovljava se obaveza da se precizira koji su to tajni podaci Vojske Srbije koji se moraju označiti i čuvati jer su od značaja za nacionalnu bezbednost.

Ono što bih posebno istakla jeste da se zakonom omogućava sticanje statusa udruženja od posebnog značaja za odbranu. To su udruženja koja svoje delovanje težišno zasnivaju na oblastima od značaja za odbranu i svojim programima, delovanjem, masovnošću i organizovanošću doprinose jačanju sistema odbrane.

Iskoristiću priliku da skrenem pažnju na Savez rezervnih vojnih starešina Srbije. Do sada su ova udruženja radila u jako otežanim uslovima. Jedno kraće podsećanje na istorijat ovog udruženja: naime, Savez rezervnih vojnih starešina je organizacija koja je osnovana 1919. godine, na godišnjicu proboja Soluskog fronta, kako taj datum ne bi pao u zaborav. Tu slavnu pobedu izvojevala je srpska vojska koju su tada u 80% činili rezervni oficiri, rezervni podoficiri i rezervisti. Prvi predsednik bio je vojvoda Stepa Stepanović, koji ju je i osnovao prepoznajući potrebu za postojanjem šire populacije koja razume obavezu i raspolaže znanjima i veštinama potrebnim za odbranu zemlje.

Stogodišnja tradicija ove organizacije obavezuje nas da podržimo njen opstanak, regulišemo status i njeno finansiranje. Potencijal ove organizacije predstavljaju pozitivne društvene vrednosti, pre svega patriotizam, kao i znanje i iskustvo njenih članova u poslovima odbrane zemlje. Savez rezervnih vojnih starešina, pored ostalih ciljeva, neguje slobodarsku tradiciju srpskog naroda i sećanje na značajne događaje iz istorije njegove borbe za slobodu i nezavisnost. U tom smislu sam zajedno sa kolegicom Stefanom Miladinović podnela amandman na član 21. Predloga zakona i nadam se da će se precizirati status ove organizacije.

PREDSEDNIK: Hvala, potrošili ste vreme.

Reč ima narodni poslanik Gorica Gajić.

GORICA GAJIĆ: Hvala.

Poštovani gospodine ministre, predstavnici BIA, poštovani oficiri Vojske Srbije, ja bih najpre, doduše sa par dana zakašnjenja... Vi ste 23. aprila proslavili Dan Vojske i ja kao poslanik tek sada imam priliku da vam čestitam, jer moram da kažem da mi poslanici (bar opozicije, ne znam da li i vladajuće stranke) ne dobijamo pozive za tako važne datume, a rado bismo se odazvali da dođemo i prisustvujemo svečanim akademijama povodom tako važnih datuma kao što je Dan državnosti ili Dan Vojske Srbije. No, svejedno, nadam se da će se to ubuduće ispraviti.

Vi ste danas i svih ovih par dana sa nama, prisutni ste, kako bismo raspravljali i na kraju glasali i podržali ili ne set vojnih zakona i Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o Bezbednosno-informativnoj agenciji.

Kratko ću da se osvrnem najpre na ovaj Zakon o BIA. Što se tiče tog zakona, tj. njegovih izmena i dopuna koje su sadržane samo u nekih pet-šest članova, u obrazloženju se kaže, a i ministar je to rekao, da je cilj ovih izmena da se ovaj zakon upodobi sa novodonetim Zakonom o Policiji i Zakonom o platama u javnom sektoru. Nije nikakav problem da se te izmene dešavaju samo u domenu zasnivanja radnog odnosa, raspoređivanja na radna mesta, podsticanja i unapređenja znanja oficira, ali ono na šta mi, kao i drugi opozicioni poslanici, želimo da ukažemo jeste izmena kroz novododate članove gde se, hteli mi to da priznamo ili ne, ogromna moć daje direktoru BIA.

Znam, branili ste se time da je manir svake vlasti bio da ovako važne sisteme kao što su sistem moći, sistem vlasti i sistem vojske drži pod kontrolom vladajuće političke stranke ili vladajuće političke garniture. Činjenica je da je tako i bilo. Ali ja lično mislim, kao narodni poslanik DSS-a, da je možda vreme da tu praksu promenimo, da ne dozvolimo da se ovako važni sistemi kao što su Vojska, BIA stave pod kontrolu jednog čoveka, tj. direktora BIA, pod kontrolu jedne stranke, ma kojoj pripadao, a najčešće je to vladajuća stranka. Jer samim tim ceo taj sistem stavljamo pod kontrolu, odnosno rizikujemo da takve sisteme, a samim tim i državu jer su to najjači sistemi, stavimo pod kontrolu jednog čoveka (direktora ili ministra) ili jedne stranke.

Kada ove primedbe ističem ne govorim o tome ko je sada direktor BIA, da li je to najbolji direktor do sada. Jednostavno, bojim se da ako donesemo ovakve zakone, možda će posle ovog direktora – zakon će ostati, vlasti se menjaju – doći neki drugi direktor, koji će zloupotrebiti ovoliku moć u Agenciji. Na kraju uvek bude šteta i za državu i za ove institucije, jer mi, gospodo oficiri, živimo u Srbiji i svesni smo toga da kod nas sve više slabe institucije, a sve više jača moć pojedinaca.

Mnogi pre mene su komentarisali član 7. gde stoji da direktor donosi akt o sistematizaciji i raspoređivanju radnih mesta. Taj akt definiše i način rukovođenja, i odgovornost rukovodilaca, i unutrašnju kontrolu, i podelu radnih

mesta, i opis poslova, i zaštitni režim, i broj izvršilaca i uslove za svako radno mesto – znači, apsolutno sve.

Naravno, još jedna primedba – institut konkursa. Kad se u zakonu stavi – ne treba da se raspiše konkurs za radno mesto, s pravom se izaziva zebnja i sumnja koja će se to radna mesta popunjavati bez konkursa. Naravno da mi znamo da je BIA osetljiv sistem i ne mislimo da za svako operativno radno mesto treba da se raspiše konkurs, ali verovatno postoje i neka radna mesta za koja treba. Tako da vas molim – i zato su naši amandmani, DSS-a, išli u tom pravcu – da tu koncentraciju moći malo relaksiramo.

Zbog vremena, ja ću se kratko osvrnuti na zakon o izmenama Zakona o Vojsci Srbije. I tu sam imala primedbu, kod člana 18, da dolazi do koncentracije moći. Ovde je još uvek ostavljeno ministru, na neki način, on može sam da rešava, razrešava, da postavlja formacijska mesta i pukovnika, i potpukovnika i majora, a načelnik Generalštaba – samo do komandanta. Mislim da bi tu trebalo malo podeliti.

Mislim da ste me razumeli.

PREDSIEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Milovan Krivokapić.

Izvolite.

MILOVAN KRIVOKAPIĆ: Poštovana predsednice, uvaženi ministre sa saradnicima, kolegice i kolege, govoriću o Predlogu zakona o vojnom obrazovanju, što mi pričinjava posebno zadovoljstvo, kao i o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o BIA.

Srbija se kao retko koja zemlja u okruženju može pohvaliti dugom i bogatom tradicijom vojnog školstva. Obrazovanje vlastitog oficirskog kadra kao potreba bilo je prepoznato već u 19. veku i rezultiralo je osnivanjem Artiljerijske škole marta 1850. godine. Kako su vojska i oficiri u prošlosti bili nosioci nacionalne ideje i promoteri srpske državnosti, tako je danas Vojska Srbije najpozvanija da tu državnost i njen identitet sačuva, a u skladu sa zadacima za koje je projektovana. Znanje, sposobnost i odgovornost, kao temeljne vrednosti koje srpski oficiri ponesu iz vojnih škola, predstavljaju preduslov za izvršavanje postavljenih zadataka i na unutrašnjem i na međunarodnom planu.

Opredeljenje predsednika države Aleksandra Vučića i Vlade Republike Srbije, kao i njene vojske, jeste razvijanje partnerskih odnosa sa evropskim i svetskim međunarodnim bezbednosnim strukturama, a to se postiže između ostalog i saradnjom u oblasti vojnog školstva. Upravo zbog toga je zalaganje za stvaranje kvalitetnog stručnog kadra jedan od prioriteta Vojske, što predstavlja i ulaganje u budućnost srpskog naroda.

Analizirajući postojeće stanje došlo se do zaključka da važeći Zakon o vojnim školama i vojnim naučnoistraživačkim ustanovama nije usklađen sa propisima koji uređuju sistem obrazovanja u Republici Srbiji. Zato je bilo neophodno normativno urediti specifičnosti vojnog obrazovanja u cilju

usaglašavanja sa navedenim propisima i staviti van pravne snage Zakon o vojnim školama i vojnim naučnoistraživačkim ustanovama.

Usvajanjem i primenom predloga zakona koji su na dnevnom redu i čija su rešenja međusobno povezana stvaramo preduslove da srpsko vojno školstvo u budućnosti ima obrazovan kadar, osposobljen za razne izazove. Zadatak srpskog vojnog školstva je, pre svega, da školuje vojnike, oficire koji će biti sposobni da, ako treba, ratuju, ali pre svega da pregovaraju, mire i grade mostove međusobnog poverenja i poštovanja.

Usvajanjem ovog predloga zakona o vojnom obrazovanju srpsko vojno školstvo bi se konačno našlo na pravom putu. Vojno školstvo bi imalo sigurnu budućnost, uz poštovanje duge i bogate tradicije. Ne možemo zanemariti bitnu činjenicu da iz godine u godinu raste interesovanje devojaka i mladića koji iz ljubavi prema uniformi i vojničkoj profesiji upisuju vojne škole. O Vojsci Srbije se danas brine, što nije bio slučaj za vreme prethodne vlade, naprotiv, na svaki mogući način je demoralisana i uništavana, što je svakako teško padalo svim građanima, jer je vojska u biti našeg nacionalnog bića.

Naša vlada, na čelu sa predsednikom Aleksandrom Vučićem, od 2012. godine počinje da vodi drugačiju politiku, da omogućava veća izdvajanja za Vojsku i na taj način kreće sa uzdizanjem Vojske Srbije. Stvaranje i izgradnja moderne srpske države i vojske dobija svoju potvrdu u očuvanju tradicionalnih vrednosti, ali i u prihvatanju i usvajanju novih kulturoloških tekovina, tako da je ona danas ponos našeg naroda i naše zemlje i, slobodno mogu da kažem, najpoštovanija i najvoljenija institucija.

Činjenica je da naša država, predsednik Aleksandar Vučić i Vlada, odnosno Ministarstvo odbrane, na čijem čelu se nalazi čovek dostojan da vodi ovo ministarstvo, gospodin Aleksandar Vulin, idu u skladu sa trendovima. Prepoznajući potencijale zasnovane na znanju i kreativnosti mladih ljudi, učinila je još jedan korak u pravcu efikasnijeg i racionalnog vojnog obrazovanja i predložila usvajanje zakona o vojnom obrazovanju, koji će SNS u danu za glasanje, kao i ja, usvojiti.

Što se tiče Zakona o BIA, pre svega bih naglasio da je neophodno doneti Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o BIA u cilju očuvanja postojećeg radnopravnog statusa pripadnika Agencije i radi usklađivanja sa usvojenim novim zakonima, i to Zakonom o policiji i Zakonom o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru.

Imajući u vidu da se na prava, dužnosti i odgovornosti po osnovu radnog odnosa na pripadnike Agencije primenjuje važeći Zakon o Policiji, bitno je konstatovati da je on neodgovarajući za Agenciju uzimajući u obzir njenu sasvim specifičnu prirodu, kao posledicu zakonom utvrđenih zadataka, poslova i ovlašćenja, pa je neophodno izmenama i dopunama Zakona o BIA očuvati organizacionu strukturu, specifičnost radnog statusa i položaja pripadnika

Agencije u cilju efikasnog, pravilnog i zakonitog funkcionisanja i rada jedinstvenog sistema Agencije.

Naša država, kao i zemlje u okruženju, suočava se sa mnoštvom složenih i povezanih izazova i pretnji bezbednosti, koji imaju uticaja na nas ali i na međunarodnu bezbednost. Osim onih izazova i pretnji koji dolaze spolja, kao što su međunarodni terorizam, transnacionalni organizovani kriminalitet, korupcija međunarodnih razmera i drugo, Republika Srbija se suočava i sa problemima sopstvene bezbednosti koji druge dotiču samo posredno – Kosovo i Metohija, Kopnena zona bezbednosti, posleratne posledice, izbeglištvo i drugo, pa zbog toga moramo da imamo pravilno odmeren i civilno opredeljen strateški koncept bezbednosti, što je uslov za ostvarivanje bezbednosti, a time i opstanka same države.

Srpska napredna stranka će u danu za glasanje, kao i ja, glasati za ovaj zakon. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Tatjana Macura.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Ljiljana Malušić.

Izvolite.

LJILJANA MALUŠIĆ: Hvala, predsednice.

Uvaženi ministre sa saradnicima iz Ministarstva, gospodo oficiri Vojske Srbije, predstavnici BIA, dame i gospodo poslanici, danas je pred nama set od 14 zakona iz vojnobezbednosne oblasti i tri sporazuma. Sa zadovoljstvom ću glasati u danu za glasanje o ovim zakonima i sporazumima, jer znam da je vrh Srbije pisao ove zakone.

Pre svega da vam kažem da mi je veliko zadovoljstvo i čast što mogu da govorim pred vama. Zahvaljujući vama, građani Srbije mirno spavaju.

Setimo se samo 2014. godine, kada su bile katastrofalne poplave – da vas nije bilo, bilo bi užasno. Zahvaljujući odvažnosti, spretnosti, brzini i požrtvovanosti, rizikovali ste svoje živote, ali ste spasli naše. Hvala vam na tome.

Ali imali ste jedan veliki problem – nije bilo dovoljno čamaca. Znae zašto nije bilo dovoljno čamaca? Zato što je bivši ministar, gospodin Šutanovac, čamce prodao. I ne samo čamce, nego je devastirao kompletnu Vojsku. Ne samo Vojsku, nego i naoružanje. Setite se samo za koliko je prodavao tenkove – za pet hiljada dolara po tenku! Pretopio je sve što se može pretopiti: haubice, tenkove, apsolutno sve. I ostao je dužan penzionerima. Zamislite, penzionerima ostati dužan novac! Dolaskom Srpske napredne stranke 2012. godine na čelo, taj problem smo rešili tako što smo reformama, dobrom politikom i suficitom uplatili pet milijardi dinara zarad mira, jer bi to koštalo na sudovima deset milijardi dinara.

Gospodo iz Vojske, dobro radite. I ne samo to, zahvaljujući Srpskoj naprednoj stranci i koalicionim partnerima, od 2012. godine polako imamo

suficit u budžetu i napokon ulažemo u Vojsku. Godine 2016. sto miliona evra kao dodatna sredstva, 2017. godine pedeset miliona evra za naoružanje. Tako se radi i nadam se da će svake godine biti sve bolje.

Ono što je meni fascinantno jeste da u Srbiji danas ima 30.000 pripadnika Vojske. Međutim, znam da su vam plate male. Eto, povećali smo plate delimično. Gospodin predsednik Republike Aleksandar Vučić je obećao – a to će sigurno biti tako jer znamo da je ispunio šta god je obećao – svake godine će biti povećanje plata dok to ne bude jedna plata vrlo pristojna za onoliko koliko vi radite.

Ono što je meni fascinantno, a već je Vlada donela odluku, jeste izgradnja stanova za pripadnike Vojske koji nisu rešili svoje stambeno pitanje. Kvadratni metar stana će biti 550 evra s obzirom na to da će se lokalne samouprave i Republika odreći svojih taksa i ostalog. Pa čak da toga i ne bude, biće oko 700-800 evra, a sigurna sam da će se odreći. Za razliku od Đilasovih stanova koji su, kao, bili po fantastičnoj ceni od 1.250 evra. Samo napred!

Još par reči bih rekla o tome šta radi Srbija u poslednje četiri godine. Konkretno, prošle godine stiglo je šest „migova“ iz Rusije. Sa naša četiri, koja će se remontovati, biće deset, i kad dobijemo iz Belorusije, to će biti četrnaest „migova“ koji će napokon parati nebo Republike Srbije.

Šta još reći? Možda najvažnije, da je kurs Republike Srbije, politički, Evropska unija, ali da je neutralnost vojna. To moramo da podvlačimo. Naravno, ovim zakonom ćemo definisati napokon i tu vojnu neutralnost, što je jako dobro. Mi smo negde između Istoka i Zapada, centralna kuća na putu. Nekako, svi nas uvažavaju, ne uvažavaju, ali žele da budemo njihovi. Vojna neutralnost je pravi put za nas.

Hvala vam puno. Ja ću u danu za glasanje sa zadovoljstvom glasati za predloge ovih zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Sledeći govornik je Miroslav Aleksić.

Nije tu.

Milena Turk.

Izvolite.

MILENA TURK: Hvala, gospođo predsednice.

Uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, u okviru zakona o kojima danas raspravljamo poseban akcenat bih stavila na Predlog zakona o proizvodnji i prometu naoružanja upravo zbog velikog značaja koji će imati za odbrambenu industriju, za „Namensku“ i za razvoj i unapređenje ove oblasti.

Odbrambena industrija je, naravno, velika šansa za razvoj Republike Srbije. Svedoci smo da je u proteklih nekoliko godina doživela preokret upravo zahvaljujući ljudima koji su došli na čelo Ministarstva odbrane, prepoznali potencijale i bili spremni da pruže podršku i ulože u ovu oblast. Pre svega mislim na gospodina Aleksandra Vučića i gospodina Bratislava Gašića, koji su mnogo

učinili za „Namensku“ i Trstenik, ali, naravno, i gospodu Đorđevića i Vulina, koji su nastavili sa ovakvom politikom i ovakvim programom prema namenskoj industriji. Negativan trend je zaustavljen, trend koji je naših fabrika pravio gubitaše, i ove fabrike se sada kreću putem oporavka i razvoja.

„Namenska“ je preživela najteža vremena, ali je uz pomoć Vlade Republike Srbije uspela da ponovo aktivno učestvuje na svetskom tržištu. Do 2012. „Namenska“ je bila četvrti najveći dužnik. Dugovanja su bila i po osnovu poreza, doprinosa, samodoprinosa i zaista su u velikoj meri opterećivala poslovanje ove fabrike. Cifre dugovanja su bile ogromne; to nije bila nula sa koje je trebalo krenuti, već duboki minus. Nije postojala mašina kupljena posle 1984. godine, radnici su primali po 20% plate.

Dolaskom Aleksandra Vučića i Bratislava Gašića ovakav trend je zaustavljen i fabrike su počele da se oporavljaju. Danas je na čelu „Namenske“ u Trsteniku žena, i to kakva žena, žena zmaj, koja fabriku vodi odgovorno i domaćinski, u saradnji sa Ministarstvom odbrane i u saradnji sa radnicima. Zašto ovo kažem? Zato što su radnici doneli odluku da, u trenutku kada je fabrika počela da ostvaruje dobit, taj višak ne ulažu u povećanje plata, već u nabavku novih mašina. Dakle, oni su odlučili da sopstvenim novcem, ne od pozajmice, ne od kredita, nabave devet novih mašina, što govori o tome koliko odgovorno se odnose prema svojoj fabrici i razmišljaju o njenom daljem razvoju i načinu na koji je vode.

Ukoliko ovoj činjenici dodamo i to da je u prošloj godini Vlada Republike Srbije opredelila tri i po miliona evra za modernizaciju proizvodnje i da je „Namenska“ na dan fabrike pustila u rad opremljene hale i mašine, zaista možemo da govorimo o svetloj budućnosti ove fabrike, koja trenutno zapošljava 650 ljudi i ima stabilne ugovore.

„Namenska“ je izvozno orijentisana i najveći deo proizvoda je za inostrano tržište. Koliko su naši proizvodi traženi govori i činjenica da je „Namenska“ na sajmu naoružanja u Abu Dabiju potpisala direktan ugovor, dakle bez posrednika, sa Emiratima, što je, naravno, izuzetno značajno za nas.

Dakle, „Namenska“ je samo u 2017. godini ostvarila dobit od 137.000.000 evra. U odnosu na prethodne decenije kada je izuzetno teško poslovala, bila gubitaš i praktično pred stečajem, ovo su izuzetni rezultati. Saradnja i ugovori sa Ministarstvom odbrane omogućiće da kroz realizaciju novih projekata za Vojsku Srbije postane nosilac objedinjavanja namenske industrije u Srbiji.

Ono što predviđa ovaj predlog zakona i što je veoma značajno jeste da se izvrši konverzija svih potraživanja koja su nastala do decembra 2016. godine, što je izuzetan potez jer bi se rasteretilo poslovanje i oslobodili bi se svih dugova koji opterećuju ove naše fabrike. Napominjem da „Namenska“, inače, od 2014. godine isplaćuje svoje obaveze u smislu samodoprinosa koje je dugovala.

Takođe je predviđeno da se u paketu reši društveni kapital i obaveza prema poveriocima, što naravno prepoznajemo kao izuzetno veliku šansu i za Fabriku TMO u Trsteniku. Državni poverioci, dakle, konvertuju potraživanja po osnovu glavnice sa stanjem na dan 31.12.2016. godine i otpisuju se dug po osnovu kamata proizvođaču naoružanja i vojne opreme koji pripada grupaciji.

Kada govorimo o grupaciji fabrika koje pripadaju sistemu odbrambene industrije, nadam se da će se gospodin ministar nadovezati i potvrditi da će se i Fabrika tehnološko-metalurške obrade u Trsteniku konačno i zvanično priključiti i pripasti ovoj porodici zbog svog izuzetnog značaja za odbrambenu industriju.

Obrazovanje šire skupine fabrika pod krovom grupacije odbrambene industrije doneće izuzetna rešenja za ovu grupu. Ovom prilikom mislim na unapređenje kapaciteta za proizvodnju naoružanja i vojne opreme u skladu sa programom, o čemu govori član 41. stav 1, odnosno finansijsku injekciju koju smo imali prilike da vidimo i u toku prethodne godine, koja se odnosila na podršku modernizaciji i nabavku nove opreme za fabrike namenske industrije. Očekujemo, naravno, da se ovakva podrška nastavi i u narednom periodu.

Zbog svega navedenog i značaja za stanovnike opštine Trstenik i radnike ove fabrike, zbog svega onoga što će doneti razvoj ove fabrike za opštinu i čitav region, ja ću sa zadovoljstvom podržati ovaj predlog zakona u danu za glasanje. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Hvala.

Sledeći govornik je Sanda Rašković Ivić.

Nije tu.

Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovana predsednice Narodne skupštine, uvaženi ministre sa saradnicima, predstavnici BIA, gospodo oficiri Vojske Srbije, pred nama se već treći dan nalazi set zakona koji se odnose na odbranu, bezbednost, Vojsku, jačanje kapaciteta namenske industrije, Bezbednosno-informativnu agenciju. Cilj svih ovih zakona jeste jačanje kapaciteta kako Vojske tako i namenske industrije, ali vrlo su važni i sporazumi iz oblasti odbrane koje je potpisala Vlada, odnosno koje je potpisao ministar odbrane.

Želim da istaknem, pre svega, da je čast biti vojnik, da vojnici na najbolji mogući način promovišu čast i ugled Vojske Srbije, ali i Republike Srbije, posebno u pet mirovnih operacija UN i četiri mirovne operacije koje se sprovode pod pokroviteljstvom EU, a to su operacije koje se odnose na upravljanje rizicima.

Naravno, želim da pohvalim i angažovanje Vojske Republike Srbije u zajedničkim aktivnostima sa MUP-om u vreme migrantske krize, kada su zajedno čuvali granice Republike Srbije od ilegalnih prelazaka, radili na

sprečavanju krijumčarenja ljudi i obavljali zadatak koji se ticao sigurnosti i bezbednosti migranata ali i građana Republike Srbije.

Sve one primedbe koje smo imali prilike da čujemo od poslanika „žutog preduzeća u različitim agregatnim stanjima“, koje su se odnosile na BIA i prevelika ovlašćenja direktora BIA, apsolutno ne stoje, niti imaju ikakvo utemeljenje u zakonu. Naime, zakonom se samo na jedan transparentan način utvrđuju nadležnosti direktora BIA, način donošenja akata o sistematizaciji i unutrašnjem uređenju, o platama. Naravno da on ima kontrolnu ulogu, a kontrolnu ulogu ima od svog osnivača, odnosno Vlade Republike Srbije.

Naravno da „žutom preduzeću“ najviše smeta uspeh i napredak koji je Srpska napredna stranka postigla na svim poljima, pa i na polju nacionalne bezbednosti. Kada je u pitanju nacionalna bezbednost, takođe želim da pohvalim sve preventivne aktivnosti na planu prepoznavanja i adekvatnog reagovanja na bezbednosne rizike koji se javljaju u čitavom globalnom svetu, a Srbija jeste deo globalnog sveta.

Gospodine ministre odbrane, želim da pohvalim vašu posvećenost pripadnicima Vojske koji učestvuju u mirovnim operacijama, jer ste prošle godine naredili da se odlikuju vojnici koji su u mirovnim operacijama na Kipru, ali naravno i vojnici Srbije i vojnici Mađarske i vojnici Slovačke, jer oni su tamo već sedam godina ocenjeni najvišim mogućim ocenama od strane svoje komande i časno i s ponosom pronose ime Vojske Republike Srbije.

Želim da naglasim da je prvi put Vlada, na čijem je čelu bio Aleksandar Vučić, sada predsednik Republike Srbije, povratila suverenitet nad vazдушnim prostorom, posle šesnaest godina. Znači, „žuto preduzeće u različitim agregatnim stanjima“ je od naših građana otelo i nebo.

Ono što takođe želim da pohvalim jesu vaše aktivnosti u vreme poplava 2014. godine, koje ste preduzimali zajedno sa kompletnom Vladom (na čijem je čelu tada bio Aleksandar Vučić), zajedno sa građanima Republike Srbije, zajedno sa mnogim dobrovoljcima. Takođe želim da istaknem da je režim „žutog preduzeća u različitim agregatnim stanjima“ na najgrublji mogući način pokušao da spreči ostvarenje vaše treće misije, a to je misija podrške i pomoći ugroženom stanovništvu. Osamsto sedamdeset četiri čamca prodali su po ceni koliko košta jedan dečji bicikl, 10.000 dinara, i na taj način direktno ugrozili život i bezbednost građana Srbije. To nije sve, oni su prodali i helikoptere Mi-8, koji upravo služe za spasavanje i evakuaciju stanovnika iz ugroženih područja. Prodati su pod izgovorom viška. Oni izgleda nisu znali da su ostavili 2012. godine, što se tiče aviona, manje od manjka. Međutim, ova vlada je uspela i uspeva, na svu sreću, da to nadoknadi.

Naravno, „žuto preduzeće“ je zaboravilo i na obuku civila, ali zato u Ministarstvu odbrane postoji sektor koji se bavi civilnom odbranom, Sektor za civilnu odbranu.

U danu za glasanje SNS će sa zadovoljstvom podržati i dati svoj glas svim predloženim zakonima. Zahvaljujem.

PREDSIEDNIK: Zoran Radojičić.

Izvolite.

(Radoslav Milojević: Replika. Opet se pravite da ne čujete.)

PREDSIEDNIK: Ja se ne pravim da ne čujem, samo se pristojno ponašam i po Poslovniku vodim sednicu.

(Radoslav Milojević: Obavezni ste da mi date reč.)

Vaše ponašanje je za ulicu, nije za Parlament.

Da li Zoran Radojičić želi da diskutuje?

Nemojte ga ometati.

(Radoslav Milojević: Imam pravo na repliku. Kako se ne pravite da ne čujete šta su dobacivali kolegici? Imam pravo na repliku.)

Nije, evo, meni je sve jasnije i jasnije zašto vi ne prelazite cenzus. Pa neće građani to divljanje i prostakluk.

(Radoslav Milojević: Vas hoće sigurno.)

Jednostavno neće, promenite se malo. Nije teško biti fin. Malo pozorište, malo izložbe, galerije, ima bontona u knjižarama, čitajte, edukujete se itd. Mladi ste, ima vremena za vas, i nade neke.

(Radoslav Milojević: Nije teško naučiti Poslovnik. Sram vas bilo.)

Hvala. Baš me je sramota, ali zato što vi vičete svaki dan na mene.

Nadam se da će Ženska parlamentarna mreža, ili neko ko je juče odglumio da smo svi stali iza saopštenja, reagovati i kada mene vređaju i psuju poslanici, a ne samo kada se okupe opozicione poslanice pa reaguju same za sebe.

(Radoslav Milojević: Sram vas bilo.)

Nemojte dolaziti na sednice ako ćete stalno praviti skandale.

(Radoslav Milojević: Nećete vi da mi kažete da ne dolazim.)

Ako ćete da pravite skandale... Nemojte vikati.

Imate opomenu. Ne mogu više stvarno da budem tolerantna na nekog ko svaki dan kada uđe u salu, kada se probudi, uđe da više na predsedavajućeg.

Izvolite.

ZORAN RADOJIČIĆ: Zahvaljujem, predsednice. Ako možete samo vreme da vratite?

Poštovani građani Republike Srbije, gospodine ministre sa saradnicima, gospodo oficiri, poštovane kolegice i kolege, Srpski pokret Dveri ne smatra da je opravdano spajanje rasprava po navedenim tačkama. Smatramo da je isto učinjeno kako bi ovi predlozi bili usvojeni na brzinu i bez adekvatne rasprave i kako bi opoziciji bilo uskraćeno da obrazloži svoje amandmane. Istina je da je jedan deo navedenih predloga akata međusobno povezan, to je tačno, ali to svakako ne opravdava ovakvo postupanje. Dodajmo pritom da se gorenavedeno

svakako ne može reći kada je u pitanju Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o BIA.

Kada je reč o prve dve tačke današnjeg pretresa, Dveri se ne protive učešću pripadnika Vojske Srbije u multinacionalnim operacijama ukoliko se te operacije izvode pod okriljem UN. Protiv smo učešća u operacijama pod okriljem EU, jer za takve operacije zapravo doživljavamo i smatramo da su to prikrivene misije NATO-a i da mi u takvim operacijama ne treba da učestvujemo.

Ono što je nama ovde veoma sporno, neprihvatljivo, to je visok broj pripadnika Vojske Srbije koji se mogu uputiti u mirovne misije koje su planirane tokom 2018. godine. Ovde se pominje da se može uputiti do sedamsto profesionalnih pripadnika Vojske Srbije van granica Republike Srbije. Zašto je to nama problematično? Zato što ne postoji pravna mogućnost da se ti pripadnici povuku dok su u misijama, dok se misije ne završe, a nama se, ne daj Bože, može desiti neka kritična vanredna situacija gde ćemo imati potrebu za angažovanjem tih ljudi. Dakle, ne bi bio prvi slučaj da pojedine zemlje neke od svojih najboljih pripadnika imaju u inostranstvu kao učesnike u stranim misijama, a da istovremeno imaju potrebu da ih angažuju u svojoj zemlji. Tako da mi ne možemo podržati ova dva predloga, i to u situaciji kada se naša zemlja suočava sa brojnim vojnobezbednosnim izazovima. To nećemo podržati.

Kada se govori o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o odbrani, postoji nekoliko izuzetno spornih pitanja koja se tiču predmetnog predloga. Na prvom mestu, smatramo da ne postoji nikakav razlog da se ovaj predlog usvaja po hitnom postupku. Slična je situacija i sa većinom drugih predloga u našem zajedničkom pretresu. Izuzetak predstavlja Predlog zakona o vojnom obrazovanju s obzirom na činjenicu da je uređenje ove zakonodavne materije bilo neophodno uraditi još pre deset godina, ako se ne varam, te da nije ispunjen rok zadat Ustavnim zakonom, a poželjno je, kako je predlagač u obrazloženju istakao, da materija vojnog obrazovanja u potpunosti bude uređena do početka sledeće školske godine. To je razumljivo.

Kada je reč o vojnom obrazovanju, mi smo to stavili u naše amandmane i pomenućemo kada za to dođe vreme, neophodno je da se tu pomenu određeni termini kao što su: vojnička, oficirska, podoficirska čast, rodoljublje. Dakle, oni ne mogu biti izuzeti iz vojnog obrazovanja kao tema. Mi smo imali veliku i slavnu istoriju, imali smo div-junake, a oni nisu tek tako postali junaci, oni su vaspitani u određenom duhovnom, kulturološkom kodu, i potrebno je da se to zadrži i dalje.

Kada je reč o ostalim predlozima, pa i o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o odbrani, ovakvo obrazloženje ne stoji, te smatramo da je vlast naumila da ovaj predlog usvoji po hitnom postupku kako bi se, takođe, izbegla javna rasprava. Predmetna materija i sam Zakon o odbrani menjani su i dopunjavani u više navrata. Smatramo da bi bilo mnogo svrsishodnije pristupiti

izradi novog predloga zakona o odbrani, koji bi potom prošao javnu raspravu i na posletku bio usvojen u redovnoj proceduri.

Nadalje, smatramo problematičnim navođenje među odbrambenim interesima, u članu 4. tačka 9), vojne neutralnosti. Vojna neutralnost kao načelo utvrđeno Rezolucijom Narodne skupštine jeste pitanje vojne pozicije jedne zemlje, u sprezi sa geopolitičkim i geostrateškim interesima i spoljnopolitičkom orijentacijom, te kao takvo nema razloga da bude propisano osnovnim odredbama Zakona o odbrani.

Hteo bih da prokomentarišem kratko reči ministra u njegovom uvodnom obraćanju prvog dana naše sednice. Ministar je tada sasvim ispravno primetio koliko je svojevremeno, između ostalog, uništeno haubica, tenkova i kako je to sve uticalo na odbrambenu moć naše zemlje. Dobro je da je to ministar rekao, ja ga zbog toga pohvaljujem. Dobro je da narod čuje ko je, kada i kako uništavao odbrambenu moć. Međutim, mi moramo, i sada ministru i njegovim saradnicima skrećem pažnju na to, da poradimo na još nekim stvarima koje takođe urušavaju odbrambenu moć naše zemlje.

Tu imam u vidu strategijsko-doktrinarna dokumenta, dokumenta planiranja i razvoja i neka druga dokumenta koja regulišu upotrebu Vojske, koja nisu doneta za vreme sadašnje vlade, ni prethodne, već za vreme jednog drugog ministra odbrane, a koja su sva, kao što znamo, urađena po zahtevima NATO-a. Tu se NATO favorizuje, favorizuju se NATO standardi. Sve dok je tako, postojaće jedan kontinuitet u ugrožavanju odbrambene moći Republike Srbije. Mi pozivamo da se izmene dokumenta kao što su Strategija nacionalne bezbednosti Republike Srbije, Doktrina odbrane Republike Srbije, Doktrina Vojske Srbije, kada je reč o toj vrsti dokumenata. Što se tiče onih drugih dokumenata, tu je, recimo, Dugoročni plan razvoja sistema odbrane, Srednjoročni plan; zatim, imamo dokumenta kao što su Plan odbrane i Plan upotrebe Vojske Srbije.

Smatramo da je odredba predloženog člana 108a koja propisuje da se „odredbe ovog zakona o pravima, obavezama i odgovornosti zaposlenih u Ministarstvu odbrane jednako odnose na žene i muškarce“ suvišna i namenjena isključivo dodvoravanju sveopštem trendu političke korektnosti.

Što se tiče Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o Vojski Srbije, kao i u slučaju zakona o izmenama i dopunama Zakona o odbrani nalazim da nema razloga da se donosi po hitnoj proceduri.

Što se tiče odredbe člana 10. Predloga kojom se menja odredba člana 53. stav 1. važećeg zakona, s obzirom na činjenicu da nije precizirano koje su to ličnosti van struktura Ministarstva odbrane i Vojske Srbije koje će Vojna policija obezbeđivati, to je za nas vrlo problematično.

Zatim, problematična je odredba člana 18. Predloga kojom se u članu 72a dodaje stav 2. koji glasi: „Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako nije zaključen međunarodni ugovor, ministar odbrane može profesionalnom vojnom licu

odobriti rad u strukturama međunarodne organizacije ili regionalne inicijative, pod uslovom da to nije u suprotnosti sa potrebama službe.“ Postavlja se pitanje kako i na osnovu kojih kriterijuma ministar odbrane može da odobri navedenom licu ovako nešto bez postojanja međunarodnog ugovora.

PREDSEDNIK: Da li je gotov govor?

Zahvaljujem.

Reč ima Boban Birmančević.

BOBAN BIRMANČEVIĆ: Poštovana predsedavajuća, poštovane kolege narodni poslanici, poštovani ministre, poštovani građani, set zakona koji se odnosi na vojnu i BIA, kao agenciju, od izuzetnog je značaja.

Za početak bih iskoristio priliku da čestitam Dan Vojske pripadnicima Vojske Republike Srbije. A u susret 15. maju... Za dve nedelje, malo više od dve nedelje, biće četiri godine od vanredne situacije koja je 2014. zadesila Republiku Srbiju, iz koje smo upravo zahvaljujući, pre svega, Vojsci Republike Srbije i građanima, s druge strane, uspeli da izađemo na najbolji mogući način. Koristim priliku da se u ime građana Šapca, a verovatno i građana cele Srbije zahvalim načelniku Generalštaba Ljubiši Dikoviću, koji je upravo na inicijativu, odnosno po naredbi Aleksandra Vučića bio u Šapcu i kao komandant Štaba za vanredne situacije uspeo da jednu beznadežnu situaciju, kako je to izgledalo, dovede u normalno stanje. Odnosno, uspeo je da nekoliko desetina hiljada ljudi koji su se pojavili na poziv Aleksandra Vučića u odbrani Šapca od poplava jednostavno uvede u sistem, uvede u red i da od te grupe, koja je, ne samoinicijativno, na poziv predsednika Vlade u to vreme, došla u Šabac... Za izučavanje i za udžbenike je način na koji je od tih 10.000, 20.000 ljudi (verovatno nikad nećemo tačno znati koliko ih je te noći bilo u Šapcu) za vrlo kratko vreme napravljen jedan sistem gde se efikasno delovalo i, što je najvažnije, gde se grad Šabac odbranio od poplavnog talasa koji je iznosio 666 centimetara, što je hiljadu godina unazad nezabeležena visina reke Save.

Ono što se tada desilo u celoj Srbiji jeste – desio se narod, desili su se građani i desila se Vojska Republike Srbije. Zajedno sa svojim građanima, Vojska je bila temelj i centar oko koga se skupilo sve što je htelo da pomogne, a hteli su svi: i građani, i državna javna preduzeća, ali i privatnici i privatna preduzeća. Pokazali su da sloga može da spase Srbiju i upravo je sloga te 2014. godine spasla Srbiju. Vraćena je vera u ljude, vera u Vojsku Srbije, vera u državu.

Ne mogu da se složim sa kolegama iz opozicije, konkretno sa kolegom Živkovićem, koji je protiv toga da doktori na VMA koriste oružje, odnosno znaju da pucaju. Jer da nisu vojni doktori, ne bi nosili prefiks Vojnomedicinske akademije, odnosno ne bi bili doktori koji će reagovati i koji mogu delovati u vojnim i ratnim situacijama.

To dovoljno govori o njima, koliko im je bitna Vojska Srbije, odnosno koliko je bitna suština. A, u suštini, Vojska Srbije je vojska koja mora da deluje u

svim uslovima, i u ratnim i u vanrednim situacijama, naravno i u miru. Delovanja koja Vojska ima u miru jesu upravo ta preventivna delovanja, koja dovode do toga da svi drugi mogu i moraju znati kakva je Srbija, kakva je to država i kakva je vojska koju ta država ima.

Zakon o obrazovanju u Vojsci Srbije je za podržavanje i, svakako, u danu za glasanje svi koji misle dobro Vojsci Srbije i Republici Srbije glasaće za taj zakon. Nećemo doći u situaciju da ljudi koji nisu dovoljno stručni ili nisu završili odgovarajuće škole budu na bilo kom položaju gde se donose odluke od nacionalnog značaja, odnosno odluke od vojnog značaja koje bi mogli uticati na budućnost Republike Srbije.

Niz zakona o odbrani i Vojsci daju nam sigurnost da ćemo u budućnosti imati jaku Vojsku, koja ima podršku u narodu. Ova Vojska Republike Srbije, ovaj narod i ova Republika Srbija, zajedno sa predsednikom Republike Srbije, imaju budućnost. Ovi zakoni će samo pojačati odgovornost.

Samo ću se na kraju vratiti na komentare koji dolaze iz „žutog preduzeća“ da naši ministri... A to nisu naši ministri, to nije naš direktor BIA, to je direktor BIA Republike Srbije, to je ministar u Vladi Republike Srbije; oni nemaju ni manje ni više odgovornosti nego po prethodnom zakonu, ali imaju jasno definisano na šta imaju pravo i kako se donose odluke u skladu sa zakonom.

Za kraj, još jednom, zahvaljujem se Vojsci Republike Srbije na 2014. godini, zahvaljujem se građanima koji su zajedno sa Vojskom odbranili Republiku Srbiju odnosno svoje građane od poplava. Imamo budućnost i još jednom hvala Vojsci i sigurno idemo dalje, napred. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Ana Stevanović.

ANA STEVANOVIĆ: Uvaženi predstavnici Ministarstva i Generalštaba, učešće u multinacionalnim operacijama radi izgradnje i očuvanja mira jeste jedan od zadataka političke odbrane Republike Srbije koji proističe iz njenih strategijskih opredeljenja i tri misije, a to su: efikasan sistem odbrane, mir i povoljno bezbednosno okruženje, integracija u međunarodne bezbedonosne strukture. Angažovanjem pripadnika Vojske Republike Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim vojnim operacijama pod mandatom Ujedinjenih nacija i Evropske unije Republika Srbija jača svoje bezbednosne kapacitete, diplomatske odnose, kao i kvalitet.

Nesumnjivo je da je Srbija priznat partner u očuvanju mira širom sveta. Naši pripadnici snaga odbrane spremni su i obučeni, nagrađivani i odlikovani u gotovo svim mirovnim misijama. U pitanju su svakako profesionalci od poverenja. Međutim, osvrnuću se na komentare Beogradskog centra za bezbednosnu politiku o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o upotrebi Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama.

Imajući u vidu prirodu predloženih izmena, hitna procedura se ne čini opravdanom. Takođe, ono što je ovde sporno jeste da se ograničava kontrolna uloga Narodne skupštine. Naime, izmenom člana 7. važećeg zakona predviđa se da Narodna skupština, na predlog Vlade, donosi odluku o upotrebi Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama. Na osnovu odluke, Vlada usvaja detaljan godišnji plan realizacije učešća Vojske Republike Srbije i drugih snaga odbrane. Takođe, predviđeno je da ceo plan priprema Ministarstvo odbrane, u saradnji sa nadležnim organima.

Važeći zakon članovima 7. i 8. propisuje da detaljan godišnji plan usvaja Narodna skupština, na osnovu koga odlučuje o učešću Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama.

Ove izmene čine ceo proces fleksibilnijim i operativnijim, to jeste činjenica, jer se ne čeka na Narodnu skupštinu za odobrenje godišnjeg plana, ali se umanjuje, ponavljam, njena kontrolna uloga. Naime, predloženo rešenje podrazumeva da Narodna skupština donosi odluku, vremenski neograničenu, koja sadrži nazive i mandate misija, kao i broj pripadnika Vojske Srbije koji će biti na raspolaganju za angažovanje.

Po važećem zakonu ovlašćenja Narodne skupštine su mnogo šira. Na primer, kroz usvajanje godišnjeg plana ona je kontrolisala i finansije za učešće u multinacionalnim operacijama. Uloga Skupštine u donošenju odluke o učešću u multinacionalnim operacijama svakako je važna zbog obezbeđivanja veće demokratske legitimnosti i omogućavanja javne rasprave, te je važno pronaći balans između efikasnosti i demokratskog nadzora.

Šta je ovde sporno? Sporno je to što o učešću civila u multinacionalnim operacijama sada Narodna skupština zapravo ne može ni da odlučuje. Tu je takođe sporno što je zadržan član 10, kojim je određeno da Vlada donosi odluku o učešću civila u ovim operacijama. Naime, kada je 2009. godine usvajan zakon o operacijama, usklađen je sa Zakonom o Policiji, koji je predviđao da Vlada odlučuje o učešću pripadnika MUP u multinacionalnim operacijama. Međutim, novi Zakon o Policiji u članu 21. propisuje da je to odluka nadležnog organa, što omogućava da se izmenom zakona o multinacionalnim operacijama propiše da Narodna skupština odlučuje o tome.

Odlukom Vlade obezbeđuje se, činjenica je, veća operativnost pri slanju civilnih stručnjaka u mirovne misije, ali se otvara pitanje parlamentarne kontrole nad donošenjem ove odluke, na šta je Poslanička grupa Dosta je bilo već ukazivala kada je usvojen zakon o multinacionalnim operacijama.

Takođe nije jasno zašto je rešenje iz člana 7. važećeg zakona, da nadležna ministarstva pripremaju delove godišnjeg plana za svoje pripadnike, u predlogu izbačeno pa je predviđeno da Ministarstvo odbrane sastavlja čitav plan.

Pored toga, izmenama člana 17. važećeg zakona propisuje se da Vlada usvaja izveštaj o učešću Vojske Srbije i drugih snaga odbrane, koji priprema Ministarstvo odbrane u saradnji sa nadležnim organima. Izveštaj ima drugačiji

naziv nego dosadašnji izveštaj o izvršenju godišnjeg plana, koji je takođe usvajala Vlada, ali sadržinski je potpuno isti.

Unesena je i odredba koja obavezuje Vladu da Narodnoj skupštini i predsedniku Republike podnosi izveštaj radi informisanja, što je svakako dobro rešenje s obzirom na nadležnosti ovih institucija. Kao i godišnji plan, ovaj izveštaj priprema Ministarstvo odbrane u saradnji sa nadležnim organima.

Ovim predlogom zakona propuštena je prilika da se preciznije odredi civilna dimenzija odlučivanja i planiranja, iako su prepoznati potreba i korist učešća civila u multinacionalnim operacijama. Akcenat ovog predloga i dalje je na vojnoj komponenti misija, te uloga Ministarstva spoljnih poslova, koje bi trebalo da bude nosilac ovog procesa, nije definisana. Iako je izmenama Zakona o ministarstvima nadležnostima Ministarstva spoljnih poslova dodato: „i „organizaciju i obezbeđivanje učešća civila u misijama“, ovim predlogom Ministarstvo spoljnih poslova se pominje jedino kao deo tela za koordinaciju.

Takođe nije regulisano odlučivanje o učešću, kao i o izboru i obuci lica koja ne dolaze iz državne uprave već, recimo, iz privatnog sektora ili civilnog društva, koja mogu značajno doprineti učešću civilnih eksperata u multinacionalnim operacijama. Poslanička grupa Dosta je bilo smatra da razvijanje civilne ekspertize van okvira državnog sektora može pomoći da se premosti jaz između ekspertize koja se trenutno šalje u misije i neiskorišćenih potencijala.

Za kraj, čestitala bih vojnim posmatračima, štabnim oficirima, medicinskom osoblju u sanitetskim timovima i vojnoj bolnici, jedinicama nivoa odeljenja, voda i čete i autonomnim timovima za zaštitu brodova na dobrom predstavljanju Srbije širom sveta. Zamolila bih generale da podele sa nama poslanicima i građanima neko iskustvo sa terena. Zahvaljujem se.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Tanja Tomašević Damnjanović.

Izvolite.

TANJA TOMAŠEVIĆ DAMNĀJANOVIĆ: Hvala, poštovana predsednice.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, kolege i kolegice narodni poslanici, ja ću se u svom današnjem izlaganju fokusirati na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o BIA, koji je neophodno doneti radi očuvanja radnopravnog statusa pripadnika Agencije, kao i zbog usklađivanja sa Zakonom o Policiji, koji je uneo u pravni sistem niz novina kojima se na potpuno drugačiji način uređuju pojedini pravni instituti iz domena radnih odnosa, posebno oni koji se odnose na zasnivanje radnog odnosa, sistem podele radnih mesta, merila za raspored radnih mesta, karijerno napredovanje policijskih službenika, premeštaj, zvanja, ocenjivanje i druge institute.

Predloženim izmenama i dopunama uvažavaju se osobenosti koje pojedine institute u oblasti radnih odnosa čine specifičnim, kako u organizaciji i načinu funkcionisanja Agencije tako i u pogledu ovlašćenja koja pripadnici imaju

u obavljanju svojih poslova u odnosu na radne odnose u drugim državnim organima.

Primedbe koje se odnose na član 1. Predloga zakona – kojim se u postojećem članu 7. posle stava 1. dodaje, između ostalog, novi stav 2. koji propisuje da akt o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta donosi direktor, uz prethodnu saglasnost Vlade – u smislu da se ovim kreira novo, do sada nepostojeće rešenje kada je u pitanju funkcionisanje Agencije, koje direktoru omogućava neograničena, do sada nepoznata ovlašćenja, u potpunosti su činjenično i pravno neutemeljene. U pitanju je rešenje koje je u potpunosti u skladu sa članom 43. st. 2. i 3. Zakona o državnoj upravi, osnovnim zakonom koji uređuje unutrašnju organizaciju i uređenje organa državne uprave.

Predloženim rešenjima se ni u najmanjoj meri ne povećavaju prava zaposlenih, niti se njihovom rukovodiocu daju bilo kakva nova ovlašćenja u odnosu na ona koja su imali svi direktori Agencije od 2002. godine; ona se samo uređuju matičnim zakonom, za razliku od ranijeg perioda kada su na osnovu upućujuće odredbe bila uređena nekim drugim zakonom.

Ove izmene su jedini način da se pravno uredi specifična organizaciona struktura, radnopravni status i položaj pripadnika Agencije, kao uslov njenog nesmetanog funkcionisanja u obavljanju poslova na zaštiti bezbednosti Republike Srbije u skladu sa Ustavom i zakonom.

Srpska napredna stranka će u danu za glasanje podržati ovaj predlog zakona, kao i sve druge predloge koji su na dnevnom redu. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima Nenad Božić.

Izvolite.

NENAD BOŽIĆ: Poštovani građani Srbije, uvaženi poslanici, uvaženi predstavnici predlagača, u svom izlaganju ću se fokusirati na Zakon o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme, posebno na deo koji je vezan za privatizaciju ili delimičnu privatizaciju fabrika odbrambene industrije.

Složit ćete se sa mnom da je termin „privatizacija“ u Srbiji, nažalost, postao sinonim za sticanje bogatstva pojedinaca ili interesnih grupa na račun žrtava tranzicije ili celog društva. Umesto obezbeđivanja održivog razvoja privatizovanih firmi, većina privatizacija je poslužila da se novi vlasnici domognu nekretnina ili građevinskog zemljišta. Naravno, postoje i primeri, doduše malobrojni, uspešnih privatizacija, gde su firme nastavile svoju delatnost, radnici zadržali svoja radna mesta i danas uspešno posluju. Nažalost, tih primera je malo.

E sad, bez obzira na ova loša iskustva u privatizaciji, država kao vlasnik i upravljac vojne industrije teško može da se takmiči na tržištu, posebno na globalnom tržištu, s obzirom na to da se ovde ističe da je naša vojna industrija orijentisana ka izvozu, da je taj izvoz značajan i da se na to računa i ubuduće, što je dobro. Zato je dobro što je ovaj zakon došao u skupštinsku proceduru, upravo

zbog toga da reguliše taj promet i proizvodnju naoružanja i vojne opreme, a posebno s obzirom na to da će i privatni investitori ući u tu industriju. Samim tim, činjenica da država teško može da upravlja vojnom industrijom na takav način, da se takmiči na svetskom tržištu, ide u prilog privatizaciji, bilo da je ona potpuna ili u ovom odnosu 51:49 za ovih sedam posebnih firmi.

Glavno pitanje koje se ovde nameće i meni a verovatno i većini građana Srbije, posebno zaposlenima u industriji, jeste da li će se na ovaj način kako će se sprovesti privatizacija stvarno doći do pravih strateških partnera, da li taj zakon nudi najbolja rešenja i kako je država zaštitila svoje interese i interese zaposlenih.

Verovatno ste čuli da su zaposleni u „Zastava oružju“ ovih dana imali niz protesta. Juče je bio jedan veliki u Kragujevcu. Inače, nastavljaju proteste svaki dan po jedan sat sa štrajkom. Ti ljudi su zabrinuti upravo zbog onoga što sam pomenuo na početku. Njihova zabrinutost je, naravno, razložna i svakako da i ova skupštinska rasprava treba da im donese neke nove informacije, koje će im možda rasvetliti i približiti šta se ovde zapravo radi i da li su oni time ugroženi, s obzirom na to da oni smatraju da jesu.

Proizvodi naše namenske industrije su uglavnom konvencionalni, tako da je u njih pretežno ugrađena tehnologija koja je stara više decenija. Pošto uglavnom proizvodimo konvencionalno naoružanje, mi ipak nismo nosioci tehnološkog razvoja, što je normalno s obzirom na tranziciju koju smo imali i, uopšte, propast cele industrije. Ono što je, po meni, bar za očekivati jeste da bi ulazak privatnih investitora, posebno stranih, u vlasništvo u vojnoj industriji trebalo da donese i neke nove tehnologije.

Tu se sad postavlja jedno vrlo specifično pitanje – na koji način će oni biti motivisani, posebno za ovih sedam firmi koje čine tu grupaciju odbrambene industrije, s obzirom na to da je njima vlasništvo, mogućnost upravljanja kapitalom samo do 15%? Znači, tu treba da nastupaju neki konzorcijumi. Ili se time možda otvara mogućnost jedino za one firme gde će njihove povezane firme, ćerke-firme ili neke velike firme zajedno da kupe deo vlasništva i da na takav način dođu do većeg udela u vlasništvu. Nekako mi se čini da je to rešenje usmereno ka tome.

Inače, mislim da će se teško neka tri različita subjekta, koji su možda konkurenti na tržištu, naći u poziciji da oni zajedno kupuju delove vlasništva toga i da, eventualno, čak država nastavi dalje da upravlja time s obzirom na to da ima 51% vlasništva. Meni taj biznis-model ne deluje baš realan. Voleo bih da nam predstavnici predlagača možda malo približe to i da razjasnimo tu situaciju, posebno zbog ljudi koji su zaposleni tamo, koji su očigledno zabrinuti i, kao što rekoh, štrajkuju.

Ono što je isto posebno zanimljivo, u obrazloženju zakona piše da u inicijalnom periodu grupacija odbrambene industrije Srbije neće imati status pravnog lica. Mislim da bi bilo dobro da se prvo razjasni taj pojam, da li je to samo jedan termin koji definiše da su te firme drugačije od ostalih i za njih važi

ovaj poseban model, ili će ta grupacija možda postati neki holding i na nivou tog holdinga će se centralizovano odlučivati i donositi strateški planovi.

Kao što i sami znate, mi imamo jedan primer – upravo se ovih dana to rasvetljava i pretvara u aferu – a to je ulazak „Etihada“ u „Er Srbiju“ kao manjinskog partnera, gde na kraju država da ogroman novac, a to je oko 150.000.000 evra, a na račun toga ne dobija ništa nazad. Doduše, kompanija i dalje postoji. Međutim, u odnosu na one planove koji su bili na početku te 2013. godine, vidimo sada gde su došli. Ko se od vas vozio „Er Srbijom“, može da primeti da je to prešlo...

(Isključen mikrofon.)

PREDSEDNIK: Hvala, potrošili ste vreme.

Reč ima Aleksandar Vulin.

Izvolite.

ALEKSANDAR VULIN: Dame i gospodo narodni poslanici, želim da se zahvalim svim poslanicima koji su dosad diskutovali: gospodinu Steviću, gospodinu Mihajloviću, gospođi Vacić, gospođi Ivković, gospođi Gajić, gospodinu Krivokapiću, gospodinu Birmančeviću, gospodinu Božiću, gospodinu Radojičiću, gospođi Stevanović, gospođi Malušić, gospođi Turk, gospođi Vukojičić. Dakle, svi vi koji ste danas diskutovali, diskutovali ste sa dobrom namerom i željom da unapredite neke od elemenata zakona koji su pred vama, neki da date podršku, neki da uskratite podršku, ali kada se raspravlja sa dobrom namerom i sa idejom da je ovo od najvećeg značaja za našu državu, onda možemo da imamo samo dobre rezultate iz ove rasprave. Ja vam se zaista na tome zahvaljujem. Pokušaću da odgovorim zbirno na ono što se ovde pominjalo.

Što se tiče ovlašćenja BIA, odnosno direktora BIA, još jednom ću ponoviti da mu nije dodato ni jedno jedino ovlašćenje, samo se ovaj put, baš zbog transparentnosti, to navodi u zakonu. Dosad se to radilo internim aktima i upućivanjem na Zakon o Policiji, sada se to radi Zakonom o BIA. Dakle, možemo da raspravljamo o tome da li je to dobro ili loše, ali ne možemo da kažemo da je doneto novo ovlašćenje. Nije.

Znači, vi imate legitimno pravo da kažete da mislite da to ne treba, da to treba da radi skupštinski odbor, nevladin sektor, ko god, to je vaše pravo. Ali, istine radi, to nije ništa novo, tako se radilo i tako se radi i dalje, samo je zbog promene Zakona o Policiji ovo ovlašćenje moralo da se odnosi na Zakon o BIA, a ne da bude upućujuća norma na drugi zakon u kome je to regulisano. Dakle, vaše je pravo da kažete – ja mislim drugačije; to je potpuno legitimno i ja to vrlo poštujem, samo moramo razumeti da nije novo, tako je bilo. Sada se rešava zakonom i mislim da je mnogo transparentnije kada nešto uredite zakonom, nego da se nekim internim aktima i pozivajući se na nešto drugo odnosite prema tome.

Što se tiče poziva, mi zovemo sve šefove poslaničkih grupa i sve članove nadležnih odbora koji se bave... Ali, slažem se, uvek možemo da proširimo taj nivo. Meni je zaista veliko zadovoljstvo kada vidim poslanike i vlasti i opozicije

na manifestacijama koje su državnog karaktera, kao što je Dan Vojske. Ako nas to ne ujedini, ne znam šta može da nas ujedini. To je zaista tako. Hvala vam na tome, pa ćemo tako i raditi.

Što se tiče mirovnih operacija, nije brojka od 318 pripadnika naših oružanih snaga koji se nalaze van zemlje nešto što može da ugrozi našu borbenu gotovost. Kada bi tih 318 momaka i devojaka ugrozilo našu borbenu gotovost, onda bismo bili u velikom, velikom problemu. Razumem vašu zabrinutost, ali to je činjenica. Ono što je veoma važno, kada se naši momci i devojke vrate iz međunarodnih operacija, oni su po pravilu bolje obučeni, snažniji za jedno iskustvo koje ne mogu ovde da dobiju. Evo, da vam dam banalan primer: recimo, u Libanu on svaki dan vozi borbenu vozilo i pređe njime hiljade kilometara, koje ne bi prešao ovde. Kada se vrati, on će znati da vozi moje borbenu vozilo.

Kao što znate, mi smo zemlja osnivač Ujedinjenih nacija. Nažalost, dosovski režim nas je izbacio iz UN i prihvatio da se učlanimo kao nova država. Postali smo naslednik dugova SFRJ, ali nismo postali naslednik osnivačkih prava SFRJ. To je politička greška koja nas košta i koštaće nas zauvek, ali, dobro, jednostavno je tako i ne možemo se vratiti na to. Ali kao zemlja članica UN imamo i obavezu da doprinesemo aktivnim naporima UN kada je u pitanju borba za mir u svetu.

Takođe, kada je u pitanju EU, mi idemo u neborbene misije. Ne ratujemo mi ni sa kim, ne stvaramo mi nikakve neprijatelje, ali stvaramo puno prijatelja.

Znate, mirovne operacije uvek imaju, osim ovog očiglednog dejstva koje sam rekao, politički i ekonomski značaj. To su, po pravilu, zemlje koje su uništene, zemlje u koje će pre ili kasnije neko početi ozbiljno da ulaže. Dobro je biti tu, jer kada dođe vreme da neka privreda dođe da te zemlje vraća u život, dobro je biti tu, dobro je pozvati se na zasluge, dobro je stvoriti veze koje će nam trebati. Nemojmo zaboraviti, ne bismo prodavali Egiptu sve što smo prodavali da nije bilo one mirovne misije u Sinaju, najveće u istoriji SFRJ i Jugoslavije kao takve. Dođe vreme kada se to naplati.

Kao što znate, mi se nalazimo na Kipru. Kipar nije član NATO-a i veoma cene našu ulogu i veoma se ceni to što smo tu tolike godine.

Ja razumem, sve ima svoje „za“ i „protiv“, ali strateško opredeljenje ove države jeste da budemo u što više mirovnih operacija. Mi možemo da razmišljamo... Recimo, imate primer nekih zemalja koje nemaju ovako velike kontigente kao što mi imamo, nego imaju po jednog, dva, tri štapska oficira, pa imaju desetine mirovnih operacija. Znate, neki kažu – važno je staviti zastavicu na onu mapu. O tome može da se raspravlja. Možemo da razgovaramo o takvim stvarima, da li treba da imamo mirovne operacije u kojima angažujemo manji broj lica, a veći broj mirovnih operacija, ali to je stvar i za skupštinsku raspravu i posebno za raspravu nadležnog odbora.

Upravo zbog toga mi smo izašli u javnu raspravu sa strategijom nacionalne bezbednosti i strategijom odbrane; ona počinje od sedmog i svi ste

dobrodošli. Tekst se već nalazi na sajtu Ministarstva odbrane, dakle može se ući u to, i očekujem od svih vas dragocen doprinos. Kada usvojimo ove dve strategije, onda ćemo usvajati strategiju opremanja. Kada definišemo šta su nam pretnje, onda će stručnjaci da kažu – za ove pretnje potreban nam je takav i takav alat. Dakle, to jednostavno ide jedno s drugim.

Što se tiče samih zakona, još jednom da ponovim, Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o odbrani – javna rasprava je održana 2017. godine, od 3. do 23. novembra, sve u skladu sa zakonom. Da li je neko smatrao da treba da bude više ili manje obavešten, ne znam, ali onaj ko se bavi ovom tematikom morao je da zna da se to dešava. Uostalom, siguran sam da nije moglo proći, a da to ne zna. Takođe, Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o Vojski Srbije, od 3. do 23. novembra 2017. godine. Što se tiče Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o upotrebi Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u mirovnim operacijama van granica Republike Srbije, nadležni odbor je još septembra 2016. i opet ponovio 2017 – nije potrebno sprovoditi javnu raspravu jer su minimalne izmene. Dakle, opet nije do nas. Ne vidim ništa loše u tome, evo, vidite, pričamo o tome; uostalom, sada se nalazimo i ovde.

Hajde da i to jednom razbijemo, u državi Srbiji po Ustavu postoje tri grane vlasti: izvršna, sudska i zakonodavna. Četvrta grana vlasti još nije uvedena. Postoje teoretičari koji smatraju da treba da bude uvedena, postoje teoretičari koji smatraju da tzv. civilni sektor treba da bude izjednačen sa svim ovim elementima vlasti, ali u državi Srbiji to još nije urađeno. Ako se ja budem pitao, neće biti urađeno, jer još uvek verujem u to da oni za koje je neko glasao imaju veći legitimitet od onih koji ne moraju da idu po poverenje birača.

Sa velikim poštovanjem, posebno stručni deo civilnog sektora, pratim i pazim šta govore, vodim računa o njihovim sugestijama, želim da naši zakoni budu upodobljeni s onim što oni misle i u šta veruju, ali, odmah da vam kažem, ovo je krajnje merilo svega – vas 250 ovde ste za mene sve. Svakom poštovanje, ali vlast se nalazi ovde i moj posao je da informišem ovih 250 ljudi. Svi ostali su, naravno, dobrodošli i ja se zaista radujem svakoj od njihovih primedaba.

Što se tiče zakona koji dosad nije postojao – odnosno, postojao je ali vreme je da se menja i radi na drugačiji način – u ovom trenutku nijedna fabrika koja posluje u ovome što zovemo odbrambena industrija Srbije nije zaštićena. Sad između pekare i fabrike oružja u „Zastavi“ nema razlike – možete da dođete i kupite. Samo politička volja Aleksandra Vučića je sprečavala da se to desi, i njegova želja da se odbrambena industrija Srbije razvija. Inače, mogli ste da prodate juče, prekjuče bilo kome, bez ikakve zaštite, Ministarstvo odbrane se ništa ne bi pitalo. Pita se na kraju, to je Ministarstvo privrede, ono sprovodi tu... Da li je to zemljoradnička zadruga, da li je to odbrambena industrija Srbije, nema nikakve veze, u zakonu nema veze. Plus, kao što znate, Zakonom o ulaganju izjednačeni su strani i domaći ulagači, tako da je mogao da je kupi i stranac i domaći, potpuno nebitno.

Sada po prvi put kažemo – prvo, ne može ispod 51%. Odmah da vam kažem, prihvatio sam amandman sindikata sa kojima sam razgovarao, koji su tražili da se eksplicitno napiše da država Srbija ne može ispod 51%. Potpuno su u pravu, slažem se s tim, taj amandman će proći i to je sigurna garancija.

Odmah da vam kažem, u odnosu na 2012. sada imamo zaposlenih preko 3.000 radnika više u obrambenoj industriji Srbije, i više posla u obrambenoj industriji Srbije.

Dakle, država će sačuvati apsolutnu kontrolu nad tom industrijom. Evo, pričali ste malo o „Crvenoj zastavi“, „Crvena zastava“ je sada, sa kamatama, dužna petnaest milijardi dinara. Petnaest milijardi dinara! Njena pasiva je prevazišla njenu aktivu. Više vrede dugovi, odnosno viši su dugovi nego što je vrednost fabrike. Mi ćemo sada ovim zakonom izbrisati kamate. Mi ćemo sada ovim zakonom rasteretiti to preduzeće i stvarno mu omogućiti da diše, omogućiti mu da radi. Nema otpuštanja, nema promene, nema vlasničke transformacije u tom smislu. Ima potrebe da dobijemo neki novac, ima potrebe da dobijemo tehnologiju, što je čak važnije od novca u ovom trenutku. Ima potrebe da nam se otvore neka tržišta, ako mogu da se otvore.

Na osnovu svih ovih elemenata... Naravno, videli ste u ovom zakonu, vrlo se eksplicitno kaže da je moguće sve to uraditi ukoliko to ne ugrožava odbrambene interese Srbije itd. Dakle, imate vrlo širok prostor da procenite da li može ili ne može to da se desi.

Dakle, šta mi sad u prvoj fazi moramo da uradimo i zašto nema sada pravnog lica koje je iza odbrambene industrije Srbije? Prvo moramo da prepoznamo da ta preduzeća postoje, da su po nečemu posebna, da su po nečemu važna; onda ih zaštitimo, rasteretimo od dugovanja, očistimo ih. Kada to uradimo, onda u sledećem koraku možemo... Nećemo da pravimo jedan veliki multikoncept, ali ćemo da pravimo u skladu s onim što proizvode, pa imate municijaše, imate proizvođače naoružanja i vozila, proizvođače vazduhoplovnih komponenta, elektronike itd. Dakle, po tome možete da ih gradirate. Ali prvo i pre svega treba da ih zaštitite, da ih očistite od dugova koji su nepotrebni, da obezbedite. Tek onda možete da ulazite u proces da li će neko biti zainteresovan za njih ili neće.

A kad bude bio zainteresovan (polazim od pretpostavke da je neko zainteresovan), prvo, ne može da ima jedan vlasnik više od 15%, ne može, mora da ih bude više, ne može jedan, i to nam je važno. Drugo, mora da prođe rigorozne bezbednosne provere, od toga da firma ne sme da mu bude blokirana, preko toga da to preduzeće nikada nije smelo da napravi nikakav prekršaj; idete do toga čime se bavi, šta radi, ko je vlasnik. Vlasnik mora da bude transparentan, ne može da bude neki koncern koji se tu tako pojavljuje. Tek kada prođe sve te rigorozne provere, kada se upodobi da li je to u skladu s interesima države, da li će to unaprediti poslovanje fabrike, tek onda Ministarstvo odbrane izlazi pred

Vladu Republike Srbije, koja donosi konačnu odluku, a Ministarstvo privrede onda sprovodi dalje u skladu s odgovarajućim zakonima.

Dakle, ne da nam nije u interesu da to prodamo na doboš i budzašto, nego, kao što vidite, postavili smo čitav niz grana i filtera kako da se ne napravi ni najmanja greška po tom pitanju. Na ovaj način se to radi.

Zamislite samo da smo, recimo, sa tom „Crvenom zastavom“ izašli na tržište 2012. godine – dužna petnaest milijardi, mala proizvodnja, radnici razjureni, posla nema... Prodali bi je, molili bi... Ti isti radnici koji su sada zabrinuti molili bi Boga samo da dođe neko ko će da isplaćuje plate, i ništa drugo. Samo bi to bilo bitno – isplatite plate, baš nas briga ko je vlasnik, šta radi, ko ide. Tako bi bilo. Sada, kada imate respektabilno preduzeće, možemo da se brinemo i razgovaramo. Ali morao je neko to da uradi. Prodajete nešto kada to vredi a ne kada ne vredi ništa.

Mi smo i Aerodrom mogli da prodamo za pedeset miliona koliko je vredeo 2012. godine. A pogledajte koliko vredi sad. I još ćemo da ga zadržimo na kraju u našem trajnom vlasništvu.

Dakle, razumem zabrinutost, to je normalno, uvek se sindikati, kao i svuda na svetu, nije to ništa neobično... Još nisam čuo sindikat koji kaže – ma da, odlična privatizacija. Ali ovo nije privatizacija, ovo je dokapitalizacija. Država ostaje vlasnik, većinski vlasnik, ona odlučuje o tome da li će na bilo koji način neko ući kod nje. I, što je najvažnije, kao što je bilo i s Aerodromom – nema otpuštanja. Onaj ko uloži hoće više da proizvodi, neće manje; neće da dođe tu da bi rekao da gasimo proizvodnju. Nisu ovo vremena privatizacije iz 2007, 2008. godine, kada se privatizovalo da bi se ugasio. Uzmete kredit, ugasite, isplaćujete već sledeći kredit. Ne, onaj ko dođe hoće fabriku, njemu su potrebni radnici; on ima tržište koje ne može da zadovolji i zato mu treba nova linija, zato mu treba nova proizvodnja.

Opet da ponovim i to – menjaju se vremena. Najveća naša zarada je sad, kako ovi stručnjaci kažu, municijaška zarada, ali se menjaju vremena; mi moramo da odgovorimo ratovima koji će se voditi u budućnosti, koji će biti tehnički sve složeniji. U ovom trenutku mi ne bismo mogli da odgovorimo na potrebe takvog ratovanja. Jednostavno ne bismo mogli da odgovorimo. Mi možemo da prodamo granatu, možemo da prodamo, pravimo rakete, možemo da prodamo, ali ne možemo da prodamo, još uvek, bespilotnu letelicu. Mi ne možemo... A u sajber-ratovima da ne pričamo šta ne možemo. Ni sami nismo sigurni šta se tu zapravo dešava.

Kako ćemo to izvesti? Tako što će država Srbija odnekud izvući tri, četiri, pet milijardi dolara i uplatiti? Neće. Ne, jednostavno nema. A i da imate taj novac, morate da imate znanje. Gde ćete da nađete to znanje? Treba ga privući.

U ovom zakonu... Dakle, on ne može da promeni vlasničku strukturu, to je najvažnije, ali o njemu ćete suditi u onoj meri u kojoj u narednom periodu naša industrija u tehnološkom smislu bude napredovala. Pošto ne može da se proda,

ne može da se ugasi, merićete ga po tome koliko smo tehnološki napredovali. To je smisao ovog zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Zahvaljujem.

Pretpostavljam da kolege poslanici traže repliku, ali nijednog od vas ministar nije spomenuo. Odgovarao je na pitanja poslanika, nikoga nije spomenuo. Nemate pravo na repliku.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Kosanić.

Izvolite.

ĐORĐE KOSANIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani ministre sa saradnicima, predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, pred nama je danas objedinjena rasprava seta vojnih zakona. Poslanička grupa Jedinствene Srbije u danu za glasanje podržaće zakone iz ove objedinjene rasprave. Moj kolega Vujić, kao ovlašćeni ispred Poslaničke grupe JS, govorio je o svim predlozima zakona iz ove objedinjene rasprave, a moje izlaganje danas u najvećem delu biće usmereno na dve odluke, i to: prvu, odluku o usvajanju Godišnjeg plana upotrebe Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama u 2018. godini i, drugu, o učešću pripadnika Vojske u multinacionalnim operacijama u 2018. godini.

Na samom početku, ministre, siguran sam da ćete se složiti sa mnom kada kažemo da je srpski vojnik uvek bio cenjen i poštovan, čak i od svojih protivnika, i celokupna vojna strategija Srbije kao vojničke zemlje uvek je bila bazirana na samoodbrani. Vojska Srbije je danas jedna od najcenjenijih institucija, jer vojska je uvek bila uz narod i za narod. Srbiji je, kao zemlji koja sprovodi politiku vojne neutralnosti i saradnje sa partnerima i sa Istoka i sa Zapada, potrebna jaka Vojska, sa jakim moralom. I, svakako, Srbija je zemlja koja, da kažem, razvija svoje vojne potencijale i vojnu industriju.

Čuli smo razne komentare, ali mi iz Jedinствene Srbije govorimo jezikom argumenata i ja ovde moram da kažem, u prilog ovome, da ćemo uskoro, zahvaljujući pomoći naših prijatelja najpre iz Rusije a onda i Belorusije, imati eskadrilu modernizovanih Migova 29. Stići će i „Erbasovi“ helikopteri H-145M. Zatim, ministre, bićemo jači za ruske helikoptere Mi 35, koji su namenjeni protivoklopnoj borbi. I, ministre, zaista se nadam da ćemo uskoro imati jedan moćan PVO sistem.

S druge strane, želim da kažem, i brojno naoružanje iz naše proizvodnje... Podsetiću samo, ministre, kada o ovome govorim, da je nekadašnja Jugoslavija na vrhuncu svoje moći imala proizvodnju vojnog naoružanja i opreme u vrednosti od 4,5 milijardi dolara. Kada govorimo o Srbiji, naša proizvodnja opreme i naoružanja u ovom trenutku bliži se vrednosti od milijardu dolara. To govori da je naša odbrambena industrija veoma uspešna i da su naši proizvodi traženi u svetu. Kada kažem da su traženi u svetu, ne mislim samo na zemlje okruženja, EU, ne mislim samo na arapske zemlje, već i na zemlje NATO-a i zemlje ODKB-a.

Isto tako, ovde treba pomenuti da je domaća industrija razvila neke od ključnih borbenih sistema za naše potrebe, kao što su oklopni transporter „Lazar 3“, zatim, samohodni top haubica „Nora 155mm“, ali ovde moramo da pomenemo još jednu stvar, veoma značajnu – modernizaciju školskih i borbenih aviona. Reč je o avionima „Super galeb G4“ i „orao“.

Vi ste dosta pričali malopre o našoj namenskoj industriji. Pomenuli ste Kragujevac. Ja dolazim iz Kragujevca i sa ponosom mogu da kažem da je praktično Kragujevac kolvka vojne industrije što se tiče Srbije. Podsetiću samo da su još 1853. godine u Kragujevcu izlivenne prve topovske cevi. U tom trenutku okončani su naponi tadašnje Kneževine Srbije da ima samostalnu proizvodnju naoružanja i opreme.

Ono što je važno, ja se zaista nadam, jer ste dosta govorili o namenskoj industriji u Kragujevcu, da će ona u narednom periodu ići krupnim koracima napred. Očito je iz vašeg govora da će tako biti.

Kada govorimo o multinacionalnim operacijama, Republika Srbija potvrđuje interes i nameru da učestvovanjem u tim multinacionalnim operacijama konkretno doprinese svetskoj, evropskoj ali i regionalnoj stabilnosti i poštovanju prava.

Polazeći čak od 1948. godine, kada je na Bliskom istoku organizovana prva mirovna misija, danas je u svetu aktivan veliki broj mirovnih misija zbog sve većeg broja kriznih žarišta i oružanih sukoba. Ratovi su danas nekako promenili narav. Nekada su trajali tri, četiri, pet godina; danas traju dvanaest-trinaest godina. Praktično im se i ne vidi kraj, kao, recimo, u Siriji. Imajući ovo u vidu, multinacionalne operacije dobijaju sve veći značaj za očuvanje mira u svetu.

Angažovanjem Vojske Srbije i drugih snaga odbrane Republika Srbija pokazuje da je aktivan činilac u očuvanju mira i bezbednosti u svetu. Takođe, učestvovanjem u mirovnim operacijama pokazujemo jasan i čvrst dokaz spoljne politike Republike Srbije da se zalažemo za mirno rešavanje svih konflikata u svetu. Isto tako, učestvovanjem pokazujemo da smo ravnopravan partner sa zemljama EU i UN.

Godišnjim planom upotrebe Vojske Srbije i drugih snaga odbrane predviđeno je učešće do sedamsto pripadnika Vojske i jedanaest pripadnika MUP-a u snagama EU i UN. Planirano je da srpski „plavi šlemovi“ čuvaju mir u devet misija, dakle pet misija pod pokroviteljstvom UN i četiri misije pod EU, a činiće ih vojni posmatrači, da pomenem još jednom, štabni oficiri i podoficiri, medicinsko osoblje u sanitetskim timovima i u bolnicima, zatim, jedinice nivoa pešadijskog odeljenja, voda i čete i autonomni tim za zaštitu brodova. Dakle, reč je o misijama sa različitim zadacima i različitim ciljevima.

Nije tajna, ministre, da su u svim operacijama u kojima su učestvovali naši vojnici, tj. naši „plavi šlemovi“ prepoznati kao odlični vojnici i ljudi koji

izvršavaju sve svoje obaveze profesionalno. To govori i činjenica da su u mnogim misijama odlikovani, a bilo ih je zaista dosta.

Na samom kraju, pošto mi vreme ističe, želim da kažem jednu veoma važnu stvar. Rekao sam da su naši vojnici, naši „plavi šlemovi“ prepoznati kao odlični vojnici i profesionalci. Razlog za to leži u činjenici da oni znaju da prepoznaju šta znače teškoće jednog naroda i kako se sa tim teškoćama nositi, jer, svakako, mi smo kao narod kroz sve ovo prošli.

Na samom kraju reći ću još jednom, Poslanička grupa Jedinствена Srbija u danu za glasanje podržaće sve ove predloge zakona iz objedinjene rasprave. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Goran Bogdanović.

Izvolite.

GORAN BOGDANOVIĆ: Hvala.

Poštovani ministre, poštovani pripadnici Vojske, poštovani pripadnici Bezbednosno-informativne agencije, pred nama su vrlo važni zakoni o kojima danas raspravljamo, pre svega zakoni iz oblasti Vojske i Bezbednosno-informativne agencije. Zajednički imenitelj Zakona o Vojsci i Zakona o Bezbednosno-informativnoj agenciji jeste da se ovi zakoni, tj. dopune ovih zakona donose, pre svega, da bi se povećale ingerencije i ovlašćenja ministra, odnosno direktora Policije.

S punim pravom smo u poslednja dva dana slušali najviše o dopuni Zakona o BIA i s punim pravom je on izazvao najviše polemike. Poštovani narodni poslanici, umesto da danas raspravljamo o novom zakonu o Bezbednosno-informativnoj agenciji i da ovu oblast uredimo na celovit način, mi se bavimo ovlašćenjima direktora BIA. Ne bavimo se time na koji način treba direktor BIA da se bira, kao što se biraju i predstavnici vojnoobaveštajne službe, VBA itd.

Ovde ću, pre svega zbog građana Srbije, jer dosta je bilo polemike koja su ovlašćenja direktora BIA, pročitati ogromna ovlašćenja direktora BIA. Prvo, direktor BIA donosi akt o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta; odlučuje o zasnivanju radnog odnosa u Agenciji rešenjem; utvrđuje obrazac kojim se određuje sadržaj upitnika o identifikacionim podacima koji se koriste za bezbednosne provere; utvrđuje postupak, program i način pohađanja stručne obuke, stručnog usavršavanja i polaganja posebnog stručnog ispita; utvrđuje postupak, merila i način ocenjivanja pripadnika Agencije; određuje koeficijente za obračun plata, uz prethodnu saglasnost Vlade.

Ništa od ovoga što sam sada pročitao nije neuobičajeno; to važi, mogu slobodno reći, u većini zemalja EU, a posebno u zemljama u okruženju. Međutim, nije neuobičajeno da se ovako velika ovlašćenja direktora BIA ne regulišu, pre svega, na zakonom propisani način. Kao što sam malopre rekao, imate izbor direktora BIA u zemljama u okruženju, posebno u zemljama gde

vlada mnogo veća demokratija nego što je trenutno u Srbiji, gde postoje jasni kriterijumi, a ne da se postavljaju političari. Ne govorim sada konkretno samo o gospodinu Gašiću, govorim o svim prethodnim direktorima BIA, i mislim da je to nešto loše.

Postoji takav trend od 2002. godine i mislim da moramo to promeniti. Mi smo u više navrata to pokušavali da uradimo. Recimo, poslednji put je to bilo 2015. godine, mislim da se gospodin Panić seća toga, kada je predsednik skupštinskog Odbora za bezbednost, čiji sam član bio... Čak smo napisali jedan predlog, naravno, u saradnji sa Beogradskim centrom za bezbednost, koji je takođe napisao predlog zakona o BIA, ali, nažalost, naprasno je prestala zainteresovanost za takav jedan zakon.

Ne vidim razlog zbog čega se i u BIA, kao što je u VBA, ne bi postavljao čovek iz unutrašnjeg sistema za direktora BIA – znači, čovek koji je radio najmanje, kako piše u Zakonu o Vojnobezbednosnoj agenciji, devet godina u bezbednosnom sistemu – a ne da mi dovodimo političare i da onda s punim pravom i građani a i mi poslanici ovde sumnjamo da li taj direktor BIA radi po pravilima vladajuće stranke, da li radi po zahtevima ili intervencijama nekoga spolja itd.

Da svega toga ne bi bilo, mislim da je neophodno sačiniti jedan novi zakon, koji će vrlo jasno i precizno odrediti pravila ne samo za izbor direktora Bezbednosno-informativne agencije, i zamenika direktora Bezbednosno-informativne agencije. Na isti način, po meni, treba birati i zamenika direktora Bezbednosno-informativne agencije. Ne vidim razlog da to ne bude isto ili slično kao, ponavljam, u Vojnoobaveštajnoj agenciji i Vojnobezbednosnoj agenciji. Prosto to je nešto što postoji u zakonima zemalja u okruženju.

Neću se baviti više ovim pitanjem, mislim da sam dovoljno rekao. Ponavljam, posebno pozivam poslanike vladajućih stranaka da podrže ovu inicijativu, da krenemo zajednički da izradimo novi zakon o BIA, da ne bismo dolazili u situaciju da sumnjamo u takve stvari.

Rekao sam malopre da su, na neki način, i izmene i dopune Zakona o Vojsci donete da bi, pre svega, ministar imao veća ovlašćenja i veće nadležnosti. Navešću vam samo dva primera. Recimo, članom 2. nacrtu zakona o Vojski Srbije u članu 18. uvodi se tačka 8a) kojom se precizira nadležnost ministra odbrane da „donosi plan istraživanja i razvoja za sredstva naoružanja i vojne opreme i uređuje način i postupak istraživanja razvoja proizvodnje, prometa i nabavke naoružanja i vojne opreme za potrebe Vojske Srbije“. Za razliku od plana opremanja, ministar plan istraživanja i razvoja ne donosi na predlog načelnika Generalštaba Vojske Srbije. Ne znam zbog čega je to. A svi znamo da su mnoge naučnoistraživačke ustanove u nadležnosti Generalštaba, kao što su Vojnogeografski institut, Tehnički opitni centar itd.

PRESEDAVAJUĆI: Žao mi je, ali nemate više vremena, šest minuta i dvanaest sekundi.

(Vladimir Đukanović: Replika.)

Na osnovu čega, kolega Đukanoviću?

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Pomenut je gospodin Gašić i pomenuta je vladajuća stranka, kako mi postavljamo ljude...

PRESEDAVAJUĆI: Vladajuće stranke. Otkud ja znam na koga je mislio?

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Hvala.

Dužan sam, naravno, da odgovorim, pošto se ovde pominje...

PRESEDAVAJUĆI: Izvinite, kolega Đukanoviću, zatražite ponovo reč.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Hvala vam, uvaženi predsedavajući.

Dužan sam, naravno, da odgovorim, pošto se ovde pominje kako vladajuća stranka postavlja političke ličnosti na tako važno mesto kao što je BIA.

Uzgred, uvaženi kolega, koga zaista poštujem, bio je deo sistema, gde je baš tada vladajuća stranka svoj partijski kadar postavila na mesto šefa BIA, pa mi nije jasno zašto se tada nije suprotstavio tome.

Znate, ako bismo se pozivali na zemlje zapadne demokratije, evo, da uzmemo npr. jednu koja nam je bastion, kako kažu, Sjedinjene Američke Države – tamo direktno predsednik države postavlja šefa službe. Zamislite kada bismo mi ovde uveli princip da predsednik države postavi šefa službe. Šta biste nam onda rekli, da imamo partijsku državu, da imamo ličnu državu jednog čoveka itd? Hajde, recimo, kad bismo uzeli primer Amerike.

S druge strane, ovde čujemo stalno pozivanje na nekakav Beogradski centar za bezbednosnu politiku. Inače, ja ga od mилоšte zovem britanski centar za bezbednosnu politiku. Ti ljudi imaju toliko egzotične predloge, na primer, da se sve naše službe spoje u jednu, da imaju jednog direktora. Zašto? Zato što ih onda lakše kontrolišete. Što to, recimo, ne predlože kod onih koji ih najviše dotiraju? Recimo, Velikoj Britaniji neka predlože da se sve službe sklope u jednu. Ili u Americi, koliko ih imaju – devetnaest službi, da svih devetnaest bude u jednoj. Bilo bi sjajno da, recimo, tamo to predlože, a da se malo manu nas i tih egzotičnih predloga. Ta želja za kontrolom naših službi koju oni imaju preko određenih faktora ovde zaista bi trebalo da bude manje zastupljena. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Goran Bogdanović, pravo na repliku.

Izvolite.

GORAN BOGDANOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Gospodine Đukanoviću, uz sve uvažavanje, mislim da ste me loše shvatili. Uopšte nisam rekao da samo sada vladajuća stranka postavlja političara na čelo BIA; mislio sam na sve vladajuće stranke od 2002. do današnjeg dana. Upravo iz tog razloga insistiram da se uradi novi zakon o BIA, da bismo izbegli ovakve stvari. Nisam slučajno rekao – kao što je u VBA ili VOA – da dolaze ljudi iz sistema koji su najmanje devet godina bili u bezbednosni sistem

uključeni. Recimo, imate izbor zamenika ministra. Znae, morate da imate bar devet godina rada u državnoj službi, da imate položen državni ispit itd. Ako vi imate trenutno ovolika ovlašćenja direktora BIA, a da nije precizirano na koji način treba da bude izabran taj direktor Bezbednosno-informativne agencije, mislim da ćete se složiti da je to apsolutno neprihvatljivo.

Ponavljam, ne govorim ja sada vama, niti govorim o gospodinu Gašiću, mene lično personalna rešenja ne interesuju. Govorim o principu, o načinu na koji treba da se u budućnosti bira direktor BIA. Mislim da smo propustili mnoge prilike. Bili smo zajedno članovi Odbora za bezbednost; sećate se inicijative tadašnjeg predsednika Odbora za bezbednost, gospodina Stojanovića. Da li smo krenuli u tu inicijativu?

Prema tome, ne vidim razlog zbog čega se mi ovde ne bismo svi složili da krenemo u izradu novog zakona o BIA koji će biti prihvatljiv za sve, i za vlast, i za opoziciju, a ne da svake godine, svake druge godine, ko god dođe na vlast pokušava neke stvari da menja.

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega Bogdanoviću.)

Onda u tom slučaju, naravno, imate s druge strane napad ...

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đukanović, pravo na repliku.

Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Uvaženi kolega, dobro je da ste možda sada priznali da ste, dok ste bili vlast, bili neprincipijelni, pošto tada niste želeli ovakvu jednu inicijativu. Nema ništa protiv da se o njoj razgovara.

Reći ću vam nešto najiskrenije – lično sam protiv toga. Ta priča, kao, trebao bi nam neki nezavisni stručnjak na čelu BIA itd., lično sam protiv toga, zato što se svaka politička struktura, svaka partija kandiduje na izborima i kandiduje i neku vrstu bezbednosne politike koju će voditi. Ne mislite valjda da će neko ko „padne s Marsa“ da dolazi po nekom konkursu da bude šef BIA? Izvinite, to je vladina agencija koja se bavi najosetljivijom temom u državi i ne može to da bude ličnost koja nema veze s nekom vladajućom strukturom.

Pustite vi tu priču, toga nema nigde u svetu. Čak i u tim zemljama zapadne Evrope, o tome pričate, i te kako vladajuća struktura ima uticaja ko će biti šef BIA. Nemojmo da se lažemo sa tim i da se pokrivamo nekakvom demokratijom. To jednostavno ne postoji nigde. I ne bih se ljutio ni kod vas što ste to radili, zato što mislim da je to ispravno, morate da imate poverljivog čoveka na čelu takvog sistema.

Prema tome, nemojmo da ulazimo ovde u nešto što ni sami niste želeli da uradite. Razumem naknadnu pamet, ali to zaista nije dobro. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Završavamo sa replikama, kolega Bogdanoviću. Mislim da ste se odlično razumeli.

Reč ima narodni poslanik Dragan Veljković.

Izvolite.

DRAGAN VELJKOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, pred nama se nalazi više vrlo važnih zakonskih predloga iz oblasti odbrane i bezbednosti, od kojih će moj osvrt biti usmeren na predlog odluke o upotrebi Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama i, jednim delom, na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o upotrebi Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama van granica Republike Srbije.

Terorizam, organizovani kriminal, širenje oružja za masovno uništenje, etnički i verski ekstremizam, ilegalne migracije, siromaštvo predstavljaju samo neke od pretnji i izazova po međunarodni mir i stabilnost u 21. veku. Adekvatan odgovor na veliki broj raznovrsnih izazova, rizika i pretnji je u tesnoj saradnji, koordinaciji i udruženim naporima svih relevantnih svetskih, regionalnih organizacija, država i njihovih organizacija, kao i oružanih snaga.

Zajedničkim naporima pridružila se i Vojska Republike Srbije učešćem u multinacionalnim operacijama, čime konkretno doprinosi svetskoj, evropskoj i regionalnoj bezbednosti, ispunjavajući prihvaćene obaveze proizašle iz članstva u OUN i nastavljajući tradiciju učestvovanja u multinacionalnim operacijama UN započetu 1956. godine na Sinaju.

Treba istaći da se učešće Vojske Srbije u multinacionalnim operacijama zasniva na utvrđenim bezbednosnim i odbrambenim potrebama i interesima iskazanim u Strategiji nacionalne bezbednosti, Strategiji odbrane i Strategijskom pregledu odbrane Republike Srbije. U skladu s pozitivnim propisima i spoljnopolitičkim opredeljenjima države, Vojska Srbije razvija sposobnosti za aktivan doprinos bezbednosnom okruženju i učešću u multinacionalnim operacijama pod mandatom OUN i EU. Treba apostrofirati činjenicu, za protivnike slanja naše vojske u multinacionalne operacije, da su sve misije neborbene i odnose se pre svega na očuvanje, održavanje i izgradnju mira.

Značaj učešća Vojske u multinacionalnim operacijama je višestruk i prevashodno se odnosi na sticanje iskustava i znanja naših vojnika, koje su usvojili od svojih saradnika i vojski drugih zemalja učesnika, koje kasnije primenjuju u izvršavanju radnih zadataka u okviru svojih funkcionalnih dužnosti.

Pored mogućeg doprinosa političkom i ekonomskom položaju zemlje u svetskoj zajednici, učešće u multinacionalnim operacijama ima i pozitivan uticaj na razvoj vojne misli i prakse, a samim tim i operatike kao jedne od nauka u sistemu odbrane koja se bavi teorijom i praksom planiranja, priprema i izvođenja operacija. Vrlo važan aspekt učešća u multinacionalnim operacijama je i implementacija iskustava. Iskustva iz multinacionalnih operacija mogu se prikupiti na više načina, ali put od prikupljenog iskustva do implementacije u teoriju i praksu operatike izuzetno je kompleksan.

Postoji više modusa za validan i ispravan način uticaja na razvoj teorije i prakse operatike, međutim, najpotpuniji način za implementaciju iskustva je

sistem naučenih lekcija, koji se u svetu primenjuje godinama i daje izuzetne rezultate. Sistem naučenih lekcija je instrument čija je osnovna namena rešavanje identifikovanih problema i izvršavanje zadataka vojske u zemlji i inostranstvu. Primenom naučenih lekcija stvaraju se uslovi za brzu i efikasnu upotrebu raspoloživih resursa u vežbama, obuci i operacijama, kao i poboljšanje standarda, tehnika i procedura u različitim oblastima vojne delatnosti.

Dame i gospodo, dosadašnja praksa primene Zakona o upotrebi Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama van granica Republike Srbije manifestovala je određene probleme, koji se prevashodno odnose na nedovoljno efikasan postupak donošenja potrebnih odluka za učešće u multinacionalnim operacijama, koordinaciju aktivnosti između nadležnih organa, nepostojanje nacionalnih ograničenja i nemogućnost pribavljanja pokretnih stvari u javnoj svojini, radova i usluga za potrebe Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u operacijama u inostranstvu.

Ova vlada je identifikovala postojeće probleme i predloženim zakonom biće najvećim delom eliminisani. U tom kontekstu, ukazujem da predloženim izmenama i dopunama Narodna skupština donosi odluku o upotrebi Vojske van granica Republike Srbije koja nije vremenski limitirana, uspostavlja se koordinacionalno telo u cilju koordinacije državnih organa, a prevazilazi se i problem u oblasti materijalno-finansijskog poslovanja. Sve ove izmene i dopune predloženog zakona imaju esencijalni cilj, a to je obezbeđivanje jedinstvenog i efikasnog funkcionisanja sistema odbrane u multinacionalnim operacijama i izvršenje dodeljenih misija.

Na kraju, ne sumnjam da će se usvajanjem predloženih zakona realizovati postavljeni ciljevi, pa vas u tom smislu pozivam da u danu za glasanje iste podržimo.

Na samom kraju, iako izlazim iz okvira teme dnevnog reda, ipak želim da izrazim zadovoljstvo nacrtima strategije odbrane i strategije nacionalne bezbednosti, kojima se još jednom eksplicitno konstatuje da Srbija neće priznati nezavisnost Kosova i Metohije, da se protivi formiranju vojske Kosova i da će aktivno podržati učešće Srba u privremenim institucijama u Prištini. Ovo je još jedna nedvosmislena potvrda jedne ispravne i konzistentne politike u rešavanju najtežeg državnog pitanja Republike Srbije. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

Izvolite.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Hvala.

Slažem se sa gospodinom ministrom, koji je pohvalio atmosferu u kojoj se vodi rasprava. Voleo bih da je tako češće, a pogotovo kada su na dnevnom redu zakoni koji se tiču vitalnih nacionalnih i državnih interesa, kao što su iz oblasti odbrane, bezbednosti i, naravno, mnogi drugi. Bilo bi sjajno kada bi

moglo uvek ili gotovo uvek tako. Nažalost, nije tako. Pokušaću u tom duhu da govorim, ali nisam siguran da li će takvo nastojanje biti adekvatno vrednovano.

Nismo tu samo da kažemo, nije čak ni vlast, ni vladajuća strana ove skupštine a kamoli opoziciona, tu da viče – dobro je, bravo, ali sam uvek za to da se pohvali nešto što je u redu i da ne kritikujemo samo kritike radi. Ovo je primer jednog objedinjenog dnevnog reda koji je logičan. Nismo mi uvek protiv objedinjavanja, samo smo protiv zbrajanja i sabiranja baba i žaba. Ovde je sasvim logično to zbiranje učinjeno i niko zapravo ne bi trebalo da se buni ni od strane opozicije. Takođe, dobar deo zakona i predloga je za pohvalu – ili su rutinski ili su pozitivni – i tu takođe ne treba (govorim na račun kolega iz opozicije) kritikovati radi kritike.

Postoji nešto oko čega se ne slažemo, o tome treba razgovarati, pogotovo o ovako osetljivim i važnim pitanjima, u jednom koncilijantnom, parlamentarnom i demokratskom tonu. Recimo, imali smo rezerve u pogledu nekih stvari i na to smo amandmanski reagovali. U međuvremenu sam čuo neke argumente koji takođe mogu malo da promene mišljenje ili da objasne šta je bila namera zakonodavca, što bi takođe trebalo da bude i glavni smisao ove debate ovde, a ne neko sakupljanje nekih poena i držanje nekih efektnih ili vatrenih govora.

Moram priznati da je mene ubedilo objašnjenje koje sam čuo od kolege sa druge strane povodom dileme koju je moj kolega iz opozicije imao povodom ove tačke, Zakona o BIA, gde se radi o tome da je potrebna bezbednosna provera za neko lice koje se vraća na posao, odnosno sudskom odlukom treba da bude vraćeno. Zaista mi zvuči uverljivo objašnjenje. Prvo sam imao dilemu, smatrao sam da je to neki izlazak iz okvira nadležnosti šefa, odnosno direktora BIA, a onda sam shvatio da ima smisla raditi bezbednosnu proveru jer od pokretanja procesa do odluke može da prođe i-ha-haj vremena i godina i zašto se ne bi vršila ponovo ta bezbednosna provera. To navodim samo kao jedan primer.

Naravno, ovi zakoni o vojnom obrazovanju, školstvu, plus minus neka moguća primedba, jesu rutinski, ali korisni, moderni i ne vidim razlog da se protiv njih bude.

Ali da ne pobjegne ovo malo minuta a da ne kažem šta je za mene sporno u ovim predlozima. Dakle, čak i kada je reč o učešću naših vojnika u mirovnim misijama, ministar je zaista dobro, moram priznati, obrazlagao, najbolje što se može branio, ali i dalje moje kolege i ja imamo neke rezerve bar kada je reč o ovim najosetljivijim, najopasnijim misijama, delikatnim. A uz to imamo jednu dilemu: većina tih misija gde odlaze naši vojnici da služe su tzv. zamrznuti konflikti, koji traju godinama, decenijama; vidite da se to dešava u svetu, postoji u svetu, i ne vidim zašto bismo se mi žurili da zatvorimo ovaj naš, i to nepovoljno po nas, da rešavamo kosovski konflikt.

Ono što je sporno i zbog čega zapravo hoću da vas pitam vrlo konkretno, gospodine ministre, to je ovde već pominjana tačka šest, odnosno zakon o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme. Još konkretnije – mislim da biste tu mogli dati još malo objašnjenja – to je ova čuvena dokapitalizacija ili privatizacija u namenskoj, odnosno vojnoj industriji.

Ja sam, i mislim da smo na liniji onoga što ste i vi dugo zastupali, generalno nesklon privatizaciji svega i svačega, pogotovo vojne industrije, a pogotovo omogućavanju stranim investitorima i stranom kapitalu upliva u vojnoj industriji. Znam da se može puno reći i sa druge strane. Vi ste pomenuli – pa mogu i domaći investitori da budu bezbednosno „izbušeni“, mogu da budu involvirani u neke strukture, da budu neloyalni itd. Naravno da mogu, ali kada je reč o stranim, onda je to razlog više za sumnju. Dakle, generalno sam protiv toga, pogotovo kada je reč o ovim velikim tradicionalnim vojnim odbrambenim sistemima.

Vi ste se pohvalili, i treba se pohvaliti, da je skoro milijarda dolara prošle godine zarađena od izvoza vojne opreme i naoružanja, da se postižu dobri rezultati. Rekli ste kako ste podigli tu industriju na noge. Pa, kada je tako, hajde uložite još malo napora, još malo racionalizacije, zategnite, utegnite pa da odradimo da se to očuva, zapravo državni i nacionalni interes, i bez velike, uopšte, dokapitalizacije i privatizacije, a pogotovo bez dokapitalizacije sa strane, iz inostranstva. To jeste moderno sredstvo, u skladu sa nekim trendovima širom, pogotovo istočne Evrope, ali kada se već spominju primeri sa Zapada, iz Amerike, hajde, čik, vi tako investirajte, da strani investitori (recimo, kineski ili ruski) počnu da investiraju u američku ili britansku odbrambenu industriju, bez obzira na sve mantre o slobodnom prometu kapitala, tržišta itd.

Znači, to je moje ključno pitanje, ne bih ja tu više trošio vreme. Razumeli ste vrlo jasno, a mislim i svi oni gledaju – protiv sam privatizacije, pogotovo protiv mogućnosti da strani kapital, čak i do 49%, učestvuje u našoj odbrambenoj industriji, koja je, naglašavam i vi naglašavate, postizala dobre rezultate, ima dobre rezultate i perspektivu da bude još bolja u tom pogledu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

Izvolite, kolega Atlagiću.

MARKO ATLAGIĆ: Uvaženi gospodine potpredsedniče Narodne skupštine Arsiću, poštovani ministre sa saradnicima, poštovani predstavnice BIA, govoriću o vojnom školstvu, što je i normalno pošto radim u školstvu čitavog života.

Dozvolite da kažem da srpsko vojno školstvo ima dugu i bogatu tradiciju i da je pred njim bogata perspektiva i sigurna budućnost. Srbija je među retkim državama u regionu, ne samo u regionu nego čak u Evropi, koje se mogu pohvaliti bogatom i dugom tradicijom vojnog školstva. Razvoj srpskog vojnog

školstva tesno je povezan sa razvojem srpske vojske, koja je na svojim plećima iznela teret oslobodilačkih ratova, kako znate, 19. i 20. veka.

Poštovani narodni poslanici, poštovani ministre, tokom 168 godina Vojne akademije upisano je u nju preko 70.000 studenata. Danas se na školovanju nalaze učenici, kadeti i oficiri i iz inozemstva, npr. iz Bosne i Hercegovine, Makedonije, Crne Gore, Turske i Alžira. Vojna akademija se kroz istoriju menjala i prilagođavala složenim procesima vojnog obrazovanja.

Prvi korak u stvaranju oficirskog kadra načinjen je daleke 1833. godine, kada je knjaz Miloš Obrenović poslao na školovanje, a gde bi drugde nego u Rusiju, trideset mladića, citiram „da izuče za oficire“. Međutim, već 1837. godine odlučeno je da se u Srbiji otvori trogodišnja vojna škola, u koju su primljena 32 učenika.

Poštovani građani Srbije, stranka bivšeg režima nije poklanjala pažnju vojnom obrazovanju. Ministar vojni Dragan Šutanovac, u narodu zvani „Zgrabinovac“, ostavio je iza sebe smerove koji nisu bili akreditovani. Da li je tako, gospodo iz bivšeg režima? Ostavio je iza sebe neakreditovane diplome. Da li je tako, gospodo iz bivšeg režima? Ostavio je iza sebe netransparentne finansije i nedefinisani status generalštabnog usavršavanja. Da li je tako, gospodo oficiri?

Dolaskom Srpske napredne stranke na vlast trebalo je vratiti ugled i ponos vojnom školstvu. Posebna pažnja posvećena je srednjem vojnom školstvu jer podoficiri zapravo čime kičmu vojske. Vojska Srbije je najvažniji stub Srbije. Zato je vrhovni komandant oružanih snaga Aleksandar Vučić u svom inauguracionom govoru za predsednika Republike Srbije 31. maja gospodnje 2017. godine rekao: „Da bismo uspeli da sačuvamo sebe, moramo razgovarati sa svima, ali i da jačamo svoje odbrambene potencijale, jer samo tako možemo da sačuvamo zemlju od onih koji nam svakodnevno prete javno i otvoreno, ali i tiho i prikriveno“.

Država može da ima visok nivo kulture, visok nivo umetnosti, može da ima svoju filozofiju, ali sve to može lako da se pretvori u prah i pepeo ukoliko Republika Srbija nema sposobnu vojsku, koja može da zaštiti državu.

Poštovani oficiri, poštovani ministre, sami programi vojnog školstva moraju biti prožeti rodoljubivim i patriotskim temama. To je uočio i naš, a svetski, Nikola Tesla, koji je u razgovoru sa polaznicima Velike škole rekao, citiram: „Ja sam, kao što vidite i čujete, ostao Srbin i preko mora, gde se ispitivanjima bavim. To isto treba da bude i vi i da svojim znanjem i svojim radom podižete slavu srpstva u svetu“.

Zato je glavno oružje naših pitomaca znanje, a krilatica odnosno deviza našeg vojnog školstva glasi: „Čast je naša imovina, znanje naše oružje“. To se, dame i gospodo narodni poslanici, postiže radom, velikom predanošću i ogromnom ljubavlju prema svojoj otadžbini. To je najbolje prikazao Petar Kočić, koji je rekao: „Budi radan i vredan član otadžbine, jednom rečju, budi ono što treba da budeš – častan čovek“.

Naše kadete treba vaspitavati na mislima i delima naših slavnih ratnih generala i vojskovođa, junaka, kao što su Stepa Stepanović, Stevan Sindelić, Radomir Putnik, Petar Bojović, Milan Tepić i Ratko Mladić, koji je rekao, citiram: „Granice se krvlju crtaju i prekrajaju, a otadžbina brani svim snagama. Nije mrtav čovek ako život da braneći otadžbinu, mrtav je ako izgubi vekovno ognjište.“ U mom slučaju, dame i gospodo, govori vam mrtav čovek.

Hvala vam, gospodine ministre vojni Vuline, što ste za predavače Vojne akademije angažovali našeiskusne i dokazane ratne generale poput generala Lazarevića. Time, pored ostalog, vraćate čast i ponos Vojske Srbije.

Bivši ministar odbrane i predsednik države Boris Tadić, u narodu poznat pod nazivom „Lipicaner“ 2006. godine izjavio je jednom našem dnevnom listu: „Šta će nam vojska“. Taj čovek je zajedno sa Draganom Šutanovcem, u narodu zvanim „Zgrabinovac“, penzionisano ni manje ni više nego trideset generala u najboljim godinama, na nagovor NATO-a, i to ratne komandante i načelnike sektora, i time Vojsku Srbije sveo na najniži rang, na niži rang od vatrogasnog društva.

Juče je bilo kritika u odnosu na vas, gospodine ministre, i na bivše ministre iz Srpske napredne stranke, pogotovo gospodina Gašića. Gospodine ministre, niste vi, ni gospodin Gašić, nego je Dragan Šutanovac prilikom nabavke mobilnog sistema radio-relejnih veza preko „Jugohemije“ na kursnim razlikama oštetiobudžet Republike Srbije za 270.000.000 dinara (izveštaj državnog revizora, a objavio je ugledni list u našoj državi 18.7.2017. godine, na strani 17).

Niste vi, ministre vojni Vuline, ni ministar bivši Bratislav Gašić, nego je Dragan Šutanovac platio 2010. godine nadogradnju softvera na VMA 850.000 evra. To je čak četiri puta skuplje nego što je taj kompjuterski program koštao. Niste vi, gospodine ministre Vuline, nego gospodin Šutanovac, naređivali – a prigovaraju juče gospoda iz opozicije za helikoptere – da se helikopterom prevozi seno za konje (izveštaj državnog revizora, iz jednog dnevnog lista, 7.11.2015. godine, strana 3).

Poštovane dame i gospodo, Aleksandar Vulin, ministar vojni, 10.3.2018. godine rekao je: „Hoću da svaki roditelj zna da kada nam pošalju dete u srednju vojnu školu ili vojnu akademiju, ono će se školovati živeći i radeći u skladu sa najvećim mogućim standardima, imaće najbolji smeštaj, najbolju hranu i najbolje profesore“.

Na kraju, gospodo narodni poslanici, dragi naprednjaci, poštovani građani Srbije, mi smo dva dana u ovom visokom domu bili izloženi sramnim verbalnim napadima od strane uvaženih narodnih poslanika iz bivšeg režima, samo zato što smo branili svoj narod i svoju otadžbinu kada im je bilo najteže, kada su nas progonili, kada su nam razbijali i bombardovali otadžbinu, ubijali našu decu, naše žene i starce, rušili bolnice i RTS, škole, mostove itd. I ne samo

to, nego optužuju našu zemlju za rat u vreme kada više niko to ne radi osim onih koji su je razbijali i naših domaćih NATO prašinara.

Poštovani potpredsedniče Arsiću, završavam sa dva mala citata. Odgovaram gospodi iz opozicije. Prvi, 3. maja 1999. godine: „Najlogičnija stvar za NATO je da nastavi rat u vazduhu, koji je veoma efikasan. Uništili su infrastrukturu u Srbiji i za deset dana do dve nedelje biće veoma teško živeti ovde bez vode, bez struje, bez mostova, komunikacija. Milošević neće moći da vodi rat više od deset dana ili dve do tri nedelje“. To je intervju uredniku vesti izraelskog lista „Harec“.

Sledeći citat, 9. maja 1999. godine: „Nemojte potpisivati nikakve sporazume o kraju bombardovanja, jer to omogućava Miloševiću da se održi na vlasti“, nemački list „Rajn cajtung“, 9. maja 1999. godine.

Sledeći citat, 3. maja 1999. godine: „Najlogičnija stvar za NATO je da nastavi rat u vazduhu, koji je veoma efikasan. Jugoslavija se mora bombardovati. Samo nastavite da bombardujete, popustite oni“, nemački list *Der Spiegel*, broj 20, gospodnje 1999. godine, 17.5.1999. godine.

Gospodine potpredsedniče Arsiću, gospodine ministre, gospodo oficiri, gospodo narodni poslanici, ja sam sretan čovek što moj predsednik Aleksandar Vučić nije izgovorio ove reči koje sam citirao. Gospodo iz opozicionih klupa, to je vaš predsednik stranke, Zoran Đinđić, izgovorio. I logično je da nas juče optužujete, jer sledite ove misli, ove izdajničke misli. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Srđan Nogo.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Mirko Krlić.

Izvolite.

MIRKO KRLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Uvaženi gospodine ministre, gospodo oficiri, dame i gospodo narodni poslanici, iako bez pravničkog znanja i mudrosti, sebi ću dati za pravo da u jednoj kratkoj reči ocenim ovaj zakon. Rekao bih da je ovo zakon za ljude. Zbog toga on ima izuzetnu reformsku dimenziju. Zbog toga treba da budemo zahvalni što ovakav zakon stoji danas pred nama u ovoj skupštini.

Moj partijski prijatelj, gospodin Marković, juče je u svom izlaganju podsetio na veliku slavu srpske vojske posle Prvog svetskog rata nazivajući to svetskom slavom. A kako smo došli do te vojske? Odakle tako velika slava? Upravo reformama, zakonima, ovim što vi danas radite u kontinuitetu.

Usudiću se i pred vama, gospodo oficiri, iako to znate mnogo bolje od mene, te 1911. godine, posle nesrećne Slivnice, došlo je do reforme vojske, došlo je do nove vojne doktrine. Naravno, ja nemam kompetenciju da ocenjujem tu vojnu doktrinu, ali ono što mogu reći jeste jednoglasni stav tadašnjih poslanika u Narodnoj skupštini, koji kaže: „Služenje vojske doživljavali smo kao robiju, a sada se vojni poziv željno očekuje“.

E, to je donela reforma koja brine o ljudima, a svoj rezultat donela je već 1912. godine, možda u najvećoj bici koju je naš narod ikada izvojevao, ikada u njoj učestvovao, u Kumanovskoj bici, bici nad bitkama ili bici kroz vekove. Kumanovskom bitkom je završena Kosovska bitka posle 520 godina i konačno određen pobednik. Kumanovska bitka je imala iste preduslove kao i Kosovska – turska snaga je bila veća brojčano, artiljerijski, po opremi, po taktici, po svemu onome što obično dobija bitku. Ali ono što je nerearno postalo je realno.

Tačno je da je posle te bitke Radomir Putnik dobio čin vojvode a Živojin Mišić čin generala, međutim, tu bitku nije dobila ni taktika, ni vrhovna komanda, tu bitku su dobili vojnici, podoficiri, oficiri, dobila ju je lična energija, inicijativa onih koji su u sebi imali dve stvari – patriotizam i hrabrost. Patriotizam i hrabrost se ne mogu kupiti na vojnom tržištu. Ne mogu se uvesti. Patriotizam i hrabrost se rađa, a vi ga negujete u vaspitanju u vojnim školama. Tako se stvara velika, značajna i nepobeđiva armija svetskog glasa, kako kaže moj kolega Aca Marković.

Još nešto želim da dodam. Ovde smo imali kritiku jedne veoma važne misije Vojske Srbije – čuvanja mira i učestvovanja u mirovnim misijama. Naravno, najviše je zasmetalo što se u mirovnim misijama pojavljuje evropski put Srbije, tj. politika Evropske unije. Potpuno je legalno i legitimno da u ovom parlamentu postoje političke stranke i političke ideje koje su protiv EU, to danas postoji u gotovo svim evropskim parlamentima, ali, znate, moram nešto reći i o političkoj, ideološkoj doslednosti.

Kada je pre nekoliko godina nastao pokret koji najviše kritikuje i koji je juče i danas kritikovao evropski put Srbije, bilo je dosta simpatije za proklamovane ideje koje su govorile o patriotizmu, srpskoj tradiciji, srpskoj porodici i koje su svoju ideologiju uglavnom nalazile u delima vladike Nikolaja Velimirovića.

Zašto spominjem vladiku Nikolaja Velimirovića i zašto je on ovoliko važan kada je u pitanju Zakon o Vojsci? Znate, možda najteže godine za srpsku vojsku i za srpski narod, 1916. godine, po nalogu regenta Aleksandra Nikolaj Velimirović odlazi u najveći svetski centar, u najveću imperiju tada, odlazi u London, u Veliku Britaniju, da traži pomoć za Srbe. Tamo dobija čast kakvu pre njega nijedan Srbin, a i posle njega, nije dobio. Dobija priliku da u Katedrali Svetog Luke u Londonu, pred predstavnicima Krune, Donjeg i Gornjeg parlamenta, predstavnicima duhovne i svetovne vlasti Velike Britanije, govori u ime srpskog naroda. Između ostalog, bio je prisutan i nadbiskup kenterberijski, najveći autoritet Anglikanske crkve uopšte. Tamo vladika izgovara sledeće reči: „Mi smo Srbi trnje na evropskoj ruži, mi smo Srbi živa ograda Evrope i dok se Evropa bogatila i razvijala, mi smo za nju krvarili i to radimo i danas. Vreme je da nas Evropa primi u svoje okrilje i da nam vrati dug.“

Kao što vidite, nije evropski put Srbije zacrtao ni Zoran Đinđić, ni Aleksandar Vučić, niti Aleksandar Vulin, zacrtali su ga davne 1916. godine

vladika Nikolaj i nesreća srpske vojske i srpskog naroda. Mi se tog puta držimo. A vi ste, gospodo, vladiku Nikolaja zamenili za stečajnog upravnika, ovaj pivski kvasac, i za ovde sada neprisutni amaterski atletski klub trenera Marijana Rističevića. Eto toliko vam je koštao vladika i toliko o ideološkoj i uopšte političkoj doslednosti.

Na kraju samo da kažem, svi smo dovoljno mudri da znamo da nije važno šta se o nama priča, već ko to priča. Bio bih veoma nesrećan i zabrinut da danas Plenkovićeve vlada, neke nevladine organizacije, neki poslanici lepo pričaju ministru Vulinu, da ga hvale, da hvale njegove namere i njegovu poziciju. Bio bih strašno zabrinut i ne bih znao u kojim je rukama naša vojska. Međutim, pošto gospodina Vulina tako blati Plenkovićeve, neću reći proustaška vlada ali nije ni daleko, ako ga tako kude i provlače kroz blato poslanici koji se trude da se uhvate podruku sa Plenkovićevom vladom, onda sam siguran da su ova vojska i ovo ministarstvo u pravim rukama i ne treba mi zakon da bih za njega glasao, ovo je za mene dovoljna činjenica. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Radoslav Milojević: Da li znate za susret lidera Severne i Južne Koreje?)

Kolega Milojeviću, čujem da nešto pričate, ali ne čujem o čemu pričate. Nemam nameru ja vas da slušam, nego čisto o tome...

(Radoslav Milojević: Da li znate da je pao Berlinski zid, vi iz SNS-a?)

Vama na glavu, je l' tako?

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Dušica Stojković.

Izvolite.

DUŠICA STOJKOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Uvaženi ministre sa saradnicima, drage kolege narodni poslanici, poštovani građani Srbije, kvalitet u jednom društvu počiva i završava se obrazovanjem. Obrazovanje je upravo naš najvažniji projekat za budućnost. Kako obrazujemo naše oficire i podoficire, takva će nam biti Vojska i sistem odbrane u budućnosti. Nepismeni ljudi u 21. veku neće biti oni koji ne znaju da čitaju i pišu, već oni koji ne znaju da nauče, koji ne znaju da stiču nova znanja, koji zaboravljaju neprimenljivo znanje koje su naučili tokom školovanja. Potrebno je da obrazovanje počne od pojedinca.

Zakon o vojnom obrazovanju je staro zakonsko rešenje, usvojeno još 1994. godine, i zaista ga moramo promeniti i krivo mi je što to nismo učinili ranije. Usvajanjem ovog zakona o vojnom obrazovanju Republike Srbije mi ćemo zapravo zaokružiti reforme koje smo započeli prošle godine, reforme koje se odnose na sistem našeg osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja uvođenjem dualnog obrazovanja. Znači, usvajanjem zakona o vojnom obrazovanju, zapravo, reformisaćemo celokupan sistem obrazovanja u Republici Srbiji.

Gete je rekao da ne napredovati znači nazadovati. Ako ne želimo da nazadujemo kao društvo, ako želimo zaista da pariramo najjačim vojskama na svetu, ako želimo da kao društvo napredujemo, moramo reformisati naš sistem obrazovanja, pre svega, i vojnog obrazovanja.

Na osnovu rezultata istraživanja koje je Ministarstvo odbrane organizovalo prošle godine, znači tokom 2017. godine, upravo je Vojska Republike Srbije institucija od najvećeg poverenja. Nakon toga ide Srpska pravoslavna crkva, zatim Policija, Katastar i Narodna banka Srbije. To je zaista veliki rezultat i ja vam na tome, ministre Vulin, zaista čestitam, ali to je rezultat koji vas obavezuje da morate da nastavite dalje, da moramo da reformišemo našu vojsku i da moramo zaista da izvršavamo sve poverene zadatke kada je reč o bezbednosnom sektoru i sistemu odbrane uopšte.

Kakav je bio ugled u ovim prethodnim decenijama, znači od 2000. do 2012. godine? Pa, 2011. godine, za vreme premijera Mirka Cvetkovića, za vreme ministra odbrane Dragana Šutanovca, bio je istorijski minimum poverenja u Vojsku Republike Srbije. Tada je ono iznosilo 37%; sad iznosi, znači, prošle godine u septembru je objavljeno ovo vaše istraživanje, zaista visok procenat – 57% građana Republike Srbije Vojsku Republike Srbije prepoznaje kao instituciju od najvećeg poverenja.

To je zaista Vojska pokazala u više navrata. Ona je 2014. godine, podsetiću vas, bila uz svoj narod. Ja dolazim iz Rakovice, Rakovica je pored Obrenovca i Šapca bila pogođena poplavama. Tokom samo jedne noći, izlivanjem Topčiderske reke, više od 250 domaćinstava u mojoj opštini ostalo je bez krova nad glavom. Koordinisanom akcijom, jednom zaista dobrom akcijom MUP-a, Ministarstva odbrane i naših vojnika, naših policajaca, naših vatrogasaca, mi smo uspeali da spasemo ljudske živote, da dopremimo vodu i lekove do najugroženijeg stanovništva. Uspeli smo zajedno, koordinisanom akcijom, sa našim građanima i dobrovoljcima da sprečimo negativne posledice ove zaista velike pošasti koja je zadesila našu državu.

Vojska Republike Srbije zapravo i postoji zbog svojih građana i uvek je tamo gde je potrebno. Svih prethodnih decenija, svih prethodnih godina naši vojnici, naši oficiri, naši podoficiri Republike Srbije gradili su vodovode, premošćavali reke, dopremali hranu i lekove, spasavali ljudske živote u svim delovima naše Republike Srbije. Zato ne čudi ovako visok ugled Vojske Republike Srbije, ali i veliko interesovanje naših mladića i devojaka da upišu i da konkurišu za vojne škole, vojnu akademiju, za dobrovoljno služenje vojnog roka, ali i da se zaposle u Vojsci Republike Srbije.

Vlada Republike Srbije od 2012. godine zaista nešto menja i unose se novine u bezbedonosni sistem Republike Srbije i u Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo odbrane. Vi zaista vodite računa, na osnovu izveštaja koji ste dostavili Narodnoj skupštini Republike Srbije tokom protekle godine, kako bi se poboljšao materijalni položaj svih pripadnika Ministarstva odbrane i Vojske

Republike Srbije. Nakon fiskalne konsolidacije, nakon mera štednje, Vlada Republike Srbije je donela odluku da se za 10% povećaju primanja za sve pripadnike Ministarstva odbrane i Vojske Republike Srbije. To je, podsećam, odluka koja je počela 1. januara ove godine. Nastavili ste dalje ka povećanju dnevnica, sa 800 dinara na 1.100 dinara, za one pripadnike Vojske koji zaista rade najteže poslove, za sve one ljude koji rade u trupama, kasarnama, na stražarskim dužnostima. Na taj način bar malo pokazujemo da im se delom zahvaljujemo za sve ono što rade kako bismo se mi kao građani Republike Srbije osećali bezbednije i sigurnije.

Takođe, prvi put ste uveli jednu novinu, ja vam se na tome zaista zahvaljujem – uveli ste solidarnu pomoć prilikom rođenja deteta (to je odlično) u visini od neto 47.000 dinara. To su sve dobre stvari. Po tome se mi kao SNS, kao koalicija koja je okupljena oko SNS-a, razlikujemo od onih prethodnih. Razlikujemo se od onih koji su imali, znači, istorijski minimum poverenja u Vojsku Republike Srbije, koji je bio 37%, ponavljam, 2011. godine, koji su prodavali naše tenkove, naše haubice, koji su tupili moć naše vojske i u zemlji i u inostranstvu.

Želela bih sada da kažem da je Vlada Republike Srbije, naš vrhovni komandant Aleksandar Vučić, započela stambenu izgradnju za sve pripadnike bezbednosnog sektora. Zaista postoji velika potreba za stanovima, kako kod penzionisanih oficira i podoficira, tako i kod svih ostalih pripadnika iz bezbednosnog sektora. Nadam se da će ovaj ambiciozni projekat u narednom periodu zaista biti realizovan. Pratićemo to. Onog trenutka kada stambeno pitanje bude rešeno pripadnicima naše vojske, ali i budućim generacijama koje stasavaju, koje žele da budu deo sistema Vojske Republike Srbije, mi ćemo imati, zapravo, još jedan motiv više da se oni bolje i više angažuju, još jedan motiv da postanu deo jednog velikog sistema.

Vodili ste računa i o porodicama vojnika. Prvi put ste uveli za 351 pripadnika Vojske Republike Srbije da tokom 2017. godine sa svojim porodicama, o trošku Ministarstva odbrane, sedam dana borave u nekom od objekata na Tari, u Vrnjačkoj Banji i Moroviću, što je dobro, zaista vodite računa o svakom detalju.

Na samom kraju želim da kažem još dve stvari. Prvo, Srbija ima zaista dugu vojnu tradiciju. Od 1830. godine, od kneza Miloša Obrenovića, kada je otvorena Prva gvardijska škola u Požarevcu, tokom više od 160 godina imali smo tradiciju dobro obučених srpskih vojskovođa, vrhunskih stratega, vrhunskih taktičara, od Radomira Putnika, Stepe Stepanovića, vojvode Živojina Mišića, Petra Bojovića, ali i mnogih drugih, koji su pokazali kako kvalitetno obučеним i motivisanim starešinskim kadrom vojska jedne male Srbije može biti veliki zalogaj za mnoge moćne imperije. Upravo su oni najbolji dokaz da je vojno obrazovanje jedna od ključnih karika u odbrani naše zemlje. Današnje starešine Vojske Republike Srbije imaju zaista na koga da se ugledaju, ali i oni sami

moraju biti neka vrsta inspiracije budućim generacijama koje stasavaju u našoj zemlji.

Na kraju, zaista, dve stvari. Mi danas raspravljamo i o međunarodnim sporazumima, o učešću naših pripadnika Vojske Republike Srbije u mirovnim operacijama i mirovnim misijama.

Angažovanje naših pripadnika Vojske u multinacionalnim operacijama je, pre svega, važan element naše spoljne politike. Tokom 2017. godine naši pripadnici Vojske, naše žene, dame, oko 12% žena je učestvovalo u ovim misijama, pokazale su zaista da mogu u svih deset multinacionalnih operacija da doprinesu očuvanju globalnog svetskog mira, evropskog mira, regionalnog mira, ali i poštovanju svih onih principa međunarodnog prava i međunarodnih pravila koja važe u razvijenom svetu.

Takođe, ja sam član Odbora za evropske integracije; često moram svojim kolegama iz Evropskog parlamenta ili predstavnicima Evropske komisije da odgovaram o proporciji učešća u različitim operacijama. Samo tokom 2017. godine naše pripadnice učestvovala su u četiri misije pod okriljem EU i u šest misija pod okriljem OUN.

I zaista na samom kraju, poslednja rečenica, Vojska, iako je tradicionalna institucija, koja ponekad možda i nema sluha da se otvara ka novim trendovima koji dolaze, sve više otvara svoja vrata ženama u svojim redovima. Mi danas zaista imamo dame u vojničkim cokulama, koje rame uz rame sa svojim kolegama, vojnicima, oficirima, podoficirima, zaista obavljaju sve poverene zadatke. Imamo dosta sposobnih dama i veliko interesovanje devojaka i žena u Srbiji da budu deo Vojske Republike Srbije.

Pozivam sve kolege narodne poslanike, pre svih poslanike iz redova Srpske napredne stranke, da u danu za glasanje podrže ova zaista dobra zakonska rešenja. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Milojičiću, po kom osnovu, samo mi recite.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Po osnovu pominjanja predsednika Demokratske stranke Dragana Šutanovca od prethodne koleginice.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Milojičiću, vratiću vam vreme, nemojte da se sekirate. Koliko znam, Dragan Šutanovac je podneo ostavku.

(Radoslav Milojičić: A kada predsednik Srbije podnese...)

Tehnički...

(Radoslav Milojičić: Jeste predsednik stranke do izbora novog.)

Gospodine Milojičiću, dozvolite mi da završim. Daću vam pravo na repliku, nije nikakav problem. To bih da obrazložim, da ne bih imao nezadovoljstvo kod kolega koji ne misle isto kao vi.

Daću vam pravo na repliku jedino iz razloga što je gospodin Šutanovac podneo ostavku posle izbornog poraza. To znači da je bio odgovoran čovek

prema Demokratskoj stranci. Voleo bih da je makar polovinu te odgovornosti imao i prema Vojsci i prema Srbiji dok je bio ministar.

Zatražite reč za repliku.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Gospodine Arsiću, pod broj jedan, vi nemate pravo da odatle diskutujete. Pročitajte konačno Poslovnik. Dvadeset godina ste u Skupštini. Sidite u klupe, javite se za reč i slobodno diskutujte...

(Isključen mikrofonom.)

PRESEDAVAJUĆI: Obrazložio sam zašto sam vam dao pravo na repliku. Ništa više.

Zatražite ponovo reč.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: To nije korektno, u najmanju ruku, i nije u skladu s Poslovnikom, tako da ta duhovitost ovog puta nije prošla.

Da, slažem se s prethodnom govornicom i kolegicom da je velika razlika između bivšeg ministra odbrane, velika razlika, i sadašnjeg ministra odbrane, to jest Dragana Šutanovca i Aleksandra Vulina. Pod broj jedan, gospodin Šutanovac je imao ozbiljne i odgovorne saradnike – tu ne mislim na pripadnike Generalštaba, oficire i podoficire, ti ljudi su zaista ozbiljni i sada, već na saradnike koje je sam birao, iz civilstva, svoje pomoćnike i državne sekretare – za razliku od gospodina Vulina. Njegov pomoćnik ima firmu MENA, koja je registrovana na njegovo ime, MENA 500, i u okviru nje, u okviru „Jugoimporta“, vrši prodaju naoružanja direktno iz vojnih fabrika u inostranstvo. Postavljam pitanje – da li tu ima nekakve zloupotrebe službenog položaja možda ili nečega drugog?

Što se tiče dalje razlike, veoma je velika razlika jer je gospodin Šutanovac obezbedio osamnaest aviona „lasta“ za Vojsku Srbije, sto džipova „diskaveri“, snajperske puške, padobrane, izgradio pet hiljada stanova za vojne obveznike, izgradio vojnu bazu „Jug“, završio Aerodrom „Morava“ – to je velika razlika – dok je sadašnji ministar odbrane na studente slao vodene topove.

Naravno da lik i delo ministra Dragana Šutanovca sa sadašnjim ministrom... Kao što nijedan ministar iz vlade Demokratske stranke ne može da se poredi sa ministrima iz Srpske napredne stranke, jer se ne zna ko je od kojeg ministra SNS-a lošiji.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Povređen je član 104, gospodine Arsiću, zato što Demokratska stranka trenutno nema predsednika.

Evo, ja sam upravo, kolegica mi je pomogla, pročitao vest na N1 – to je njihova ekskluzivna televizija, sa koje se ne skidaju svaki dan – da je Dragan Šutanovac 11. marta 2018. godine podneo ostavku na funkciju predsednika Demokratske stranke. Dakle, Demokratska stranka nema predsednika. Ako Demokratska stranka nema predsednika, to znači da ne možete nikome dati pravo na repliku zato što spominje Dragana Šutanovca. Dragan Šutanovac je i sam u

izjavi za N1 rekao da je podneo ostavku na mesto predsednika Demokratske stranke, ali da ostaje u toj partiji, odnosno u Demokratskoj stranci. Ali nije predsednik.

Prema tome, ne možete ni gospodinu Milojeviću niti bilo kome drugome davati pravo na repliku zato što je spomenuo Dragana Šutanovca kao tobožnjeg predsednika Demokratske stranke. On nije više predsednik Demokratske stranke. Ne znam ko je predsednik Demokratske stranke, možda gospodin Milojević zna, ali u ovom trenutku Demokratska stranka nema predsednika i to nije Dragan Šutanovac.

Ne možete, kad god neko spomene Dragana Šutanovca kao bivšeg ministra odbrane, koji je upropastio Vojsku Srbije, koji je odgovoran za brojne finansijske malverzacije u Ministarstvu odbrane, koga, inače, u Vojsci i Ministarstvu odbrane, ako niste znali, zovu „Šuki Plazma“ jer je 2007. godine, kada je postao ministar odbrane, zahtevao da se u vili na Dedinju koju je dobio u svakoj sobi, uključujući toalete i kupatila, ugradi plazma televizor, pa ga otad zovu „Šuki Plazma“...

Znači, „Šuki Plazma“ više nije predsednik Demokratske stranke i po tom osnovu ne možete nikome davati pravo na repliku ako ga pomene. On je član Demokratske stranke, nije predsednik, i to je to.

PREDSEDAVAJUĆI: Dužan sam da vam odgovorim.

Znači, kako sam ja razumeo, Demokratska stranka ima nevidljivog predsednika, gospodin Šutanovac je kupovao nevidljive avione ...

(Aleksandar Martinović: Ali vidljive televizore, jako vidljive televizore.)

... Vidljive televizore...

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni? (Ne.)

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Radoslav Milojević.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala, gospodine Arsiću.

Reklamiram član 108, da se o redu na sednici stara predsednik Narodne skupštine, tj. vi, i član 107, dostojanstvo, koje se uvek povredi kada govori neko iz Srpske napredne stranke.

Ako dozvoljavate da ovde tako dajemo nadimke ljudima, da li onda možemo da kažemo „Vulin tetkin“, da li možemo tako da ga nazovemo? Ili „Vulin kamera“? Pričamo o aferi od milion evra, koliko je nestalo dok je bio direktor Kancelarije za Kosovo i Metohiju. Ili o trista i nešto hiljada evra koliko je gospodin Vulin rekao da je dobio od tetke, ali, pazite, ne svoje tetke, nego ženine tetke.

(Isključen mikrofonom.)

PREDSEDAVAJUĆI: Kakve to veze ima sa članom 108?

(Radoslav Milojević: Zašto ste me prekinuli sada? Kakve ima veze član 104. sa plazmom? Meni je drago da oni vide šta vi radite.)

Nemojte, kolega Milojeviću, izgubićete izbore.

PREDSEDNİK: Reč ima ministar Vulin.

ALEKSANDAR VULIN: Ja se zahvaljujem.

Dobro, uobičajena količina mržnje, koju smo mogli da očekujemo od ljudi koji nemaju ništa drugo da ponude, koje su, uostalom, birači u njihovom rodnom Glibovcu kaznili time što su ih poslali da budu daleko od tog lepog i čestitog sela, kome su naravno učinili sve što je moguće da učine da budu tako daleko od bilo koje vlasti u bilo kom gradu i selu u Srbiji. Njihovu mržnju možemo samo da pustimo i da uživamo u njoj, jer, znate, kada vidite da ovako mali ljudi na ovako veliki način mrže, onda znate da radite dobru stvar.

Ja ću samo iskoristiti ovu priliku, a siguran sam da će nadležni organi imati šta da kažu gospodinu Kenetu... Keni, Kento, nisam siguran...

(Radoslav Milojević: Predsednice, možete li da upristojite ministra?)

Recimo, gospodin Šutanovac je jedini ministar odbrane, samo da znate, u istoriji Srbije, a dugo smo trajali i kao vojska i kao država, kome je zabranjeno da se bavi bezbednosnim podacima! Zabranjeno, zato što je bezbednosno nebezbedan, zato što je opasno, jer ne znate kod koga će ti podaci završiti. Evo, tu su gospoda iz nadležnog odbora, koja će potvrditi da je upravo tako. Dakle, to je razlika između mene i gospodina Šutanovca – ja radim za svoju zemlju, a, kao što vidite, nadležni odbor misli da on ne sme da bude ni blizu tajnih i osetljivih dokumenata.

Što se tiče stanja u Vojsci, hvala vam za ovu jedinstvenu priliku da mogu da kažem da je za vreme te „slavne“ vlasti uništeno: tenkova T55 200 komada, oklopnih transportera M60 121 komad, samohodnog oruđa 77 komada, ukupno 398; artiljerijskog oruđa 215; streljačkog i lakog naoružanja 23.132; raketa 9M32M „Strela 2M“ 9.218; lansera LM 9P58 za „Strelu 2M“ 420. Ukupno je uništeno 33.383 komada različitog naoružanja.

Samo da vam kažem da je NATO uspeo da uništi tokom bombardovanja 11 tenkova. Jedanaest. Ovde su nas uništili, uništili su nam 398!

Takođe, da pogledamo šta se ulagalo u Vojsku Srbije: kapitalno naoružanje i vojna oprema od 2008. do 2012. godine u ukupnom iznosu 55.932.000; od 2013. do 2018. godine 210.759.967 evra, 3,7 puta više. U odnosu na tu „slavnu“ vlast, naša opremljenost uniformama je povećana 3,3 puta. Pogledajte koliko je vojska bila gola pre nego što smo nabavili 3,3 puta više uniformi. Što se tiče čizama, koliko smo bili bosu u vreme ljudi koji su završavali FBI kurseve – povećali smo nabavku 5,5 puta. Pogledajte šta je onda nosila naša vojska.

Hrana. Samo hrana... Da vam kažem da smo povećali nabavku hrane i naših rezervi za 52%. Pogledajte koliko je vojska imala hrane u vreme ove vlasti.

Dakle, osim uobičajene mržnje, osim uobičajenih laži, imamo lepu priliku da ovde kažemo istinu jezikom brojeva. Ovo su neoborive činjenice. Ovo su činjenice iz vremena kada se govorilo „Šta će nam Vojska“, citiram tadašnjeg vrhovnog komandanta, predsednika Tadića. Iz vremena kada je u našu zvaničnu strategiju uvedeno da će Vojska, mala, specijalna, spremna, izdržati prvi udar, a

onda će doći obučena rezerva. A u isto vreme ste ukinuli Sektor za bezbednost civilne odbrane koji treba da vam obuči rezervu, znači, doći će na drugi udar – niko. To je vreme te vojske.

Biće mi veliko zadovoljstvo, dame i gospodo narodni poslanici, da vam pročitam još jedan vrlo važan detalj o kome smo ovde govorili, a to je ko je sve od vojske bio proteran, kako su proterivali te ljude. Da vam opet kažem jezikom brojeva: 2005. godine, po potrebi službe, u Vojsci Srbije... Znače, „po potrebi službe“, to je kada nekome činite uslugu ili kada hoćete da ga oterate. Dakle, po potrebi službe, 2005. godine, sada ću vam reći koliko je proterano oficira, pa onda podoficira, na prvom mestu ratujućih: 1.188 oficira je proterano po potrebi službe iz Vojske Srbije i 717 podoficira. Godine 2006, 1.155 oficira i 722 podoficira. Do dana današnjeg se oporavljamo od tolikog proterivanja ljudi koji su bili mladi, sposobni i sa izuzetnim ratnim iskustvom.

Sada da vam kažem koliko se toga desilo 2012. godine. Po potrebi službe – pet. Ovo je Vojska iz koje se ne tera. Ovo je Vojska u kojoj se ceni i priznaje zasluga svakog našeg borca. Znače li koliko je 2017? Dva. Sve što su mogli da proteraju, proterali su. Baš u tom vremenu o kome govorite, ono što je preostalo, od 2008. godine naovamo, proterali su po potrebi službe 2011. godine, znajući valjda da je kraj, 354 oficira. Godine 2008 – 88, pa 54, pa 22, pa 354. A kada je došao Aleksandar Vučić – dva.

Onda slušate ovde kako se priča o tome da, eto, nema dovoljne popunjenosti Vojske. Pa koja popunjenost Vojske? Oterali ste tri-četiri hiljade ljudi, mladih ljudi, ljudi sa ratnim iskustvom! Kakav ste primer dali onima koji treba da dođu u tu vojsku, da im kažete – doći će neka vlast, isteraće vas napolje samo li budete za svoju zemlju?!

Umesto jezikom mržnje, ja sam govorio jezikom činjenica i drago mi je da građani to mogu da vide.

(Radoslav Milojević: Javljam se za reč.)

PREDSEDNIK: Osnova za repliku nema, po Poslovniku.

(Radoslav Milojević: Kako nema, pomenut sam?)

Nema ni za vas ni za drugog poslanika.

Reč ima Darko Laketić.

DARKO LAKETIĆ: Zahvaljujem se.

Poštovana predsednice, poštovani ministri sa saradnicima, uvažene kolege narodni poslanici, ne mogu da ostanem nem na izrečenu rečenicu da smo isti. Ne možemo biti isti i nećemo nikad biti isti, zato što su otimali od polumrtve Srbije kao sa leša. Ali moraju da znaju da u istoriji, u budućnosti dakle, u istoriji Srbije, neće se to više nikada desiti. Prvo, Srbija se uzdigla, Srbija je nikad jača i Srbiju nikada više nećete voditi takvi.

Javio sam se da bih govorio o današnjem setu zakona, pre svega o zakonu o vojnom obrazovanju. Zakon o vojnom obrazovanju i današnji set zakona su na dnevnom redu, između ostalog, da bi došlo do neophodnog

usklađivanja ovog zakona i ovog seta zakona sa zakonima iz oblasti Vojske, Policije i obrazovanja. Naime, zakon o vojnom obrazovanju upravo je u ovom smislu neophodno uskladiti sa Zakonom o visokom obrazovanju, jer je vojno obrazovanje jedan vrlo, vrlo značajan deo obrazovanog sistema Republike Srbije.

Ja ću reći svoja zapažanja o najznačajnijim delovima ovog zakona. To je, rekao bih, zajednički studijski program. Zajednički studijski program za vojni i civilni sektor je vrlo značajan iz više razloga. Prvi razlog, koji je vrlo bitan, jeste dobiti praktična znanja koja će biti univerzalna, dobiti diplome koje će biti univerzalne.

Osim ovog segmenta, dakle zajedničkog studijskog programa, rekao bih da je i odnos prema kadetima, odnosno prema licima, učenicima koji pohađaju vojne škole, vrlo značajna stvar, koja se definiše ovim zakonom. Naime, učenicima u srednjoj vojnoj školi obezbeđuju se udžbenici, školski pribor, smeštaj, ishrana, odeća, obuća, zdravstvena zaštita, troškovi prevoza i mesečna primanja, i to se zakonom reguliše. Prava i obaveze kadeta uređuju se ugovorom o školovanju, u skladu sa propisima.

Osim ovih delova koji se tiču zakona o vojnom obrazovanju, ja bih naglasio još nekoliko segmenata koji se tiču vojnomedicinskog obrazovanja, zato što sam po vokaciji lekar i smatram da je angažovanje naših predavača koji su imali iskustva u tzv. ratnoj medicini i prenošenje, transfer tog znanja na naše kadete i učenike od krucijalnog značaja ne samo za vojni sistem već za državu u celini.

Paralelno s tim, nešto ću reći i o međunarodnim mirovnim misijama, pre svega o učešću sanitetskih delova našeg vojnog sistema. Naime, učešće u mirovnim misijama za svaku državu je obaveza. Ta obaveza nije eksplicitna, dakle, ta obaveza nije po principu – država se pozove i mora da učestvuje, ali je za državu veoma dobro, veoma značajno, ne samo politički već u svakom smislu, da učestvuje u mirovnim misijama. Zašto ovo kažem? Zato što sam upoznat da sanitetski delovi, sanitetske čete naše vojske učestvuju u Čadu, Liberiji, Obali Slonovače, Kongu i da imaju odlične rezultate, da su tamo zaista dobili najviše ocene za svoj angažman. To je ono što naša država mora da poštuje i ubeđen sam da Ministarstvo odbrane čini sve za te ljude i pripadnike Vojske koji učestvuju u mirovnim misijama.

Zašto je to bitno za Vojnomedicinsku akademiju? To je bitno iz najmanje dva razloga: prvi razlog je taj što se VMA na taj način praktično promovise na najbolji mogući način u svetu; drugi razlog je taj što učesnici iz sanitetskih timova dobijaju nova iskustva, stižu nova znanja i na taj način praktično obogaćuju svoju profesionalnu karijeru i svoje znanje.

Ono što bih takođe naglasio i pohvalio, i mislim da ministar odbrane o tome jako dobro brine, to je da moramo shvatiti jednu činjenicu – naši zdravstveni radnici u Vojsci, naše sanitetlije, kako se drugačije zovu, kako ih vi nazivate u Vojsci, imaju izuzetno veliki ugled u svetu. Ti sanitetski radnici, ti

zdravstveni radnici su ono što su teoretski učili na zapadu primenjivali u praksi. Naša medicina, vojna medicina jedna je od najboljih u svetu.

To moramo poštovati i zato vas molim da se upravo taj aspekt adekvatno implementira u obrazovne programe i da naši kadeti, naši učenici u vojnim školama uče sve ono što su naši zdravstveni radnici naučili, nažalost, u nekim okolnostima koje nisu bile baš najbolje.

Zato apsolutno podržavam ovaj zakon, za koji smatram da je više nego dobar. Još jednom, želim vam svu sreću. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Studenka Kovačević.

Izvolite.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, osvrnuću se na Predlog zakona o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme. Pokušaću da objasnim koliki je značaj kada na čelu države imate čoveka koji prepoznaje gde treba ulagati da bi se to višestruko vratilo u republički budžet.

Ove godine odbrambena industrija Srbije i „Jugoimport SDPR“ dosad su već ugovorili novi izvoz u vrednosti od 405.000.000 američkih dolara, a starih i dogovorenih poslova imaju u vrednosti od čitavih 687.000.000 dolara. Odbrambena industrija Srbije je važan deo naše privrede, baš kao što je važan deo Vojske Srbije.

Zahvaljujući ovakvoj politici i zahvaljujući politici koju je vodio predsednik Vučić još kao predsednik Vlade, kada je prvi prepoznao značaj i važnost odbrambene industrije Srbije, obezbedio da se državni novac uloži u odbrambenu industriju, danas imamo granu privrede koja postaje sve značajnija i donosi sve veća sredstva. Ali ne donosi samo sredstva, donosi i nove tehnologije i, samim tim, zapošljava one koji su najobrazovaniji i najmlađi, zapravo one koji su nam svakako najpotrebniji.

Vojska Srbije kao jedan od svojih prioriteta ima razvoj odbrambene industrije Srbije, jer se zahvaljujući njenom postojanju i radu otvaraju potencijali za posedovanje relevantnih odbrambenih sistema, proizvodnju savremenog naoružanja, eksplozivnih naprava, kao i svega onoga što je potrebno po prioritetu i po najnižim mogućim cenama, čime se obezbeđuje racionalisanje i ekonomisanje raspoloživim budžetskim sredstvima predviđenim za finansiranje te oblasti.

Vlada Republike će nastaviti da pomaže odbrambenu industriju Srbije prepoznajući njen značaj i njenu važnost i nikako neće napustiti vlasništvo u odbrambenoj industriji Srbije. Zakoni koji su na dnevnom redu omogućiće da investitor u nivou do 49% uloži novac, donese tržište i tehnologiju na naše prostore, ali kontrolu nad odbrambenom industrijom Srbije zadržaće Vlada Republike Srbije iz prostog razloga što je ovo strateška grana i nešto što je beskrajno važno i za novac ali i za Vojsku Srbije. Krajem 2017. godine potpisan

je još jedan ugovor sa Vojskom Srbije, što je bitno za obe strane. Reč je o nultoj seriji 20–22–28, u vrednosti od 109.000.000 dinara.

Srbija je izvezla oružje u vrednosti od 1,215 milijardi dolara. Od izvoza naoružanja i vojne opreme Srbija je u poslednjih pet godina inkasirala 1.215.000.000 dolara, a sudeći po otvaranju novih kompanija i rastu sektora namenske industrije, vrednost izvoza naoružanja iz godine u godinu će rasti. Samo u intervalu od 2016. do 2018. godine kompanije namenske industrije sklopile su ugovore vredne više od devetsto miliona dolara, što je jasan podatak da namenska vojna industrija ponovo postaje stub srpske privrede.

Proteklih godina beležimo znatan rast izvoza namenske industrije. Pored tradicionalnih tržišta, otvaraju se i neka nova, poput Saudijske Arabije. Evidentiran je rast izvoza ali i povećanja broja zaposlenih u ovoj industriji. Od 2014. godine do aprila tekuće godine imamo 2.082 izdatih dozvola, u vrednosti od preko četiri milijarde dolara, dok je realizovani broj ugovora prešao iznos od 1,215 milijardi. Najviše se izvozi municija manjeg kalibra, artiljerijska, minobacački program, kao i roba iz civilnog i vojnog programa poput lovačkih karabina i revolvera, uz podatak da je u toj sferi proizvodnih procesa angažovano 185 kompanija registrovanih za izvoz naoružanja. Najveći uvoznici srpskog naoružanja su SAD, Kenija, Bangladeš, Irak, Alžir, Saudijska Arabija, Kamerun, Ujedinjeni Arapski Emirati, Jordan, Gana itd. Na vrhu liste izvoznika su „Jugoimport SDPR“, „Prvi partizan“ iz Užica i „Milan Blagojević – Namenska“ Lučani.

Dakle, Srbija je u proteklih pet godina izvezla naoružanje i vojnu opremu u vrednosti od 1,215 milijardi dolara, a sektor vojne namenske industrije beleži stalni rast broja zaposlenih, kao i novootvorenih kompanija za izvoz naoružanja.

Država je u intervalu od 2014. do 2017. godine investirala u namensku industriju 126.000.000 evra, dok je samo tokom 2017. godine uložila 46.000.000. Očekuje se da bi zahvaljujući tome izvoz u narednih pet-šest godina mogao da premaši milijardu evra. Prema najavama iz Vlade, fabrike odbrambene industrije dobiće u narednom periodu direktnu investicionu injekciju od skoro 43.000.000 evra. Vrednost ugovorenih poslova za 2017. godinu premašila je cifru od devetsto miliona dolara, što je jasan podatak da namenska vojna industrija ponovo postaje stub srpske privrede. Zaista impresivni podaci! Inače, podaci su iz Ministarstva privrede.

Ja vam zahvaljujem na pažnji i želim sve najbolje našoj Vojsci Srbije.

PREDSEDNIK: Hvala.

Samo da vidimo koliko je vremena ostalo Poslaničkoj grupi SNS.

Pedeset i četiri sekunde za Vladu Babića.

Da li želi reč Vlado Babić? (Ne.)

Reč ima narodni poslanik Saša Radulović.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Ljubiša Stojmirović.

Izvolite.

LjUBIŠA STOJMIROVIĆ: Ja ću svoju diskusiju pokušati da sprovedem u danu kada se bude govorilo o amandmanima. Inače, zahvalan sam vam zbog ovih zakona iz jednog ličnog razloga – naterali ste me da se setim vremena kada sam bio pitomac u Mornaričko-tehničkom školskom centru u Puli, i hvala vam zbog toga. Nadam se da ćemo imati šanse da razgovaramo još mnogo više o današnjim uslovima školovanja pitomaca svih rangova, jer je od onog vremena kada sam ja bio pitomac i kada sam se školovao mnogo toga učinjeno za napredak obrazovnog sistema u Vojsci.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Poštovani poslanici, opreza radi, saglasno čl. 27. i 87. st. 2. i 3. Poslovnika, produžiću rad Narodne skupštine danas i posle 18 časova, što ne znači da će biti rada.

Narodni poslanik Marija Janjušević? (Ne.)

Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

Izvolite.

DRAGAN VESOVIĆ: Malo je vremena. Par pitanja da postavim i da pozdravim gospodu oficire srpske vojske.

Priča o neutralnosti. Nemam uopšte dilemu da svi u sali mislimo tako, ali imam sumnju da li je to u životu tako ako su nam čitava vojna struktura i svi značajni vojni dokumenti (gospoda oficiri će znati o kojim dokumentima, o tri vrste dokumenata pričam), iz vremena bivše vlasti, urađeni po NATO standardima. Da li to mora da bude tako, gospodine ministre, da li se to može promeniti?

Drugo pitanje: koliko je naših ljudi po povratku iz bezbednosnih misija (a sve misije koje su pod pokroviteljstvom UN podržavamo) napustilo Vojsku?

Treće pitanje. Ne slažem se s vama, gospodine ministre. Dokapitalizacija do 15%, ali se naprave tri ćerke-firme i, eto, jedan ima 45% i onda šalje u svoju ćerku-firmu. A to nam je dobar izvor izvoza, i to ne treba dirati. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala vama.

Ovim je zaključena lista govornika.

Pošto na listama nemamo više govornika, niti vremena, onda reč imaju predstavnici poslaničkih grupa ili ovlašćeni koji nisu iskoristili svoje pravo iz člana 96. Poslovnika.

Reč ima narodni poslanik Radoslav Milojević.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Poštovani građani, imam veoma malo vremena pa ću iskoristiti to što je preostalo.

Kada sam govorio o ovim izmenama i dopunama Zakona, govorio sam o suštini problema. Završiću vrlo kratko. Imamo ozbiljnu Vojsku, ozbiljne oficire i ozbiljne podoficire, ali imamo ministra koji nije dorastao da im bude komandant. Imamo ozbiljne pripadnike BIA, ali imamo čoveka sa krajnje sumnjivom

biografijom, pogotovo na čelu Ministarstva odbrane, koji nije zaslužio da im bude šef. To je posledica vlasti SNS, koja već šest godina unižava ono čega se dotakne. Taman kad pomislimo da ne mogu niže, oni spuste taj stepenik niže.

Sedamdeset i dva posto pripadnika Vojske koji su napustili Vojsku Srbije uradilo je to na lični zahtev. Vojska je bila institucija sa najvećim poverenjem građana u nju. Sada je Vojska institucija iz koje se beži. Nadam se da građani Srbije i dalje imaju poverenje u našu vojsku. Molim građane Srbije da pripadnike, oficire, podoficire i vojnike Vojske Srbije ne gledaju kroz njihovog komandanta Aleksandra Vulina, koji je takođe poznat po mnogobrojnim aferama. To nije dobro ni po celokupan sistem bezbednosti.

Imamo ovde izmene i dopune Zakona o Bezbednosno-informativnoj agenciji. Imamo izmene i dopune Zakona gde se Bratislavu Gašiću ostavlja ogromna moć, bez ikakve kontrole. On će biti gospodar bezbednosnih službi u celini; on će određivati ko će se zaposliti u BIA, on će određivati koeficijent plate i platu u celini; on će moći čak da poništi i odluku suda. To je suština ovog zakona.

Ne bih više, zaista, da govorim o aferama i jednog i drugog šefa, tj. ministra odbrane i direktora BIA. Čuli smo malopre niz neistina od gospodina Aleksandra Vulina. Molim ga, pošto je tako dobro obavešten, bar da nam kaže odakle mu 300.000 evra za kupovinu stana. Ustanovili smo da mu to nije dala ženina tetka, tako da ga molim, pošto je tako dobro obavešten, da nam da i te podatke, i o firmi MENA 500 kojom rukovodi njegov pomoćnik gospodin Miloradović.

PREDSEDNIK: Potrošili ste vreme. Žao mi je što niste govorili o zakonima.

Reč ima narodni poslanik Bojan Torbica, replika.

BOJAN TORBICA: Poštovana predsednice, poštovani poslanici, imali smo priliku da čujemo niz laži, kao i dosad, koje naš kolega poslanik „Hajnekena“ ume da iznese, ali izuzetno bi bile zanimljive okolnosti pod kojima se kiparsko preduzeće *Vilab Pharm LTD* pojavljuje kao vlasnik četiri desetine istog stana sa gospodinom Draganom Šutanovcem i njegovom suprugom, a ujedno je i suinvestitor zajedničkog poslovno-stambenog prostora koji je izgrađen ako ne na najekskluzivnijem onda sigurno najskupljem pašnjaku u Evropi, plaćenom milion i po evra.

Sumnja da se radi o nečemu što je nezakonito je utoliko veća ako se zna da je direktor preduzeća *Vilab Pharm LTD* u to vreme bio Radomir Bzik, koji je istovremeno bio vlasnik firme *Peyton Medical*, koja je tokom ministarskog mandata Dragana Šutanovca prodavala lekove i sanitetski materijal Ministarstvu odbrane i Fondu za socijalno osiguranje vojnih osiguranika i na taj način zaradila više od 40.000.000 dinara, tj. 350.000 evra.

Prema zvaničnim podacima Uprave za javne nabavke, firmi *Peyton Medical* je čak pet puta dodeljen tender direktnom pogodbom, a vrednost

ugovora koji su tada zaključeni bila je 11.000.000 dinara, dok su samo tri druga sklopljena ugovora bila u vrednosti od čak 25.000.000 dinara. Ministarstvo odbrane je od firme *Peyton Medical* lekove, farmaceutske rastvore i sanitetski materijal kupilo jedanput 2008. godine, četiri puta 2009. godine, dva puta 2010. godine i poslednji put u septembru 2011. godine. Zarad istine, firma *Peyton Medical* je dobila dve nabavke za potrebe Fonda za socijalno osiguranje vojnih osiguranika, 2010. i 2011. godine, i tako zaradila četiri miliona dinara.

Da li se u ovom slučaju radi o sukobu interesa ili nečem mnogo opasnijem, morale bi da istraže nadležne institucije.

(Radoslav Milojević: Vreme.)

PREDSEDNIK: Hvala vam, poslaniče.

Hvala, poslaniče Milojeviću, što mi pomažete u vođenju sednice, ali do sledećih izbora nemate tu funkciju.

Reč ima narodni poslanik Igor Bečić, povreda Poslovnika.

IGOR BEČIĆ: Poštovana predsedavajuća, povređen je član 107. Poslovnika Narodne skupštine koji govori o dostojanstvu Narodne skupštine.

Ovde se dozvolilo da se govori o liku i delu bivšeg ministra odbrane gospodina Šutanovca, čoveka koji je uništio i uništavao materijalne resurse Vojske Srbije, koji je uništio Vojsku Srbije, ali još nešto što je jako bitno – čoveka koji nije mogao da prođe bezbednosnu proveru, nije mogao kao član Odbora za odbranu i unutrašnje poslove da dobije bezbednosni sertifikat koji mu dopušta da gleda dokumenta sa oznakom „državna tajna“.

Znači, ovde je pokušano da se opravda takav čovek, čovek za kojeg bi zbog uništavanja resursa Vojske Srbije i svega onoga što je pokazao kao ministar odbrane najbolje bilo da se ne pominje u ovoj sali.

PREDSEDNIK: Poslaniče, mislim da je bilo korisno što smo govorili i o bivšem ministru.

IGOR BEČIĆ: Zahvaljujem se.

O vašem objašnjenju Skupština ne mora da se izjasni.

PREDSEDNIK: Da. Ovo što ste vi izneli... Bila sam i u to vreme predsednik Narodne skupštine Republike Srbije i dobila odgovarajući dokument u kome me službe obavestavaju da Dragan Šutanovac nije prošao bezbednosnu proveru i da razmotrimo pitanje da li može da bude član odgovarajućeg odbora. Ja sam svedok. I da je problematično da on dobija dokumentaciju, papire koje ...

(Radoslav Milojević dobacuje.)

Žao mi je, ne znate baš sve o vašim bivšim predsednicima. Tu smo mi da vam pomognemo. Tako da znam da ste iznosili istinu.

Preostalo vreme ima još Vladimir Đukanović.

Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Hvala, uvažena predsedavajuća.

Hteo sam repliku, ako mogu, pošto je pomenuta Srpska napredna stranka na najdirektniji način.

Znate, kada vam o aferama i ne znam čemu govori čovek koji je poslovanjem Opštine rukovodio, odnosno obavljao ga preko fudbalskog kluba, onda vam je jasno o kakvom se čoveku radi. Možete da zamislite da rukovodite Opštinom i upravljate njenim sredstvima preko fudbalskog kluba, zato što su svi računi ostalih preduzeća u toj opštini bili blokirani zbog tako sjajnog poslovanja dotičnog.

Samo nešto, najzanimljivije je kako su vodili računa baš o Vojsci. Recimo, Dom Vojske u Smederevskoj Palanci, koji su srušili... Inače su, navodno, to hteli da prodaju „Delezu“. „Delez“ je uplatio svega 10%, nikada do kraja nije uplatio sve. Na toj parceli gde je bio Dom Vojske, zamislite, izgradili su zgradu, i to stambenu, gde je, sumnja se, malopredašnji govornik jedan od suvlasnika, ali navodno... Ono što je najstrašnije, preko tog Doma Vojske uništili su, zapravo, izgubljeno je 16.000.000 dinara; direktna šteta za Smederevsku Palanku bila je 16.000.000 dinara.

Doma Vojske nema, a gospodin Milojević nam je objasnio, zapravo, kako se rukovodi, ovo je zanimljivije, preko Fudbalskog kluba „Jasenica“. Fudbalski klub „Jasenica“ je najbolje poslovao preko partijskog kolege, izvesnog Aleksandra Grujića Šotaka. Izvlačili su novac, kao, za hranarinu fudbalera. Fudbalere su u tom klubu plaćali, ne bi „Mančester junajted“ platio toliko fudbalere, a izvlačili su novac na taj način da bi rukovodili Opštinom jer su sva ostala preduzeća bila blokirana.

A sada taj čovek dođe ovde i mrtav hladan priča nam o aferama.

Ljudi moji, da znaju građani Srbije, Fudbalski klub „Jasenica“, njegovi fudbaleri su navodno primali novac ...

PREDSEDNIK: Vreme.

Tražili ste repliku, prekoračili ste vreme replike.

Moram da reagujem. Poslanik je došao u Parlament, to je njegovo pravo; nije ni mrtav ni hladan. Tako da moram da reagujem tu. Došao je.

(Radoslav Milojević: Replika.)

Ovo je bila replika na vaše izlaganje.

Pošto se niko više nije prijavio po članu 96 ...

(Radoslav Milojević dobacuje.)

... Da sačekamo stendap komediju par minuta.

Hoćete li, molim vas, pustiti da vodim sednicu?

Ne znam da li ste vi služili vojsku, ali svaka čast ako jeste.

Valjda jedna osoba vodi sednicu, ne vode svi.

(Radoslav Milojević: Za razliku od ministra Vulina, služio sam vojsku 2004. godine.)

Dobro. Malo strpljenja, jer kolega je potpuno usamljen tamo i pustite ga da kaže.

Da vidim ko još ... I molim sve, bez obzira na to kojim poslaničkim grupama pripadaju – kada zamolim da se jave po nekom članu, da se jave svi, a

ne da nagađam da li ima još nekog i da tri-četiri puta pozivam. Ne mogu na taj način da vodim sednicu kvalitetno, po Poslovniku. Taman krenem da završim nešto, a onda počnu da se javljaju.

U sistemu imam, i molim sve koji po članu 96. imaju preostalo vreme da mi se sada jave.

Reč ima Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja ću podržati set ovih zakona.

Što se Vojske tiče, radujem se što se ona, kao i ekonomija ove države, svakoga dana diže. Vojska uvek deli sudbinu države. Država koju smo mi zatekli bila je politički obezglavljena, ekonomski devastirana, vojno nemoćna. Ministrima, a ovde je jedan pomenut, nije bilo bitno šta Vojska ima, već šta oni imaju. Nije im bilo bitno da Vojska uopšte postoji. Bilo im je bitno samo da postoje javne nabavke. Raspušteni političari su otpuštali časne oficire i dok je Vojska sve manje imala, oni su sve više imali.

Naša vojska svoju snagu crpi iz seljačke vojske. Ta vojska nije ratovala za slavu, već je ratovala za svoj dom, za svoju njivu, za svoju šljivu, za svoju otadžbinu. Uvek je vodila odbrambene ratove. Takva vojska nije zaslužila da je vode „Zgrabinovac“, Ponoš i njima slični.

Moram reći i da taj koji nije prošao bezbednosnu proveru... Verovatno je bezbednosnu proveru radila BIA, a BIA nije CIA. Da je bezbednosnu proveru radila CIA, gospodin „Zgrabinovac“ bi svakako tu bezbednosnu proveru prošao. Da su proveru vršili bankari, prošli bi i on i „Hajnekena“. Oni imaju zajedničke poslove: dom JNA, zgrada na Miljakovcu; zgrada na pašnjaku je pojedinačni akt gospodina „Zgrabinovca“.

Zato verujem da će ova vlada, da će ovo ministarstvo, da će ova vojska svakoga dana sve više jačati.

Mi moramo biti pametni. Mi svoje nacionalne interese nismo rešili nijednom kada smo se mešali u sukobe velikih, naprotiv. I kada smo pobeđivali u sukobu velikih gde smo učestvovali, uvek smo dobijali samo komadić pobeđe, samo deo pobeđe. Dobijali smo državu koju nismo hteli, dobijali smo spomenkosturnicu srpskog naroda. A kada smo gubili, onda smo dobijali kompletan poraz. Dakle, moramo gledati i na odnos velikih sila i na naš interes. Treba da znamo da nikada veliki neće ratovati u interesu malih, da će se uvek veliki namirivati na štetu malih i da ćemo uvek mi biti kusur u sukobima velikih.

Takođe moramo biti svesni sledeće činjenice: u vreme nuklearnih giganata, kako to Amerikanci kažu – lepe, pametne itd. bombe.... Sa tim se ne slažem, jer bombe koje seju smrt ne mogu da budu ni lepe ni pametne. Ali oni koji su gađali Hirošimu, Nagasaki, oni koji su istrebili Indijance, oni i njihova braća Englezi mogu da o tome misle da je to lepo, pametno. Srpska vojska i srpski poslanici ne misle da postoje lepe, pametne bombe, jer njima se puca iznad

glava civila i civili su oni koji najviše stradaju. Mi smo u NATO bombardovanju to dobro zapamtili. Za razliku od ovih preko, koji bi možda i zanovili (rekao sam možda), ja ne mislim da je uranijum vitamin.

Moramo dobro da procenimo situaciju. Mi smo često bili ludo hrabri. Hrabri treba da budemo, stvarno hrabri, ali ne i ludi. Za razliku od nekih prošlih vremena, moramo biti i hrabri i mudri. Ima Napoleonova izreka, koju u ovom trenutku Srbija... A pre te ću pomenuti jednu: „Kad snaga šapuće, usta ne smeju da grme.“ Postoji Napoleonova izreka koja kaže: „Moramo dobro paziti kad treba da imamo kožu lava, kad je treba skinuti i navući kožu lisice.“ Ja sam nešto pristalica toga da je u ovom trenutku nama više potrebna koža lisice, da moramo biti i mudri i lukavi, ali nikako ludo hrabri.

Postoji izreka, da ne misle da smo nemoćni, Sun Cua, to je – umetnost ratovanja bez borbe. Dakle, protivnika možete pobediti, i to je najveća veština, bez upotrebe ratnih sredstava. Sa time bi trebalo da se složimo. Ali između one Napoleonove izreke i kože lisice, treba reći da ponekad treba nešto i pretrpeti, čak i odglumiti slabost, kako to kaže Sun Cu, i time nahraniti aroganciju protivnika. U ovom trenutku očigledno je da u regionu postoje neki protivnici čija je arogancija nahranjena, ali mi ne treba na to da odgovorimo nekom ludom hrabrošću, već moramo da budemo mudri i ta koža lisice mora da bude dobro upotrebljena.

Za razliku od prethodnika, mi ne smemo prodavati opremu. Seljačka vojska je znala da ne možete samo da imate plugove, radnička vojska je znala da ne možete samo da imate strugove, da morate da imate i mačeve. Ono što plug i strug zaradi, mač mora da odbrani. Ne možete sve plugove prekovati u mačeve, niti valja mačeve pretvoriti u plugove. Mora biti i jednog i drugog.

Vojna tehnika u eri džojstik ratova mora da bude na nivou. Naša vojska... Za razliku od ovih koji su prodavali sve redom, koji su prodali tenkove, transportere, oružje, da bi dizali sebi stanove na pašnjacima, mi moramo svoju vojsku opremiti u skladu sa ekonomijom zemlje. Treba dizati ekonomiju zemlje, ali paralelno sa dizanjem ekonomije zemlje moramo dizati tehničku sposobnost naše vojske, moramo je najmodernijim oružjima, koliko je moguće, naoružati.

Ne slažem se sa Živkovićem da naši avioni ne lete. Njegova avijacija ne leti. Njegova avijacija su bile kokoške u selu Pukovac, koje je pelcovao rastvorom jogurta da bi uzimao novac seljacima. To je bila njegova teška avijacija. Njegova laka avijacija, ja ću to morati da pročitam, to su avioni marke drozofila. Drozofila je vinska mušica. Njegova laka avijacija bile su vinske mušice. Ja se s njim ne mogu složiti.

Na kraju, da ne dužim, ono što ja kao vođa Seljačke stranke želim jeste ono što želi svaki naš seljak, svaki naš radnik, svaki naš građanin – mi želimo da naša država bude snažna, da njena ekonomija bude snažna, da njena vojska bude dobro naoružana, moderno naoružana, dobro opremljena. Mi želimo da se naša

država takmiči, da bude prva na Balkanu, da stiže evropske zemlje. Mi želimo ono što dobar domaćin želi za svoju državu i za svoju čeljad.

Mi takođe pozivamo ove nesrećnike, neću reći izdajnike, da se manu CIA, nek se prihvate BIA. Mi ne želimo sa njima da se delimo po svaku cenu. Ja ih pozivam na slogu, jer sloga je pola pobede. Pozivam ih da dobro razmisle i da tog stranog vruga za koga pokušavaju da rade oteramo sa svog praga. Hvala.

PREDSIEDNIK: Zahvaljujem.

Da li još neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đukanović.

Pet minuta i devetnaest sekundi.

Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Hvala.

Kaže: „Ko na brdo ak' i malo stoji, više vidi no onaj pod brdom“, fantastična misao velikog vladike Rada, najvećeg srpskog mislioca, u „Gorskom vijencu“, što je, naravno, vladici Danilu u samom spevu dato da kaže. E upravo zbog toga, čitajući današnji intervju predsednika Republike – a sigurno je on mnogo više od nas na brdu, daleko bolje vidi situaciju u kojoj se nalazimo – prilično sam zabrinut za situaciju u kojoj se naša zemlja nalazi.

Sve ovo što nam se danas dešava sa Hrvatskom, sa tzv. državom Kosovo i političarima odande, to je, naravno, politika nekih drugih, koji guraju političare iz tih zemalja, odnosno iz te tzv. države, da rade protiv nas. Ti pritisci će se, kako se usložnjava situacija i na Bliskom istoku, a posebno ovde, dodatno usložnjavati. Trebalo bi toga da budemo svesni i da kažemo to javnosti. Mi smo u vrlo teškoj situaciji. Ali baš zato vi morate da budete što jači i baš zato naše službe, naša vojska i naša policija moraju da budu što jači, i mora mnogo više da se ulaže u vas.

Čast je, ponoviću to iz svog prvog govora, raditi za našu službu, a sramota je raditi za neku drugu. Zato, kada ovde čujem – on je bio saradnik CIA ili ne znam koga, pa je napredovao još ovde u karijeri, trebalo bi da nas bude sramota što su takvi napredovali, a vrsni oficiri nekadašnje Službe državne bezbednosti, nažalost, šutirani iz naše službe samo zato što su branili zemlju. A to smo doživljavali. Ne mislim pritom na one kojima se danas sudi, bilo je tu i nečasnog sveta, ali oni časni ljudi koji su branili zemlju, a posebno u Vojsci, koji su bili vrsni oficiri, samo im je krivica bila što su se borili protiv NATO-a, išutirani su bukvalno iz službe.

E, vidite, zato bi trebalo da se stidimo, jer da biste danas dobili dobrog operativca u službi ili vrhunskog vojnika i oficira, morate mnogo da uložite u njega, a neki su se tako lako odricali tih ljudi. To mi nikako ne smemo radimo. Ne smemo taj luksuz sebi da dopustimo.

Koliko god da želimo mir i koliko god da se trudimo da napravimo mir, neko ovde očigledno želi da potpali situaciju, a vi ste dužni da to sprečite. Vi u BIA ste dužni da imate vrhunsku analitiku pre svega, odlične operativce, koji

umeju da prepoznaju problem. Naravno da je onaj koji vama rukovodi jedini koji može da vidi pravu situaciju, ko može da bude primljen i kako da bude primljen. Ne mislite valjda da ćemo da crtamo konkurs u novinama kakvog ćemo operativca da primimo? Pa to bi bilo van svake pameti!

Zato želim da još jednom iskoristim ovu priliku... A vi, gospodine Paniću, ispravite me, mada znam da svakako ovde ne možete, ali, generalno, uvek ste nam izlazili u susret i na sednicama Odbora. Da se ne lažemo, mi smo sad imali jednu paradoksalnu situaciju u našoj službi... Za koju se inače zalažem da se vrati – Služba državne bezbednosti, jer BIA mi je potpuno bez veze. Vas su pretvorili u to da budete neka novinska agencija, vaši operativci pišu tamo nekakav izveštaj; suštinski su vam vezali ruke čak i da uhapsite nekog. A bilo bi dobro što više ovih koji ovde vršljaju, razne agenture, da možete da pohapsite. To bi bilo dobro. Ali imali smo paradoksalnu situaciju da direktor BIA nije mogao da smeni načelnika uprave dok mu ovaj ne da saglasnost da ga smeni. To je bila nenormalna situacija. Normalno je da sada donosite ovakav zakon, da omogućite čoveku da radi posao.

Zamislite kada, recimo, direktor ruskog FSB-a ne bi mogao da smeni nekog sebi podređenog dok mu ovaj ne da saglasnost. Ili u CIA, na primer, američkoj. Pa to nije normalno! A mi smo danas imali takvu situaciju u našoj službi. Nadam se da se to više nikad neće ponoviti. Baš zato bi trebalo glasati za ovaj zakon, zato što je to nešto što je dobro, gde omogućavate BIA da radi svoj posao.

Naravno, ja se nadam da ćete promeniti ime. Ne sviđa mi se nimalo to – Bezbednosno-informativna agencija. Voleo bih da se vratite, iskreno, na Službu državne bezbednosti, jer vaš je zadatak da štitite bezbednost ove države. Niste vi nikakva novinska agencija, Tanjug niti bilo šta, vi ste služba državne bezbednosti, i to bi tako trebalo da se zove.

Ovo su veoma dobri zakoni, posebno vojni. Moram da vam kažem, pošto smo proklamovali vojnu neutralnost – tek tu ste dužni da štitite državu, zato što će dodatni pritisci biti prema nama. Više nemamo deklaraciju, imamo zakonsku obavezu da štitimo vojnu neutralnost. Znači, mi moramo sada i te kako da se pripremimo na razna iskušenja i zato službe i Vojska moraju da nam jačaju.

Prema tome, pozivam sve da glasaju za ove zakone zato što su oni upravo upereni ka tome da nam Vojska, službe i svi ostali bezbednosni sistemi jačaju. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Izvolite, ministre.

ALEKSANDAR VULIN: Želim da se zahvalim gospodinu Kosaniću, gospodinu Bogdanoviću, gospodinu Veljkoviću, gospodinu Vukadinoviću, gospođi Stojković, gospodinu Krliću, gospodinu Rističeviću, gospodinu Atlagiću, gospodinu Đukanoviću, gospodinu Laketiću i gospođi Kovačević. Sve su to poslanici koji su uložili napor, iščitali ova dokumenta, nisu se prepustili dnevno-političkim potrebama, nisu se valjali u mržnji, u lažima. Ovo su poslanici

i poslanice koji su vredno i odgovorno radili ono za šta ih je narod ovde izabrao. Proveravali su kvalitet zakona koji su pred njima, proveravali su kvalitet zakonskih rešenja i bili su tu da svom narodu, svojoj vojsci, svojoj Bezbednosno-informativnoj agenciji daju podršku ili ukažu na ono što smatraju da treba i može da se ispravi. Zato želim da im se zahvalim i izrazim svoje najdublje poštovanje.

A svima koji su se valjali u svojoj mržnji i svojim lažima bih da izrazim izvesnu vrstu razumevanja, jer težina poraza sa kojim se suočavaju obično izaziva baš ovakve stvari. Znao kako kaže naš narod, narod koji nije ni narod CIA, ni narod FBI kurseva, već srpski narod, takav kakav jeste, kaže – u porazu se ne unizi. Ali, kao što vidite, nisu to životno iskustvo svi mogli da savladaju.

Što se tiče primedaba koje smo dobili ovde, Zakon o BIA treba hitno da se donese da bismo što pre rasteretili ove ljude, odnosno izmenili i dopunili ga. Ja mislim da bi trebalo u skoroj budućnosti, kada bude bilo vremena, kada se zaleći ova prva rana, doneti možda i novi zakon. Vrlo je zanimljivo da to kritikuju oni koji ga nisu doneli od 2008. do 2012. godine, nije im uopšte smetalo ništa, a radili su sve uredbama. Ali dobro, navikli smo da je to tako.

A ko će da određuje sistematizaciju? Ko? Nevladin sektor? Ko će da određuje sistematizaciju ako neće direktor BIA? Ko će da određuje, na kraju, visinu plata, sistematizaciju i sve, nego – predložiće direktor BIA u svom sektoru, pa će onda Vlada da se složi ili ne složi. Ne znam koje je drugo rešenje. Baš bi me zanimalo da čujem to drugo rešenje, ko će to da uradi, kako će drugačije da se radi.

Znao, zanimljivo je takođe, vrlo je zanimljivo, da se oni koji su sproveli privatizaciju Srbije od 100% sada žestoko bune protiv dokapitalizacije od 49%. Šta, krivo im je što nisu stigli i to da rasprodaju, i to da urade, pa im sad žao što će sada biti ovih 49%? A ne čujem ni jedan jedini argument.

Što se tiče toga da je Bratislav Gašić član Srpske napredne stranke, izvinite, on nije više funkcioner SNS-a. Pravo da vam kažem, ne samo sad, zato što su partije DOS-a i bivšeg režima postavljale isključivo svoje visoke partijske funkcionere, pa čak radile paralelno, pravile strukture unutar BIA koje su odgovarale direktno kabinetu predsednika, odnosno ljudima zaduženim za bezbednost u njegovom kabinetu, a ne za to nadležnim organima. Ali i to da zanemarimo, pričaćemo o tome, biće još prilike. Ne mogu da razumem zašto je u višepartijskom sistemu, u kome građani glasaju za političke stranke, sramota ili opasnost biti član političke stranke. Ne razumem zašto ljudi koji su dobili poverenje nacije, a dobili su ga na listama koje su nosile i vodile političke stranke, zbog toga treba da budu kažnjeni i nemaju pravo da se bave onim za šta ispunjavaju sve uslove u skladu sa zakonom.

Postoji zakon koji reguliše kako se bira direktor BIA. Zašto je to problem i kakav je to problem? Ne funkcioner, ne aktivni funkcioner, samo član političke stranke koja je osvojila poverenje građana Srbije. U višepartijskom sistemu tako to ide. U nekim drugim sistemima, ako bismo došli do bespartijskog pluralizma

ili kako se to već zove, onda verovatno možemo da radimo drugačije. Sada ne možemo i ne treba.

Što se tiče pojedinih zakona koji su ovde takođe pominjani, odmah da vam kažem da su sva ovlašćenja ministra i načelnika Generalštaba ostala ista. Neka su uvedena zato što imamo nove članove, nove zakone, pa morate da precizirate kako je šta urađeno i morate da date potpuno nove odgovore kada ste već ponudili nova pitanja. Ne može drugačije. Isto je kao i dosad.

Nemojte da vas buni, na jednom mestu zakona se kaže – premešta i raspoređuje. Zašto je to stavljeno? To nije nikakvo novo ovlašćenje, već vojno lice ima mogućnost za pet premeštaja, ne više od toga. E sad, kada premestite vojno lice, recimo, iz kasarne na Banjici u kasarnu u Zemunu, to bi bio premeštaj, ostala bi još četiri. Ne, sada se to menja i ostavlja se da se razmešta kada je u okviru istog prostora, istog garnizona, tako da to nije premeštaj, nego ga na ovaj način prebacujete. Zato su stavljene dve reči, to nije nikakvo novo ovlašćenje.

Ali isto tako, dakle te dve reči, odnosno to isto ovlašćenje daje se i ministru i načelniku Generalštaba, naravno, on u Vojsci, a ministar u Ministarstvu odbrane. Dakle striktno se vodi računa o tome da se ni na koji način ne naruši ta ravnoteža, koja je uvek balansirana i o kojoj se vodi računa. Mnogo ovlašćenja imate samo u članovima kojih nije bilo, odnosno u institutima kojih nije bilo, pa morate da ih objasnite i morate na drugi način da ih regulišete i uredite.

Ovde se pominjala i rodna ravnopravnost. Samo da znate, ukupno u Ministarstvu odbrane i u Vojsci Srbije ima 20,50% dama. U Vojsci 10,38%, a u Ministarstvu odbrane, opet zbog prirode posla, što je sasvim logično, 48,12%. Samo da znate da je, recimo, zdravstvenih radnika u Vojsci Srbije 4.500 i većinom su pripadnice lepšeg pola. Mnogo, mnogo veće armije nemaju takvu rodnu ravnopravnost. U mirovnim misijama 11,89% pripadnica lepšeg pola vrši svoju dužnost prema državi Srbiji.

Da objasnim još jednu stvar, a objašnjavaćemo, verujem, još koji put: MENA koja se ovde pominjala jeste MENA 500, to je organizaciona jedinica u okviru SDPR-a. Inače, ta reč MENA znači *Middle East and Africa*. To je za projekte koji se odnose na tržišta Bliskog istoka i Afrike, dakle ničije privatno vlasništvo. Ali nema veze, dovoljno je da slažete nešto pa neka se priča o tome, neka zveči.

Još jednom želim da se zahvalim svim navedenim poslanicima i poslanicima, da se zahvalim na njihovom strpljenju i njihovoj upornosti, da izrazim nadu da će nastavak naše sednice biti obeležen dobrim predlozima i ljubavlju prema svojoj zemlji, a manje izlivima besa, mržnje i gneva zbog brojnih poraza na brojnim izborima. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Saglasno članu 98. stav 4. Poslovnika, zaključujem zajednički načelni i jedinstveni pretres o predlozima akata iz tačaka 1–13. dnevnog reda.

Prelazimo na 14. tačku dnevnog reda – PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE, koji je podnela Poslanička grupa Srpska radikalna stranka (jedinstveni pretres).

Molim poslaničke grupe, ako žele da diskutuju, ako dosada nisu podneli prijave, da se odmah prijave.

Saglasno članu 92. stav 3. Poslovnika, otvaram jedinstveni pretres o Predlogu odluke o izmenama Odluke o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine Republike Srbije.

Da li želi reč predstavnik predlagača?

Nije tu.

Pošto se niko nije prijavio za diskusiju, na osnovu člana 98. stav 4. Poslovnika zaključujem jedinstveni pretres o Predlogu odluke.

Poštovani narodni poslanici, pošto smo završili jedinstveni pretres o predlozima odluka iz tačaka 1, 2. i 14. dnevnog reda i predlozima zakona o potvrđivanju međunarodnih ugovora iz tačaka 10–13. dnevnog reda, podsećam vas na odredbu člana 87. stav 5. Poslovnika, prema kojoj predsednik Narodne skupštine može da odredi dan za glasanje o predlogu pojedinog zakona ili odluke odmah po završetku pretresa tog predloga zakona ili odluke.

U skladu s ovom odredbom, određujem petak, 27. april 2018. godine, s početkom u 15.00 časova kao dan za glasanje o predlozima odluka i predlozima zakona iz tačaka 1, 2, 10, 11, 12, 13 i 14 dnevnog reda ove sednice.

Sada određujem pauzu i glasanje u 15.00 časova. Hvala.

(Posle pauze – 15.10)

PREDSEDNIK: Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da su u sali prisutna 133 narodna poslanika i da, prema tome, postoje uslovi za odlučivanje.

Pošto je Narodna skupština obavila jedinstveni pretres o Predlogu odluke, prelazimo na ODLUČIVANJE.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ODLUKE O USVAJANJU GODIŠNJEG PLANA UPOTREBE VOJSKE SRBIJE I DRUGIH SNAGA ODBRANE U MULTINACIONALNIM OPERACIJAMA U 2018. GODINI.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o usvajanju Godišnjeg plana upotrebe Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama u 2018. godini, u načelu.

Zaključujem glasanje: za – 131, protiv – niko, uzdržan – jedan, nisu glasala četiri poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština prihvatila Predlog odluke u načelu.

Prelazimo na odlučivanje o podnetom amandmanu na Glavu I. tačku 1. podtačke 1.1, 1.2, 1.5 i 1.12, Glavu II. tačke 1, 2, 5. i 12, Glavu III. tačke 1, 2. i 5. i Glavu IV. tačku 1. Amandman su zajedno podneli narodni poslanici Đorđe Vukadinović i Slaviša Ristić.

Stavljam na glasanje ovaj amandman.

Zaključujem glasanje: za – dva, protiv – niko, uzdržanih – nema.

Konstatujem da Narodna skupština nije prihvatila ovaj amandman.

Pošto smo završili odlučivanje o amandmanu, pristupamo glasanju o Predlogu odluke u celini.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o usvajanju Godišnjeg plana upotrebe Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama u 2018. godini, u celini.

Zaključujem glasanje: za – 133, protiv – niko, uzdržan – jedan, nije glasalo sedam narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština usvojila Predlog odluke o usvajanju Godišnjeg plana upotrebe Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama u 2018. godini.

Prelazimo na 2. tačku dnevnog reda – PREDLOG ODLUKE O UČEŠĆU PRIPADNIKA VOJSKE SRBIJE U MULTINACIONALNIM OPERACIJAMA U 2018. GODINI.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o učešću pripadnika Vojske Srbije u multinacionalnim operacijama u 2018. godini, u načelu.

Zaključujem glasanje: za – 133, protiv – niko, uzdržanih – dvoje, nije glasalo sedam narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština prihvatila Predlog odluke u načelu.

Prelazimo na amandmane.

Na tačku I. podtačke 1.1, 1.2, 1.5. i 1.12. amandman su zajedno podneli Đorđe Vukadinović i Slaviša Ristić.

Stavljam na glasanje amandman.

Zaključujem glasanje: za – pet, protiv – jedan, uzdržan – niko.

Konstatujem da Narodna skupština nije prihvatila amandman.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o učešću pripadnika Vojske Srbije u multinacionalnim operacijama u 2018. godini, u celini.

Zaključujem glasanje: za – 133, protiv – niko, uzdržan – jedan. Konstatujem da je Narodna skupština usvojila Predlog odluke o učešću pripadnika Vojske Srbije u multinacionalnim operacijama u 2018. godini.

Prelazimo na 10. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA O RAZUMEVANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE DRŽAVE IZRAEL U VEZI SA VOJNOM, ODBRAMBENOM I ODBRAMBENO-INDUSTRIJSKOM SARADNjom.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o potvrđivanju Memoranduma o razumevanju između Vlade Republike Srbije i Vlade Države Izrael u vezi sa vojnom, odbrambenom i odbrambeno-industrijskom saradnjom, u celini.

Zaključujem glasanje: za – 135, protiv – niko, uzdržanih – nema, nije glasalo sedam narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština većinom glasova svih narodnih poslanika usvojila Predlog zakona.

Prelazimo na 11. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA O RAZUMEVANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE GRČKE O SARADNJI U OKVIRU ATINSKOG MULTINACIONALNOG STRATEŠKO-POMORSKOG KOORDINACIONOG CENTRA (AMSCC).

Stavljam na glasanje Predlog zakona o potvrđivanju Memoranduma o razumevanju između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Grčke o saradnji u okviru Atinskog multinacionalnog strateško-pomorskog koordinacionog centra (AMSCC), u celini.

Zaključujem glasanje: za – 135, protiv – niko, uzdržanih – nema.

Konstatujem da je Narodna skupština većinom glasova svih narodnih poslanika usvojila Predlog zakona.

Prelazimo na 12. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE SRPSKE O SARADNJI U OBLASTI VAZDUHOPLOVSTVA.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o potvrđivanju Memoranduma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Srpske o saradnji u oblasti vazduhoplovstva, u celini.

Zaključujem glasanje: za – 139, protiv – niko, uzdržanih – nema, nisu glasala tri narodna poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština većinom glasova svih narodnih poslanika usvojila Predlog zakona.

Prelazimo na 13. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE RUMUNIJE O SARADNJI U OBLASTI ODBRANE.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Rumunije o saradnji u oblasti odbrane, u celini.

Zaključujem glasanje: za – 135, protiv – niko, uzdržanih – nema, nije glasalo osam narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština većinom glasova svih narodnih poslanika usvojila Predlog zakona.

Prelazimo na 14. tačku dnevnog reda – PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE, koji je podnela

poslanička grupa Srpska radikalna stranka (broj 02-991/18 od 18. aprila 2018. godine).

Stavljam na glasanje Predlog odluke o izmenama Odluke o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine Republike Srbije, koji je podnela poslanička grupa Srpska radikalna stranka, u celini.

Zaključujem glasanje: za – 137, protiv – niko, uzdržanih – nema, nije glasalo šest narodnih poslanika.

Konstatujem da je Narodna skupština većinom glasova svih narodnih poslanika usvojila Predlog zakona.

Nastavićemo sa radom i diskusijom po amandmanima u četvrtak, 3. maja, u 10.00 časova, a dotle ćemo sistem odneti na popravku, za to nam treba nekoliko dana, da više ne strepimo da li možemo da radimo ili ne možemo da radimo. Hvala.

(Sednica je prekinuta u 15.20 časova.)